1887 HUSZONEGYEDIK ÉVFOLYAM. 261. SZÁM BUDAPEST, PÉNTEK, SZEPTEMBER 23.

SZERKESZTŐSÉG:
BUDAPEST, IV., KECSKEMÉTI-UTCZA 6. SZ.
KÉZIRATOKAT NEM KÜLDÜNK VISSZA.
CSAK BÉRMENTES LEVELEKET FOGADUNK EL.
ELŐFIZETÉSI DIJ:
Vidékre postán v. helyben házhoz hordva
Egy évre . . . . 20 frt. | Egy negyedévre . 5 frt.
Egy fél évre . . . 10 frt. | Egy hóra . . 1 frt 80 kr.
Két előre: 3 hóra Németországgal a 8 frt 30 kr. Franczia-, Olasz-, Orosz-, Török-, Görög-, Spanyol-országokba, Svájcz-, Romániá és Szerbiába valamint azon országokba, melyek a posta-szerződéshez tartoznak, negyedévre 9 frt 20 kr.
Egy szám ára helyben 6 kr., vidéken 7 kr.

EGYETÉRTÉS

KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, IV., KECSKEMÉTI-UTCZA 6 SZ
HIRDETÉSEKET ÉS NYILTTÉRBE VALÓ KÖZLEMÉNYEKET FELVESZ A KIADÓHIVATAL
PÁRISBAN *főügynökségünknél:*
John, F. Jones & Cie, 31 bis, Faub. Montmare.
Frankfurtban a/M.: Daube G. L. és Társa.
Bécsben: Mosse Rudolf, Seilerstätte Nr. 2.
Hasenstein és Vogler, I., Wallfischgasse 10.
Oppelik A., Stubenbastei Nr. 2.
Schalek Henrik, I., Wollzeile Nr. 14.
Herndl Alajos, I., Wollzeile Nr. 25.
Daube G. L. és Tarsa, I., Wolzeile Nr. 12.
Dukes Miksa, I., Riemergasse Nr. 12.
Dannelberg J., Riemergasse 13.
Stern Móritz, I., Wollzeile Nr. 22.
és valamennyi hirdetési iroda.

MAGYAR NEMZETI MÚZEUM KÖNYVTÁRA

A nagyváradi beszéd.

Vissza kell térnünk a miniszterelnök beszédének némely részére, melyekre még nem reflektáltunk.

A miniszterelnök a kormányt azon vádak ellen védelmezendő, hogy a pénzügyi helyzet ma rosszabb, mint a minő 1875-ben volt, azt a már sokszor használt érvet hozza fel, hogy nagy összegek fordittattak befektetésekre és az ország ma vagyonosabb, kulturailag fejlettebb, mint ezelőtt 12 évvel, vagy épen az 1867-iki kiegyezés előtt.

Azt, hogy valóban tekintélyes összegek lettek beruházva és a husz év előtti mivelődési fokhoz képest haladtunk, senki sem vonta kétségbe. A közlekedési eszközök szaporitása, a nevelési intézmények fejlesztése és egyéb kulturális törekvések, termékenyitve a hozott anyagi áldozatokkal, meghozták gyümölcsüket. De minő jogczimen vindikál a kormány magának ezekből a tényekből érdemet? Képzelhető-e oly rossz kormány, mely husz év alatt semmit sem tett volna az ország javára? Képzelhető-e, hogy oly elmaradott állapotok közepette, a minőknek maga a miniszterelnök jellemezte állapotainkat, haladás nélkül megálljunk?

Ez valóban meddő vitatkozásra vezetne. Annak bebizonyitása, hogy haladnunk kellett, tehát haladtunk, teljesen fölösleges. Hisz azt elismerjük mi is, kik az 1867-iki kiegyezést rosszaljuk, hogy az ország nagyobb fejlődési tért nyert 1867-ben, mint a minővel birt az abszolutizmus alatt.

Csakhogy nekünk az a meggyőződésünk, hogy az 1867-iki kiegyezésnél nem volt szabad megállni. Az egy alku volt, melyben a nemzeti aspirácziók minimuma éretett el. Valamennyi azóta hatalomra jutott kormánynak az intézmények kibővitése az állami függetlenség irányában lett volna kötelessége. E kötelesség kifejezést nyert Tisza Kálmán politikai szereplésében, mint ellenzéki vezér. A miért vádoljuk és kárhoztatjuk, az az, hogy nem csak eldobta magától az államjogi előmenetel zászlóját, hanem intézményeket elfogadott és teremtett, gyakorlatot honositott meg, melyek az 1867-iki törvényekkel szemben visszaesést jelentenek. És ezért annál mélyebb igazsággal vádolhatjuk, minél inkább tudjuk, hogy pénzügyi bajainknak is az a forrása. Lehetetlen egy független állam terheit viselni a független államot megillető jogok s a jogokból eredő bevételi források nélkül. Tisza Kálmán konstatálja, hogy haladtunk. Igaz, elismerjük, de sokkal gyorsabban haladtak szomszédaink, versenytársaink, aprók és nagyok. Az államunkat fenyegető veszélyek közt az a tény nem áll legutolsó helyen. De ha haladtunk egészségtelen államjogi rendszer mellett és rosszul kormányozva, hol lehetnénk, hol volnánk ma, ha állami függetlenségünket birjuk és ha a feladatuk szinvonalán álló, magas érzelmektől és termékenyitő eszméktől áthatott férfiak lettek volna?

Ugy véve azonban a dolgokat, a mint vannak, a miniszterelnököt követve saját álláspontjára, azt kérdjük, hogy minő arányban állnak egymással azok az áldozatok, miket a nemzet hozott kormányzata alatt és azok az előnyök, miket az áldozatok ellenében viszontszolgálatként kapott? A válasz erre a kérdésre magában foglalja a Tisza-regime eredményeinek mérlegét.

Az állam megterheltetése, egyenlő alapokra vezetve vissza az összehasonlitási faktorokat, 1875-től 1885-ig 631 millió forinttal szaporodott. A zárszámadásokban mutatkozó különbözet sokkal nagyobb, ha csak államadóssági összeget államadóssági összeggel vetnénk össze, a mi azonban nem volna egészen igazságos. Ha pedig figyelembe veszszük, hogy az adósságok névértéke a konverzionál 145 millióval emelkedett, a netto adósság-szaporulat 480 millió forint.

Hova fordittatott ez az óriási összeg? Ebből beruházásokra összesen 173¼ millió forint vétetett igénybe, mig a rendes költségvetés keretébe tartozó kiadások fedezésére 312¾ millió használtatott el.

Az utóbbi összegnek a megitélésénél nem vehetők számitásba azok, miket a deficzitek mentségére a miniszterelnök a vasutakról mondott. A vasutak épitése és megszerzése által okozott kiadások a beruházások közt foglalnak helyet. De ezek közt az osztrák-magyar államvasuttársasággal kötött szerződés helytelenül emlittetett, mert az az államnak pénzébe nem került, de különben sem lehet azzal nagyon dicsekedni, ha tudomásul veszszük azokat, miket egy tekintélyes kormánypárti képviselő az emlitett szerződés végrehajtása tekintetében nyilvánosságra hozott.

A miniszterelnök dicsekedett a megjavitott közigazgatással, a fejlesztett igazságszolgáltatással és a közoktatásügy haladásával. Javult-e kormányzása alatt a közigazgatás és igazságszolgáltatás? Nagyon kevesen, a kik közviszonyainkat ismerik, fognak e kérdésre igennel felelni, mig viszont közoktatásunk előmenetelét mindenki készséggel elismeri. De nem bocsátkozunk annak vitatásába, hogy valóban javultak-e azok az intézmények, hisz elég gyakran birálták azokat, mondtunk azokról leplezetlen véleményt.

Azonban legyen a miniszterelnök is, a ki oly nagylelkűen megengedi beszédében és pohárköszöntőjében, hogy ki-ki boldoguljon hite szerint — legyen ő is boldog abbeli hitében, hogy valóban javult alatta közigazgatás és igazságszolgáltatás. Kérdezzük, hogy az, a ki e javulást a legmagasabban értékesiti, hogy ő maga is merné-e azon intézmények javulásának értékét 312½ millió forintra becsülni? Pedig annyiba került az ország boldogitása csak 10 évben abból a 12 évből, a mióta azon nem épen irigylésre méltó sorsa van Magyarországnak, hogy Tisza Kálmán által kormányoztassék.

A miniszterelnök különben annyira el van ragadtatva saját tetteinek nagyságától, hogy egyebet sem lát, mint a maga dicsőségét. Rossz gazdálkodásának mentségéül hivatkozik más államokra, melyek szintén elmaradottak voltak és a mult bajainak orvoslásával elfoglaltatván, pénzügyi zavarokba jutottak. E czélzás csak uj, csak fiatal államokra vonatkozhatik, mert Anglia és Franczia-ország már számos pénzügyi válságon mentek keresztül és gyakran helyreállitották óriási küzdelmek után az egyensulyt.

Ilyen fiatal, nevezetes államok például Olaszország és Románia. Ha ezekre czélzott a miniszterelnök — pedig másokra alig czélozhatott — akkor nagyon téved. A példák épen ellene bizonyitanak. A kis Románia, mint jól kormányzott és független állam, menekülni tudott a pénzügyi zavarokból, daczára annak, hogy egy háborut is viselt, mig mi zavartalan békét élveztünk. Olaszország még fényesebb eredményekre tekinthet vissza.

Ismételt hadviselése daczára sikerült neki, nem csupán eltüntetni a deficzitet budgetjéből és helyreállitani az egyensulyt, hanem még valutáját is képes volt rendezni, valamint eltörülni odiózus adónemeket. Pedig Olaszország óriási befektetéseket tett, hadserege rendkivül nagy összegeket nyelt el és ujdonsült nagyhatalmi állásának egyéb áldozatokat is hozni kényszerült.

A miniszterelnök tehát hiába kerülgeti az igazi okokat és hiába akar helyökbe hamisakat elfogadtatni. A rossz pénzügyi helyzetet lényegében és válságos tüneteiben könnyelmü gazdálkodás idézte elő. A nagyzás, a fényüzési hajlam, a párthivek kielégitése, megyék és városok lekenyerezése, a hivatalok tulszaporitása és a kortespolitika ezer kinövései idézték elő a pénzügyi válságot. Ez a válság enyhülhet uj adók behozatala, a régi bevételi források belterjesebb kiaknázása mellett ideig-óráig, de meg fog ujulni mindaddig, a mig fennáll a mostani rendszer, a Tisza Kálmán által folytatott politika.

Ez a rendszer pedig fenn fog állni, mert mint Tisza Nagyváradon mondá, ki akar tartani halálig. Ez lehet biztató igéret, mindent igérő és sokat váró hiveinek. Még igazzá is lehet, a mai központositott rettenetes kormányhatalom és leigázott közszellem mellett. De ha igaz lesz, oly sebeket fog ütni államon és társadalmon, hogy azokat hosszu évtizedek bölcs és önzetlen törekvései sem lesznek képesek kigyógyitani.

Budapest, szept. 22.

Szász Domokos erdélyrészi ref. püspök *romániai utja* ügyében a *Revue de L'Orient* felvilágositásokat tett közzé, a melyre vonatkozólag a *Kolozsvár* az *O. É.* távirata szerint a következőket irja:

«Minden betüjében fenntartjuk eredeti tudósitásunkat. Szász Domokos Romániában sehol sem tartott olyan beszédeket, melyekben erősebb lett volna a politikai jelleg, mivel politikáról egyáltalában nem szólott. Hogy a *Revue de l'Orient* tudósitása menynyire hiteles, abból is kitetszik, hogy szivélyes fogadtatásról beszél, melyben a püspök Románia királyánál részesült volna, holott *Károly* királynál, ki akkor Sinaiában tartózkodott, Szász Domokos *sem nem kért, sem nem nyert kihallgatást.*»

A *Pol. Corr.* szintén ez ügyben egy bukaresti levelet közöl, melyben mentegetni iparkodik Románia hatóságait, és a bukaresti osztrák-magyar követség eddigi magatartását.

A Pol. Corr. levele azt a véleményt, mintha az ilyes inspekczionális utak eddig szó nélkül megengedve lettek volna, annak a ténynek megállapitásával kivánja helyreigazitani, hogy eddig még egyetlen helv. reiormátus püspök sem inspicziálta a Romániában levő református hitközségeket. *Szász* Domokos püspök ebbeli szándékát nem közölte a bukaresti osztrák-magyar követséggel és a romániai kormány eme bizonyára nem szándékos mulasztás következtében szükségesnek látta, az engedélye nélkül megjelent külföldi püspöknek hivatalos emberként való nyilvános fellépését megakadályozni. Ha a bukaresti rendőrfőnök a püspökkel szemben udvariatlanul viselkedett, ugy a megfelelő korrektura nem fog elmaradni, azonban az illető közegnek csak személyes elégtételadásáról lehet szó, nem pedig a román kormánynak hivatalos szatiszfakeziójáról. A bukaresti osztrák-magyar követséghez ez ügyben Bécsből a külügyi hivatalból még semmiféle átirat sem érkezett.»

Az osztrák birodalmi tanácsot, a régi *Presse* értesülése szerint, október 11-ére fogják összehivni.

A reichsrath *szloven* képviselői, mint az Gregorec képviselőnek választói előtt tartott beszédéből kitetszik, a Hohenwarth-klubból való kilépést s külön *délszláv* klub alakitását tervezik.

A pápa és Olaszország.

Néha-néha fölmerül egy nyilatkozat vagy egy okmány napjainknak változatos krónikájából, melyek arra emlékeztetik a világot, hogy a pápa territoriális hatalma még mindig a megoldatlan kérdések közé tartozik.

Vajon csakugyan kérdés-e ez? A nemzetközi politika minden tényezője rég a végleges dolgok közé sorozta az örök városnak olasz megszállását. A világ nem igen képzel oly fordulatot, hogy Róma megszünjék az ifju olasz állam fővárosa lenni és ujra az egyházi uralom patrimoniumává változzék át. Minden tiltakozás és óvás daczára, melyek időről-időre a vatikánból világgá szállanak, a pápa és a király egymás mellett folyton megférnek és egymást nem zavarva, gyakorolják külön hatalmukat. A viszony a két hatalom között formailag megoldatlan maradt, tényleg azonban rendes állapottá vált, mert semmi uj bonyodalom nem származik belőle és a közérzésnek semmi közvetlen megháboritását nem idézi elé.

A vatikán hivatalos szószólói ragaszkodnak ugyan ahhoz, hogy ezt az állapotot következtetésen a pápa fogságának tüntessék fel és az egyházi kormányzat gátlásáról panaszkodjanak, de az a józan világitás, melybe korunk a tényeket helyezni szokta, nagyon meggyengiti ily legendák befolyását a hivők lelkületére. Épen napjainkban bámulva szemléljük az imponáló erőt, melylyel a fogolynak állitott pápa a kath. egyház univerzális kormányzatát vezeti. Az elismert fensőbbség eme káprázatos látványával szemben, a pápa világi hatalmának vitatását merő akadémiai kérdésnek, scholasztikus elmegyakorlatnak lehetett tekinteni.

De XIII. Leo nem az a férfiu, ki függő kérdéseknél a jogfentartással beérje vagy megoldásukat egyedül a gondviselésre bizza. Ama nevezetes politikai és diplomácziai sikerek után, melyeket Németországgal szemben kivivott, nincs mit csodálni, hogy az olasz királysághoz való viszonyában sem akar a tényleges állapot korlátai között veszteg maradni. A bibornokokhoz intézett nyilatkozatok, valamint más, a vatikánból sugalmazott közlések nagyon világosan hirdették a pápa szándékát, hogy uralkodásának még hátralevő ideje alatt a világi hatalom kérdését is teljes, minden felől elfogadott megoldáshoz kivánja juttatni. E nyilatkozatokból sokan már azt következtették, hogy az Olaszországgal való kibékülésnek utja elő is van készitve, annál is inkább, mert a pápa sok tekintetben méltányló felfogást tanusitott az olasz állam érdekei iránt.

Csakhamar kitünt azonban, hogy az elvi ellentétek mitsem vesztettek korábbi merevségökből és egy közös kiegyenlitő álláspont föltedezése jámbor ohajtás marad. A pápa ékesszólóan hirdette a kibékülés szük-

---

A nemzeti szinház jubileuma.

I.

A mult augusztus hó 22-én volt ötven esztendeje, hogy a pesti nemzeti szinházat megnyitották. E nagy kulturális és nemzeti eseménynek félszázados évfordulóját ünnepli a nemzeti szinház és vele a nemzet, kissé megkésve, e hó 28-dik napján. Ötven év nagy idő olyan nemzet életében is, mely századok óta halad a természetes, szabad fejlődés utján; hát még nálunk magyaroknál, kik századokig feltartóztatva, erőszakosan és mesterségesen elnyomva, szabad fejlődésünkben tervszerüen megakadályozva, ötven év alatt századok mulasztásának pótlására voltunk kényszeritve, ha ugyan fönn akartunk maradni az európai müvelt nemzetek sorában. Vissza kell pillantanunk a lefolyt ötven évre, hogy lássuk, mennyire felelt meg szinészetünk, főleg a nemzeti szinház kulturális és nemzeti feladatának, hogy lássuk, jól sáfárkodtunk-e a ropke idővel, melyet számunkra századok helyett adott a gondviselés. Nagy esemény volt a nemzeti szinház megnyitása ezelőtt ötven esztendővel, de nagy esemény a mai jubileum is.

Nem lehetnénk igazságosak a lefolyt ötven esztendő megitélésében, ha nem vetnénk egy futó pillantást ez ötven esztendőt megelőző másik félszázadra, a magyar szinészet gyermekkorára. E gyermeknek, mint a mythosi Herkulesnek, kigyókkal kellett viaskodnia, kigyókat kellett fojtogatnia már bölcsőjében. Mi lehetett volna e gyermekből, ha férfi korában is megőrzötte, sőt növelte volna hősi lelkét?..

A magyar népnek épen akkor kellett megakadnia a fejlődés utján, mikor a renaissance a nyugati nemzetek müvészeti, irodalmi, tudományos és politikai életét megtermékenyitette s a későbbi virágzás utjára előkészitette. A renaissance ha nem is fölöttünk, legalább közvetlen szomszédságunkban terjedt nyugat felé: mi hozzánk, kelet felől, uj élet helyett csak ujabb hanyatlás köszöntött be, a melynek idejében, főleg az élet-halál harczok lezajlása után kulturális és politikai életünk akárhányszor a tetszhalál képét öltötte föl. A magyar renaissance csiráját csak Mária-Terézia kora, a bécsi magyar testőrség irodalmi föllépése hintette el s a csirát ismét csak II. József császár, a világtörténelem egyik legmüveltebb kényura növelhette nagyra. Nem akart ő magyar államot, magyar kulturát teremteni, csak államot és kulturát, még pedig esetleg németet; de a látszólag kialudt nemzeti érzés hatalmas lángra lobbant, öntudatra ébredt és a maga hasznára, politikai és kulturális előmenetelére, regenerácziójára forditotta a müvelt kényur összes intézkedéseit. A fölébredt nemzeti érzés meglátta és fölismerte az ellene fölemelt fegyvert, s ideje korán védekezett ellene, de azzal a törekvéssel, hogy a fegyvert egyuttal a saját kezébe kerithesse. József császár államalkotó, nemzetellenes törekvése nélkül talán már nem volna magyar állam. Mondhatjuk, hogy József császár, akarata ellenére is egyik legnagyobb jótevője volt az uj Magyarországnak. Az ő intézkedéseinek nyomán keletkezett a magyar renaissance, a magyar kulturállam.

A magyar szinészet is igy jött létre. Az iskolai szini előadásoknak, hol növekvő, hol hanyatló divatából ki tudja mikor fejlődhetett volna ki az igazi szinészet? Az olasz, angol és német szinjátszó társaságok hiába rótták Magyarországot két századon át, nem buzdult a magyar nép a szinjáték müvelésére. De mikor József császár, ismervén a szinészet politikai és kulturális hatását, lehetővé tette a német szinészeknek, hogy Magyarországot elárasztva, czéljainak szolgálatába szegődjenek, mikor József császár a német szinészet fejlesztésére és országos elterjesztésére minden utat-módot megkisérlett — akkor mi is kezdtük belátni, hogy a magyar szinészet épen annyi hasznot hajthat a magyar nemzetiség ügyének, mint a mennyit a lángelméjü császár várt tőle a magyar nemzet eltörlésének czéljából. Fölismertük a nemzetellenes, a német kultura fegyverét, és a mult század utolsó tizedétől kezdve minden erőnkből azon voltunk, hogy e fegyvert kicsavarhassuk ellenségeink kezéből. Előbb a karok és rendek, a megyék és hatóságok kezdték hangoztatni a magyar szinjáték hasznos voltát, majd 1790-ben egy lelkes fiatal ember, Kelemen László, ki születésénél, társadalmi állásánál, müveltségénél fogva arra volt hivatva, hogy nyugalmas, boldog életet biztositson magának, eldobta a kinálkozó szép jövőt, hogy megtestesitse a kimondott igét, hogy megteremtse a magyar szinészetet. Kelemen László tudta, mily magasztos eszméért lelkesedik, de alkalmasint nem sejtette, milyen küzdelembe kerül ez eszmének megvalósitása. S vajon, ha tudta volna, nem áldozta volna-e fel magát akkor is? Végre is mit veszithet az egyes ember? Legrosszabb esetben egy ember-életet. De ez az egyetlen ember-élet milliók boldogulását válthatja meg.

Kelemen Lászlónak sikerült lassankint hozzá hasonló rajongókat toborzania és megalakitotta az első szintársulatot, mely őscsirája volt a később kifejlett magyar szinészetnek. És ezzel megkezdődött a félszázados küzdelem. A magyar szinészet megszületett, de létezésének jogát nem akarták elismerni. Arról volt szó, kié legyen az a fegyver, melyet József császár vont ki ellenünk? Haljunk-e vagy éljünk általa? Kelemen László volt a legelső, ki vakmerő kézzel hozzá mert nyulni ehhez a fegyverhez, hogy kicsavarja az ellenség kezéből. Nem tudta végrehajtani szándékát. Maga is, nemzete is gyönge volt még, hogy lefegyverezhesse ellenfelét. Magyarország fővárosában a magyar szinészeknek nem volt szabad játszaniok, hacsak adót nem fizettek érte a németeknek. S mikor készek voltak arra is, hogy hazájokban adót fizessenek az idegennek, még akkor is minden uton-módon megakadályozták törekvésüket, mert nagy dolog volt koczkán: egy nemzet élete, vagy halála. Az első magyar szintársulat hét évig küzdött sikertelenül, hogy megvesse lábát a fővárosban; hiába pártolták a haza jobbjai, gróf Ráday Pál, Kármán József, Szentkirályi László, Pestmegye aljegyzője, — mert tudnunk kell, hogy Pestmegye kezdettől fogva legerősebb oltalmazója volt a magyar szinészetnek, — hiába volt minden törekvés, a magyar szinészeknek pusztulniok kellett a központból, igy kivánta a német kormányrendszer. A magyar szinészet első támadása a hazai föld visszafoglalásáért nem sikerült. A német szinészet maradt a helyzet ura.

Kelemen László ezután a vidéken, többek közt Nagyváradon próbálta meg, hogy a magyar szinészet gyönge sarjának állandó hajlékot teremtsen, de ott sem érte el czélját. Ezalatt vagyonilag teljesen tönkre ment, lelke is megtört az egyenetlen küzdelemben, Pestre sem tért többé vissza, hanem nejével együtt Ráczkevére ment, hol mint kántortanitó tengette napjait, majd Makóra s onnan ismét Csanádpalotára költözködött, és czélja vesztett élete vagy talán inkább az eszme bukása fölött keseregve, 1807-ben elhunyt. Azt mondják, a bánat, a keserüség ölte meg a magyar szinészet első apostolát. Nem tudjuk, figyelemmel kisérte-e zajtalan otthonában az általa életre hivott magyar szinészet további sorsát? Ha tette, nem sok reményt meritehetett belőle. Mert a küzdelem, melynek ő volt első hőse és áldozata, csaknem egy félszázadig tartott.

A magyar szinészet történetének legérdekesebb részét a mint az első szintársulatból, az ős csirából folytonos növekvés és szakadatlan szétválás és uj összeverődés után a társulatok egész raja keletkezik és hullámzik az országban, mig lassankint előbb Kolozsvárt, majd Miskolczon és Balaton-Füreden a magyar szinészetnek egy-egy állandó templom emelkedik, mely aztán ideig-óráig biztos menedéket nyujt a hontalan rajongóknak, kiket az anyagi jutalom reménye nélkül a lelkesedés tüze vezérel a nemzet diczőségére. Itt-ott már a német szinészettel is megküzdenek és elfoglalják diszesebb hajlékukat; csak a fővárost nem tudják megostromolni.

A Kelemen-féle társulat föloszlása előtt, már 1791-ben megalakult Nagy-Enyeden az első erdélyi szintársulat, még pedig kollégiumi diákokból, a kiket aztán báró Wesselényi Miklós vett pártfogása alá, élükre állitván igazgatóul és rendezőül Kócsi Jánost, ki erre a nehéz feladatra a legalkalmasabbnak bizonyult.

De hiába lett volna az uj társulatnak és vezetőjének minden képessége, igyekezete, ha nem állott volna mögöttük élete fogytáig Wesselényi Miklós. Az első erdélyi, kolozsvári társulatot olyhá vehetjük, mint az Erzsébet korabeli angol szintársulatokat, a melyek szintén valamely főur pártfogása alá helyezkedtek, hogy boldogulhassanak. S a kolozsvári társulat boldogult is, a mennyire a nemes báró vagyoni viszonyai csak megengedték. S bizony, ha az első szintársulatokat a Wesselényi lelkesedésével az Eszterházyak, Károlyiak s a többiek pártolták volna, a magyar szinészet hamarabb férfi korra és hatalomra jut. De a magyarországi gazdagabb főurak nagy része, Wesselényi példáján legkevésbbé sem buzdulva, még e század huszas, harminczas éveiben is, ezreket áldozott a német szinészetért, a magyar szinészet számára pedig csak alamizsnát osztogatott. Nehéz volt a magyar szinészet sorsa, mert nem csak a német szinészettel kellett megküzdenie, hanem még az anyagi gondokkal is.

A szinészet mint a legtöbb müvészet csak fejedelmek, gazdag pártfogók és egész nemzetek támogatásával fejlődhetik nagygyá. A magyar szinészetnek nem volt koronás pártfogója, nem voltak dusgazdag meczenásai, nem állott oldalán egy egész erős nemzet, tapsaival és adományaival. A magyar szinészetnek fejlődése korában csak egy Wesselényije és később, a fővárosban egy Vida Lászlója volt, ki egész vagyonát, pedig az egész sem volt sok, tette koczkára az eszme diadaláért.

Nem kisérjük lépésről lépésre a Kelemen-féle társulat egy részének összeolvadását a kolozsvári társulattal, az utóbbinak fejlődését, magyarországi kirándulásait, ketté válását, a debreczeni társulat keletkezését s általában azt a proczesszust, a melynél fogva csaknem a földből, mint valami termő magból egyszerre pattantak ki a szinészet pánczélos hősei és a hazában szerteszét megkezdték a gerillaharczot, s a küzdelemben folyvást izmosodva, készültek a döntő ütközetre. Mindezt bőven és érdekesen megirta Váli Béla «A magyar szinészet története» czimü könyvében, a melyet e helyen is ajánlunk olvasóink figyelmébe. Nekünk mindenekelőtt épen a döntő ütközettel, a fővárosi magyar szinészet megalapitásának történetével van dolgunk, s azért feltüntetjük főbb vonásaiban azt a küzdelmet, a melyre a jelentékenyen megerősödött magyar szinészet másodszor is hősiesen vállalkozott, hogy a magyar fővárosban a magyar szinészetnek tért hóditson.

Épen tiz év mult el Kelemen László társulatának föloszlása óta, midőn Ernyi Mihály, ki a Kelemen-féle társulatnak is tagja volt, a kolozsvári társulat egy részével 1807-ben másodszor tett kisérletet a fővárosban. A magyar szinészetnek most sem volt tisztességes hajléka, és csak hogy játszhassék, olyan helyeken vonta meg magát, a melyeket a német szinészet üresen hagyott, vagy megfért a német szinészek mellett s a hét olyan napjain játszott, a mikor a közönség ugy sem szokott szinházba járni, s ezt a kedvezményt, egyes hazafiak pártfogására Pestmegye és más lelkes megyék követelésére akkor is csak oly föltétel alatt kapták meg, hogy jövedelmök egy részét adják oda a német szinigazgatónak kárpótlásul. A megyék s mindig első sorban Pestmegye, gyüjtöttek ugyan kisebb-nagyobb összegeket a magyar szinészet fölsegélésére, de a társulat alig pár havi meddő küzdelem és vergődés után mégis csak kénytelen lett volna menekülni, ha Vida László pestmegyei földbirtokos, ki fiatalabb korában maga is megpróbálkozott a szinmüirással, pártfogásába nem veszi a Wesselényi-féle társulatot. A megyei szinügyi bizottság készségesen ruházta Vidára a társulat igazgatását, miután Vida kijelentette, hogy a társulatot, ha másképen nem lehet, saját erszényéből is fenn fogja tartani. A bizottság még Schédius Lajost és Kulcsár Istvánt is fölkérte, hogy támogassák Vidát a társulat szervezésében és kiképzésében, s igy aztán a társulat megszabadult a nyomortól, növekedett a közönség becsülésében és pártfogásában s a müvészet terén is figyelemreméltó előmenetelt tett. Ezalatt nem szünt meg a mozgalom, az izgatás, melynek mindig Pestmegye volt a vezére, hogy a magyar szinészet országos támogatásban részesüljön, hogy függetlenné váljék a német szinészettől; de mielőtt valamit elérhettek volna, Vida László, a társulatban támadt zavarok s az ellene szórt gyanusitások miatt lemondott az igazgatásról, a melyet aztán a bizottság Kulcsár Istvánra ruházott. Kulcsár István sem volt szerencsésebb, de előkészitette a fővárosi szinészet későbbi állandósitását. Sokat tett a társulat érdekében is, de ennél nagyobb érdeme, hogy kieszközölte végre a magyar szinészet függetlenségét a német szinészettel szemben, s ezzel együtt kivánta annak a szégyenletes adónak a végleges megszüntetését is, a melyet eddigelé a német szinigazgatóknak fizetni tartoztak s végre ő sürgette először: szerezzenek tüstént alkalmas helyet az épitendő magyar szinház számára és inditsanak azonnal országos adakozást egy uj nemzeti szinház fölépitése végett. De a társulatban régóta lappangó egyenetlenséget Kulcsár sem tudta megszüntetni, s a társulat lassankint, de következetesen haladt a föloszlás felé és 1815-ben ismét megszünt a fővárosi magyar szinészet.

A második sikertelen kisérlet után a magyar társulat még 1819-ben játszott rövid ideig a Hackerteremben, hol leginkább Kisfaludy Károly hazafias drámái lelkesitették a csekély számu közönséget, mely jobbára a fiatalságból telt ki, s aztán ismét sokáig békében hagyta a magyar szinészet a magyar fővárost. Ez alatt annál több bajt okozott a német szinház ügye. Százezrekbe került az a szinház s még se tudott megélni emberségesen, rohamosan hanyatlott és előkészitette a magyar szinészet diadalát.

Csakhogy az a diadal még sem ment olyan könnyen. 1827-től kezdve ugyan, kisebb-nagyobb szünettel, ujra meg ujra játszott egy-egy magyar társulat, hol Budán, hol Pesten, még az uj német szinházban is, de a magyar szinészet állandósitásának kérdése még is csak nehezen haladt a megoldás felé. Pedig ez az idő már a nagy alkotások, a Széchényi kora volt. 1831-ben alakult meg az állandó pestmegyei szinügyi bizottság, a melynek egyik buzgó tagja épen Széchényi volt, s mely hat évi fáradozás után végre is hajtotta a rá bizott munkát, 1833-tól kezdve még csak Budán nyujthatott biztos menedéket a kassai társaságnak, melyet Fáy András és Döbrentei Gábor igazgatása alá helyezett, de 1837-ben már fölépitette a nemzeti szinházat, ott a kerepesi ut sarkán.

Az épitendő szinház sok vitára adott alkalmat. Széchényi olyan szinházat akart emeltetni, mely büszkesége legyen a nemzetnek; Földváry Gábor s vele mások is nem bánták volna, ha a Széchényi nagyszabásu terve megvalósul, különben pedig azt hangoztatták, ha szerény lesz is a szinház külseje és anyagi biztositéka, födolog, hogy minél hamarább meglegyen.

Széchényi bővebben is fejtegette a maga elveit. Hadd mutassunk be egy pár sort a nevezetes iratból, melyet Széchényi Pestvármegye rendjeihez intézett: «Nálunk Magyarországon a játékszin állandósitására számnélküli áldozat hozatott már, de azért sikert még sem tud előmutatni a magyar... A székesfehérvári, kassai, miskolczi, pécsi szinházakat

ségét, de a kibékülés föltételeül most is a világi uralom helyreállitását és Rómának egyházi birtoklását vallja. De az olaszok politikai életének nincs egyetlen befolyásos eleme, mely erre a kivánságra határozott visszautasitással ne felelne. Az olasz hazafiság változatlan dogmája, hogy Rómának Olaszország fővárosának kell maradnia és a pápa egyházkormányzati szabadsága csak a fennálló jogrenden belül nyerheti biztositékait. Ezt a felfogást erősiti meg ünnepélyesen Umberto királynak üdvözlete, melyet a római hatósághoz az olasz foglalás évfordulója alkalmából intézett. A király kifejezve meggyőződését, hogy az az 1870-ben teremtett nemzeti münek visszavonhatlanul fenn kell maradnia, hozzáteszi, hogy «a szabad és erős nemzet fővárosa» egy nemsokára bekövetkező örvendetes esemény alkalmából — itt a király a pápa jubileumi ünnepére czéloz — mindazoknak, kik a pápa iránt hódolatukat jönnek tanusitani, dicső vendégszeretetet fog nyujtani és az egyházkormányzat szabadságának tisztelését fogja kitüntetni. A király itt véglegesen kimondja, hogy az egyházhoz való viszonynak meg kell maradnia amaz alapon, melyet a nemzeti egység tényei teremtettek. Ez a viszony kizárja a világi uralmat, de miben sem ellenkezik az egyház szabadságával és lelki kormányzata tekintélyével. Béke és szabadság viszonya ugy az államra, mint az egyházra nézve, mely igaz, az egyház hivatalos elismerését nélkülözi, de az idők haladtával annál jobban erősödik meg a közvélemény elismerésében.

VIDÉK.

* **Komárommegye** törvényhatósága e hó 19-ikén Pogrányi József árvaszéki elnök és Kun Miklós főjegyző önkéntes lemondásuk tárgyában, rendkivüli közgyülést tartott. Ez alkalommal a megye bizottsága első sorban meleg érdeklődéssel hallgatta s lelkes éljenzéssel fogadta főispánjának jelentését a nyitrai gyakorlatok alkalmából ő felségénél tisztelgő küldöttség eljárásáról. Másodsorban elhatározta, hogy a főispáni jelentés szerint időközben elhalálozott Jaros Károly megye bizottsági és közigazgatási bizottsági tag elhunyta feletti fájdalmát jegyzőkönyvileg megörökiti. Harmadsorban a közgyülés egybehivására alapul szolgáló tiszti lemondások vételvén tárgyalás alá, azokat a megye bizottsága, a főispán inditványa folytán egyhangulag elfogadta. Végre a lemondások folytán megüresült főjegyzői, árvaszék elnöki, valamint a tatai járásban időközben szintén megüresedett utbiztosi állásnak az októberi rendes közgyülésen választás utján leendő betöltése határoztatott el.

* **Hajdumegye** alispánja a *mezőrendőri* törvényjavaslat megvitatása tárgyában október 8-ikára a megye előkelőbb gazdáit s jogászait értekezletre hivta össze.

* **Battonyán** szeptember 18-án kellett volna végbemenni az egy. protestáns egyházban az uj lelkészválasztásnak. Az első választás eredménytelenül folyt le, mert az egyházmegyei kandidáló bizottság jelöltjei közül a hivek egyre sem akartak szavazni. Szeptember 18-ra ujra kitüzték a papválasztást. Az egyháztagok közül azonban most se szavazott le egy sem, mert az, a kit ők szeretnének megválasztani, nincs a jelöltek között. Most a zsinati törvények értelmében a ref. egyházmegye fog a battonyai egyháznak lelkészt rendelni. De mivel ez csakis a jövő évi április hóban történhetik meg, addig időközi lelkész fog az esperesi hivatal által kineveztetni.

KÜLFÖLD.

— szept. 22.

A bolgár kérdésben a portának legujabb javaslatáról szóló hirek hol Bulgáriába küldendő orosz biztosról a ki mellé török segéd adatnék, hol pedig a Bulgáriába küldendő török helytartóról szólnak. A török helytartó személyére nézve a porta s Oroszország már is megegyeztek volna. — A Daily News-nak Pétervárról jövő nyiltan orosz irányzatu tudósitása szerint Ausztria-Magyarország s Olaszország kijelentették volna, hogy kelet nyugalmának helyreállitása megkivánja, hogy *Koburg* Ferdinánd távozzék Bulgáriából.

Szófiából irják lapunknak e hó 16-iki kelettel: «Az ostomállapot megszüntetése által feléledt sajtószabadság csakhamar véget ért. Karavelovnak *Tirnorszka Constitutio* és Radoszlawovnak *Narodna Volja* czimü ellenzéki lapja megszünt, mivel a mai naptól kezdve ujra behozták a preventiv czenzurát. Ez az intézkedés is kihivja a kritikát, annál is inkább, mivel, ha a kormány nyilatkozatának hitelt adhatunk, az ellenzék oly elenyésző részét képezi a lakosságnak, hogy annak és az ellenzéki sajtónak müködése alig válhatik az államra nézve veszedelmessé. Kormánykörökből származó becslés szerint az uj képviselőházban a czankovista ellenzék 50—60, a karavelovista pedig 15—20 taggal lesz képviselve, a mi alig egyharmad része a képviselők összes számának. A szobranje alkalmasint október 2(14)-én fog összeülni Szófiában.

Ferdinánd fejedelem, mint titkára Fleischman egy hirlaptudósitónak beszéli, nagyon bizik uralkodási jövőjében. A helyzetet kedvezőbbnek soha sem képzelte, mint a minőnek találta s kivált kezdetben el volt készülve minden akadályra. A diplomácziai testület egy része már barátságosan közeledik feléje, s ő reméli, hogy ovatossággal s loyalitással idővel a másik részt is megnyeri s sikerülni fog neki idővel a szultánt is jobbra hangolni. A katonai párttal teljesen meg van elégedve, e párt, Sándor fejedelem legbensőbb hiveit sem véve ki, ragaszkodik hozzá.

A franczia próbamozgósitásról a berlini Kreuzzeitung a következőket irja: A mozgósitás simán folyt le, a kideritett hiányok a francziáknak, a kik gondosan megfigyeltek s tanulmányoztak mindent, hasznukra fognak válni, mert az észlelt bajokon segiteni fognak. A mozgósitás megmutatta, hogy a francziák lehetőleg hüen utánozták a mi mozgósitási rendszerünket s most már *a franczia hadsereg esetleg ép oly gyorsan mozgósitható, mint a német.*

Az *Északamerikai Egyesült Államok* alkotmányának százados ünnepe e hó 17-én ért véget. E napon Filadelfiában Cleveland elnök szabad ég alatt százezernyi hallgatóság jelenlétében beszédet tartott, a melyben igy szólt: Minden amerikai polgár örvendjen ma polgárságának. Arra nem talál alkalmat, hogy véres hóditásokról szóló elbeszélésekben gyönyörködjék, de örvendenie kell annak, hogy az alkotmány kidolgozása egy század előtt sikerült s hogy ez az alkotmány szabad kormányt adott s hogy ez az alkotmány s ez a kormány a népuralomnak annyi áldását nyujtotta.

A franczia kormány az ujabb *Schnäbele ügybe* nem avatkozik, mivel az ifjabb Schnäbele nem hivatalnok s vétség okozta elfogatását. A párisi lapok nagy része is azt ajánlja a kormánynak, hogy ne foglalkozzék ezzel az ügygyel, mert a letartóztatás szabályszerüen történt.

Achmed Ejub khánnak, a Teheránba internálva volt afghán trónkövetelőnek szökése következményeiről a következőket jelentik Közép-Ázsiából: Achmed Ejubnak, Herat előtt való hirtelen megjelenése folytán az uj határ megállapitására hivatott orosz-afghán bizottság e hó elsejére kitüzött összejövetelét bizonytalan időre elnapolta. Az afghán határ mentében levő orosz polgári s katonai hatóságoknak szigoruan eltiltották, hogy Achmed Ejubbal már most érintkezésbe lépjenek, söt támogassák. Ejub khánnak Kilas-Salavban gyülekező hiveinek számát már 3000 emberre teszik.

Maniporeben a Felső-Birma taván fekvő kis indus államban e hó 13-án forradalom tört ki. A most uralkodó maharadzsa ellen, a ki 1879-ben jelentékeny szolgálatokat tett a Nagatörzs ellen küzdő angol csapatoknak s azóta országában tért engedett az angol befolyásnak, egy főbb tisztviselője felkelést támasztott. Éjnek idején megrohanták a felkelők a maharadzsa palotáját s már már sikerült nekik a belső termekbe jutni. A maharadzsa hivei azonban a támadást visszaverték, a lázadók vezérét elfogták s a következő reggel főbelőtték. — A palota megtámadásánál a felkelők vesztesége kilencz halott s számos sebesült volt.

UJDONSÁGOK.

— szept. 22.

— *Személyi hirek.* *Ernő* szász-altenburgi herczeg tegnapelőtt Innsbruckba érkezett, honnan pár nap mulva a scharnitzi vadászatra indul. — A *madridi* herczegnő Don Alfonso és veje látogatására Gráczba érkezett. — *Don Carlos* legközelebb Gráczba érkezett. — *Trefort* Ágost vallás- és közoktatásügyi miniszter ma meglátogatta a központi egyetemi épületet. — *Erzsébet* királyasszony és *Mária* Valeria főherczegnő valószinüleg október 1-én utaznak el Ischlből. — *Albrecht* főherczeg, mint egy bukaresti távirat jelenti, a román királyi pár látogatására Sinaiába megérkezett. — *Albert* szász és *Vilmos* porosz herczegek október 1-én érkeznek Bécsbe s részt vesznek a stájerországi vadászatokon. — *Rhao Shri* Klaunghari indus herczeg és testvére holnap utaznak el Bécsből. — Gr. *Széchenyi* Imre, berlini nagykövet Bécsbe érkezett. — *Sogardo* püspök, Közép-Afrika apostoli vikáriusa, Bécsből Rómába utazott. — *Natália* szerbiai királyné számára, ki a telet Flórenczben tölti, Montoughiban, a város szomszédjában Voronzov herczegnő villáját bérelték ki. — *Thyra* cumberlandi herczegnő állapota az utóbbi hét alatt mindenben megnyugtató. — Dr. *Schopper* György rozsnyói püspököt, kit ötven évvel ezelőtt avattak tudorrá, az egyetemi tanács tudori diszoklevéllel tüntette ki. — Dr. *Samassa* János egri érsek elhunyt atyja utolsó óhajához képest 1000 frtot küldött az egri szegények között valláskülönbség nélkül való szétosztás végett. — *Szabad* Ferencz kassai prépost s kassai plébános szept. 18-án ünnepelte áldozárságának ötvenedik évfordulóját.

— **Stefánia trónörökösné Jerseyben.** Mint Londonból irják, Stefánia trónörökösné jersey-i tartózkodása a pompás időjárás folytán nagyon kellemes. A trónörökösné naponta összejárja a szigetet, bevásárlásokat tesz, habár a lakosság kiváncsisága néha kissé terhére van. Gyakran kicsolnakázik a tengerre, a mi különös örömet okoz neki. A tengernagyi hivatal a Jersey mellett állomásozó «Mistledor» hadi hajót a trónörökösnének rendelkezésére bocsátotta.

— **Főherczegek Budapesten.** A dévai hadgyakorlatokról visszaérkező főherczegek Bécsbe való utaztokban nem érintették a fővárost. *Rudolf* trónörökös a magyar államvasutak különvonatával utazott Kőbányáig, hova reggel 5 óra 50 perczkor érkezett. Itt a vonat 10 percz mulva az osztrák-magyar államvasut vonalára ment át s 6 óra 15 perczkor már a váczi-köruti indóházba robogott be. A perronon Török János főkapitány, Blazovits vasuti igazgató, Hübner főfelügyelő és Littmann állomásfőnök várták ő fenségét. A trónörökös azonban a megérkezéskor még aludt s csak 7 órakor hagyta el kocsiját, melyben vele utaztak Ferencz Nándor főherczeg, Thurn-Taxis herczeg, Rosenberg gróf őrnagy, Giessl b. segédtiszt. Az üdvözlésére kigyült urakkal váltott szivélyes szavak után a trónörökös Ferencz Náudor főherczeggel és a kiséretével az udvari váróterembe mentek, hol reggelihez ültek. Ezalatt Littmann állomásfőnök két táviratot adott át a trónörökösnek. Az egyik még az éjjel érkezett Jersey szigetéről, a jelenleg ott időző Stefánia trónörökösnétől. A másikat gróf Károlyi István küldte. A trónörökös e táviratokra azonnal válaszolt. Közben 8 óra 15 perczkor előállt a rendes bécsi futárvonat s Rudolf trónörökös kiséretével fölszállt a részére föntartott külön osztályba. A vonatot, melyben ő fensége elutazott, Marcheggig Tolnay felügyelő vezeti. — Vilmos és Rainer főherczegek Piskiről különvonattal tiz tábornok és több törzstiszt kiséretében reggel 7 óra 55 perczkor érkeztek meg a magyar államvasutak központi pályaházába, hol a perronon Ghyczy és báró Winterhalter altábornagyok, Gabriányi tábornok budapesti térparancsnok s Merkl állomásfőnök jelentek meg üdvözlésükre. A főherczegek és katonai méltóságok a szivélyes üdvözlés után, miután az udvari váróteremben ily nagy társaságnak nem teríthettek, a pályaudvar éttermébe mentek s megreggeliztek. Reggeli után 8 óra 48 perczkor külön vonattal folytatták utjokat Bécs felé.

— **A király Budapesten.** Király ő felsége Kolozsvárról szeptember 24-én este indul külön udvari vonattal s szeptember 25-én, vasárnap reggel 6 órakor érkezik meg Budapestre, a magyar államvasutak központi személypályaházába. Ő felsége nagy kisérettel érkezik; a pályaudvarban a miniszterek, Pestmegye főispánja, a főpolgármester és a főkapitány jelennek meg fogadására. A király az eddigi megállapodás szerint hosszabb időt szándékszik tölteni Budapesten, s az ünnepségek egész sorában vesz részt. Igy a többek közt az országgyülés ünnepélyes megnyitásán, a Deák-szobor leleplezésénél, a nemzeti szinház jubileumában, az orsz. erdészeti egyesület és a mintagimnázium uj palotáinak fölavató ünnepélyein, a kisdedóvás félszázados jubileuma ünnepségein várják megjelenését. Ezenkivül meg fogja tekinteni a fóthi lovassági hadgyakorlatokat.

— **A svéd királynéról.** Mint a Post och Inr. Tidu czimü stockholmi hivatalos lap irja, Zsófia svéd királyné egészségi állapota a legutóbbi hét folyamán örvendetesen javult. Angol lapoknak az a hire, hogy a királynén végrehajtott mütét nem sikerült, alaptalan. Ugy szintén a királyné kolostorba vonulásáról szóló hir sem bizonyult igaznak.

— **Tanulmányi kiküldetés.** *Hegedüs* Károly, a technologiai iparmuzeum főigazgatója *Trefort* Ágoston vallás- és közoktatásügyi miniszter megbizásából Krakóba utazik a tartományi kiállitás tanulmányozására s ez alkalommal meg fogja szemlélni Lemberg főváros ipari intézeteit is.

— **A pápa jubileuma.** A «Magyar Állam» egy római sürgönye szerint: Ő szentsége XIII. Leo jubileumára a páduaiak szent Antal bazilikájának miniature-másolatán kivül a legtöbb tengeri növénynek gyüjteményét is fölajánlják, melynek értékét 12 ezer frankra becsülik. Több egyházi felszerelésen kivül még Dante hősköltem ényének legapróbb s Páduában készült kiadását ajánlják föl. E könyvecskéhez lesznek mellékelve a véghetetlenül kis betük, a melyekkel nyomatott és egy nagyitó üveg, mert csak evvel lehet olvasni a szöveget. A turini főmegye eddig 17,000 lirát gyüjtött a pápa jubileumára. Nagy ezüst keresztet is küldenek, melybe azoknak nevei lesznek vésve, a kik legalább 100 lirát adtak a költségekre.

— **A trónörökös Görgényben.** Déváról távirják: Pausinger József központi erdőrendező a trónörökös kisérete számára teendő átalakitási épitkezések terveit Rudolf trónörökös ő fenségétől közvetlenül átvette. Ugyanez alkalommal Kemény Kálmán br. alsó-fejérmegyei főispánt és Bornemisza Tivadar br. nagybirtokost dehivatta ő fensége. A görgényi kastélyon többféle átalakitás és diszitési munkálat lesz foganatositandó. Rudolf trónörökös, mint már megirtuk, október hatodikára helyezte kilátásba érkezését.

— **Egyházi beszédcyclus.** *Szász* Károly ref. püspök s pesti lelkész a jelen év őszi vasárnapjain is, a mult évihez hasonló egyházi beszédcyclust szándékozik tartani a kalvintéri ref. templomban. A cyclus tárgya ezuttal Jézus személye lesz, hat prédikáczióban, u. m: I. Jézus magában. II. Jézus és a nép. III. Jézus és a szenvedők. IV. Jézus és a bünösök. V. Jézus és az atya. VI. Jézus teljes hatalma. Az első beszédet a püspök már a közelebbi vasárnap szept. 25-én d. e. 10 órakor fogja tartani, a többieket — a mennyire a körülmények engedik — két hetenkint.

— **Erzsébet főherczegnő ajándéka.** Mint Bécsből irják a bécsi egyetem segélyző egyesülete, mely Rainer főherczeg védnöksége alatt áll, a mult napokban öt forintot kapott a kis Erzsébet főherczegnőtől, a trónörökös pár leánykájától, e szavak kiséretében: «Jó tanulók részére.»

— **A képviselői napidij.** Tudvalevő, hogy az angol képviselőház tagjainak nincs napi dijuk, s hogy ha a munkás osztályok magukat képviseltetni akarják, rendesen szubvencziót adnak megválasztott képviselőjöknek. A northumberlandi bányászok most 4800 szóval 3300 ellen elhatározták, hogy a szubvencziót megvonják képviselőiktől, Burttól és Fenwicketól, kik e miatt alkalmasint lemondanak mandatumaikról.

— **Király mint iparos.** Az «Ellenzék»-ben *Bartha* Miklós *Románia* királyáról a következőket irja: A Károly király trónja még nem vert elég erős gyökeret. A román talaj jól termi a tengerit, a buzát, a füvet, de nem mutatkozik fogékonynak a monarchikus intézmények iránt. Silányok az erdői és kevés a mágnása is; mert arisztokráczia erdők nélkül épen ugy nem képzelhető, mint polgári elem városok nélkül. A mi erdő van, az is többnyire államtulajdon, söt mióta Károly király czivillistát kért az udvartartás királyi fényéhez s Bratianu megtagadta a királyi háztartás költségeit, e helyett egy nagy kiterjedésü földbirtokot szavaztatván meg az országgyüléssel — mióta Stör ur a király tejtestvére és mindenese e birtokot a kormány beleegyezésével, állami erdőségekkel cserélte ki: azóta magának az államnak is kevés az erdősége s leszámitva a Ghyka, Sturdza, Floresku féle látifundiumokat, a Kárpátok erdős oldala jóformán a Károly tulajdonába ment át. A mi pedig nem az ő tulajdona, azt birja királyi haszonvétel czimén. Stör ur pedig nemcsak tejtestvér és mindenes, hanem egyszersmind egy furfangos és életre való német is. A hegyi patakok fürészeket és gyárkorongokat hajtanak, a fejsze halomra dönti az ősfákat, a posztóványolók zakatolnak, a dynamit recsegteti a gránitszirteket, német bányászok furják a földet kőszén után, s kitünő mérnökök vágják az utakat keresztül a rengetegeken a petroleum-források felé. A hiuz kivonul barlangjából, a szarvas zavarosnak találja a vizet, a medve rosszul érzi magát a málna-bozótban, a zerge felhős csucsokra vonul. Minden megelevenedik; mindenütt az uj élet zaja. Megjelent a fejsze, a fürész, a kalapács, a furó, a véső. A gőz sipol; a kerék dübörög; a vizgát zuhog — és az erdő pusztul. Az ország negyedrészét a király látja el fával. A székely kádár, kerékgyártó, kosárfonó, zsindelyvonó bámul, hogy miért nem bocsátják be az ő abroncsát, fenyő dongáját, kádját, hordóját, csebrét, légelyét, kerekét, jármát, taligáját, felhérczét, seprüjét, szekérkassát, kosarát, zsindelyét, léczét, deszkáját Romániába. De Stör ur jól tudja, hogy miért nem kell bebocsátani. A mi gyárat utközben láttunk, az mind a király tulajdona. Egy hatalmas erdőipar van itt fejlődésben. A közmunkákhoz szükséges fa-, kő-, cserép-, tégla- és üveg anyagot csak a király telepeiről szabad vásárolni a vállalkozónak. Mert a többi rossz. Ha nem rossz, ugy is rossz. Kapnak benne hibát, ha nincs is. A királyéban pedig soha sincs hiba. S ha mégis pörre kerülne a dolog, ott a tribunál, majd igazságot szolgáltat a — királynak. És a brassói posztósok . . .! Még azt hiszik, hogy a vámháboru megszüntével visszaszersik a romániai piaczokat. Hiu remény. A király posztó és vászon gyárakat épittetett. Ő látja el a katonaságát, csendőrjeit, kórházi betegeit, rabjait, matrózait, rendőreit posztóval és vászonnemüvel — jó pénzért. Ő tehát gazdagszik a czivilista révén, az erdőirtás révén, a vámháboru révén, de gyártmányainak monopoliuma révén. Azért nem tud ott meggyökerezni sem a trónusa, sem a dynastiája. Mert azt még az oláh is megkivánja, hogy a ki ur, az legyen ur, még ha király is. Ne geschäfteljen.

— **Szerencsétlenség a Leman tavon.** A gyönyörü Leman tó a mult vasárnap nagy szerencsétlenségnek volt szinhelye. A «Leman» nevü gőzös, a mint Versoixból elindult, utközben egy csónakba ütközött, melyen öt ember ült. A csónak felfordult s két ember a vizbe fult. A másik hármat a «Leman» legénysége kimentette. A szerencsétlenséget a csónakon ülők okozták, nem értettek az evezéshez s ügyetlenül a hajó felé forditották csónakukat.

— **A mi «közös» hadseregünk.** Mint a «Szegedi Hiradó» irja, Szeged város hatóságához valami katonai ügyben átiratot intézett a Prágában állomásozó cs. és k. gyalogezred parancsnoksága, melyre a szegedi hatóság magyarul válaszolt. Néhány nap mulva azzal jött vissza az átirat, hogy azt németül fogalmazzák meg. Erre kiállitották az átirat német forditását s azt közjegyzőileg hitelesitve, az eredeti magyar szöveghez mellékelve elküldték az ezredparancsnokságnak. — Ennek azonban még ez sem volt elég, hanem visszairt, hogy irja alá a közjegyző a hitelesitést németül, a mely kivánságának azonban nem tettek eleget s a parancsnokság, a mikor ujból is magyar hitelesitéssel kapta meg az átirathoz mellékelt német forditást, többé nem küldte vissza.

— **Az angol herczegek az adelsbergi barlangban.** Adelsbergből irják e hó 18-ról: Az edinburghi herczeg és herczegné, ez utóbbi udvarhölgye kiséretében György walesi herczeg, Lorne marquis, hatvan tengerésztiszt és az angol középtengeri hajórajból ugyanennyi ember szombat délben ide érkezett az adelsbergi barlang megtekintésére. A vasutnál Schwarz lovag kerületi kapitány üdvözölte a vendégeket, a társaság aztán a barlangba ment. A Schlossbergen osztrák zászló lengett, valamint a többi nyilvános épületek és az «Adelsberger Hof», a barlang előtti park és a barlang bejárás pedig osztrák és angol, valamint nemzeti lobogókkal voltak diszitve. A barlang bejáratánál Vicic polgármester várta a vendégeket, kiket Adelsberg község nevében üdvözölte. Ezután a polgármester legfiatalabb leánya lépett elő és az edinburghi herczegnének pompás rózsa bokrétát nyujtott át. Erre aztán a diszesen · kivilágitott barlangba való bevonulás következett. Mikor az angol vendégek a tánczterembe léptek, a zenekar az angol néphymnuszt játszotta. A zenekar mögött nagy transparent volt felállitva, mely az angol királyi ház czimerét

---

nem a nemzet, hanem csak néhány hazafi tartá fenn és magukra hagyatva, ezek sem birhatták el sokáig az áldozat sulyát. Es a pillanatnyi fellobbanás fényét sok évi sötétség fogja majd követni... Nincs egyesitő erő nagyobb, mint a siker, és nincs nagyobb szétbontó hatalom, mint a sikertelenség... ha a sok áldozat egy helyre gyült volna, most már fővárosunk egy monumentális nagy szinházzal dicsekedhetnék, mely emelné a főváros szépségét, kellemét s dicsérné a magyar nemzet fiait. De igy hátra van az egész nemzet! Sok helyütt kezdtük, de bevégezni sehol sem tudtuk tökéletesen; söt a meglevőt fentartani sem. Hő óhajom nekem is, hogy játékszin létesittessék, de mindenekelőtt egyetlen egyet kell tökéletesen rendbe hozni és aztán foghatunk csak a máikhoz... Mert kell egy mintaszinház az országban... Ne nyuljunk addig a létesitéshez, mig elegendő pénzzel nem rendelkezünk. És ha nincs elég pénzünk együtt, teremtsünk hozzá, vagy várjunk, mig az összeg növekszik...»

Hallgassuk meg a Földváry szavait is: «Az elvek puszta fentartása nem elég. Azok valósitására kell törekedni. Már pedig a sok halogatás mellett elhamvad a tüz, lelohad a buzgalom és az emberi gyarlóság ingoványos lejtőjén lejebb és lejebb száll a lelkesülés, az enyészet és feledés leple borul csakhamar a legszebb, a legnemesebb törekvés eszméire! Azért csak előre! Minden lépés térfoglalás!»

Széchényi a Dunaparton akart monumentális szinházat emeltetni, és a szükséges telket ki is eszközölte a nádornál; még csak a százezreket kellett előteremteni, a melyekbe a szinház került volna. Széchényi a kivánt összeget részvények utján akarta összeszerezni, s ezenkivül az országgyülés által óhajtott nagyobb összeget megszavaztatni a nagyszabásu nemzeti müintézetre.

De mind ez, a dolog természeténél fogva, nem nem sikerülhetett oly gyorsan, hogy az ellenzékiek megnyugodhassanak a Széchényi tervében. S mikor az akadémiai pályanyertes mü, Fáy András elaborátuma is inkább a Földváry Gábor könnyebben valósitható tervének kedvezett s az adományok is szépen gyarapodtak, Földváry Gábor és pártja nem tudott tovább várakozni s miután Grassalkovich Antal herczegtől is sikerült megnyerniök a hatvani kapun tul fekvő területet, 1835-ben hozzá fogtak a mai nemzeti szinház fölépitéséhez; azt mondván: hadd legyen e szerény épület a magyar szinészet ideiglenes hajléka addig is, mig Széchényi megvalósithatja a maga tervét.

A Grassalkovich adománylevele 1835. szeptember 22. kelt. Földváry Gábor a szinügyi bizottság nevében szeptember 24-én vette át a telket hivatalosan. Es két nappal később Zitterbarth épitőmester már hozzálátott az épités előmunkálataihoz. Október 1-én már serényen ásták a fundamentumot, október végén pedig már a földből is kiemelkedtek a falak, és haladt a munka lázas sietséggel.

Széchényi sem pihent ezalatt s folyton munkálkodott a maga tervén, mely lassankint jobban és jobban kidomborodott s bizonynyal csábitó lehetett mindenkire. Széchenyi félbe is akarta szakittatni a megkezdett épitkezést, de Földváryék nem egyeztek bele s azt gondolták, hogy az épületnek hasznát veheti a hazai szinészet Széchényi tervének megvalósulása után is.

A Földváryék szinháza föl is épült és 1837 augusztus 22-én készen várta a társulatot s az ország minden részéből, különösen Pestmegyéből összesereglett nagy közönséget; a Széchényi terve pedig abban maradt, terv maradt mind a mai napig, a mely még most is megvalósitásra vár...

Ime a fővárosi magyar szinészet sorsa, keletkezésének első évétől 1790-től 1837-ig. Negyvenhét esztendőbe telt, mig a magyar szinészet Magyarország fővárosában elfoglalhatta az öt megillető helyet. A József császár kulturális fegyvere hosszas küzdelem után magyar kézbe került. Meglátjuk, hogyan forgatta a nemzet és a nemzeti szinház ezt a hatalmas fegyvert ötven esztendő alatt.

TITKOS BOSSZU.

— PÁRISI REGÉNY. —

10

ELSŐ RÉSZ.

— Ráismer az irására?

Edithnek nem volt rá szüksége, hogy megnézze.

Az első pillantásra megismerte levelét, melyeket Lérisnek irt, s melyek a plüssel bevont dobozban voltak.

El is volt erre készülve, s ha mégis követelte a bizonyitékot, melyről tudta, hogy férjének a kezében van, ezt az önvédelem titkos ösztönéből tette, mely még az utolsó perczben is meg van bennünk mikor a remény már elhagyott.

Bármennyire el volt is reá készülve, a levelek előmutatása mégis megtette hatását. Arcza fehér lett, mint a viasz, s pillái remegtek.

— Ráismer az irására? ismétlé Orvilliers.

— Igen.

— És mi mondani valója van?

— Semmi.

Orvilliers heves mozdulatot tett. Alig birt dühével.

Edith merően nézett rá tágra nyilt szemeivel, melyekben sem harag, sem rettegés nem látszott, hanem komor, kétségbeesett megnyugvás. Azután keresztbe fonta karjait és igy szólt:

— Megölhet, uram. Nem fogom magamat védelmezni. Nem kiáltok segitségért. Joga van hozzá. Sujtson.

Ez a nyugodtság és ez a kihivás nélkül való méltóság Orvillierst a saját méltósága érzetére ébresztette s ujból erőt adott neki ahhoz, hogy magán uralkodjék.

Edith a maga gyönge, gyermekded voltában olyan megható volt s a lenge alakot olyan könnyen lehetett összetörni, arczán pedig annyira nem mutatkozott sem bántó vakmerőség, sem gyáva félelem, hanem inkább sötét kétségbeesés, hogy a férj keblében a düh helyét metsző fájdalom fogta el.

— Ön tehát, mondá fuldokolva, — nem szeret engem?

— Láthatja, uram. Miért erőltet a kimondására?

— És sohasem is szeretett?

Edith hallgatott.

— Feleljen. Követelem.

— Soha.

— Miért?

— Ha szeretném, kérdezné-e, hogy miért szeretem?

Orvilliers elnémult, nem tudta, hogy mit feleljen erre a kérlelhetlen asszonyi okoskodásra.

— Boldogtalan! mondá végre.

— Uram, szólt Edith az ő természetes szelidségével, — szakitsunk végét ennek a magyarázgatásnak, mely önre ép oly kin, mint reám nézve. A mi ma történt, annak előbb-utóbb be kellett következnie! El voltam rá készülve attól a pillanattól fogva, midőn ön iránt tartozó kötelességemet megszegtem . . . Tudtam, hogy el fog érkezni a bünhődés órája. Elérkezett . . . Készen vagyok . . . Mit határozott rám nézve?

— Mindjárt meg fogja tudni asszonyom.

— Várok.

— Azt nem kérdezi, hogy kedvesére nézve mit határoztam?

Ez a vágás már talált.

Edithet mintha egyszerre elhagyta volna bátorsága, vonásaiban rettegés fejeződött ki.

— Oh uram, mondá reszketeg hangon, kezéit csaknem összekulcsolva, — nem ő a bünös.

Orvilliers gunyosan nevetett.

— Én, én vagyok a bünös magam, folytatá Edith esdeklően. — Nem vitázok önnel, láthatja; nem iparkodom magamat igazolni . . , pedig talán tudnám . . . Nem hivatkozom enyhitő körülményre sem . . . pedig vannak . . . Értem és méltánylom az ön fölháborodását, haragját . . . Bármi lesz is a fenyiték, megnyugszom benne . . . de csak ugy, hogy a bünöst sujtsa, az egyetlent, az igazit. Az pedig, ismétlem, én vagyok.

— Hát olyan nagyon szereti! orditott a férj, kit a nő e magaviselete, kedveséért való könyörgése kétszeresen elkeseritett.

— Milyen asszony volnék, ha nem szeretném s mégis megszegtem volna érte kötelességemet?

Orvilliers nem szólt, csak a fogát csikorgatta.

— De nem ez a kérdés, folytatá Edith. Önről mindenki azt mondja, hogy feddhetetlen, igazságos biró. A biróhoz fordulok és az ő igazságszeretetéhez. Én öntől sem szánalmat, sem elnézést nem érdemlek s nem is kérek . . . Megcsaltam, elárultam önt . . . méltó, hogy megszenvedjek azért. De ő, a kiről szólunk, önnek sem hüséget nem fogadott, sem nem tartozott önnek semmivel . . . Ő férfi, s melyik férfi az, ki ellentáll egy nőnek, ha az felajánlja magát neki? Még ha ő csábitott volna is, az én kötelességem lett volna visszautasitani. Nem tettem . . . A bosszu, uram, bármilyen rettenetes is, ha igazságos akar lenni, csak azt sujthatja, a ki igazán bünös.

Ez a csaknem zokogva elmondott könyörgés csak még iszonyubb kinokat okozott a férjnek.

— Hát nem fél, hogy őrültté tesz? kiáltá megragadva a nő kezét. — Nem fél, hogy olyan tettre ragad, a mely tulmenne czélomon és akaratomon. Hát nem látja, hogy kedvem volna ledobni önt a földre és összetiporni?

Edith nagyon jól látta mindezt, söt épen az volt reménye, hogy saját fejére vonva a menykőcsapást, elháritja talán Edouardról.

— Tegye meg hát, mondá mély kétségbeesséssel.

— És én hálás leszek érte.

Ez a felelet magához téritette kissé a férjet s eszébe juttatta, hogy ő biró ugyan, de nem bakó.

Egy végső dühös mozdulattal térdre vetette Edithet.

— A nevét! mondá.

— Miféle nevet?

— A kedvese nevét!

Edith megdöbbenve nézett rá . . . Hát férje nem tudja?

Arcza abban a pillanatban átváltozott; az öröm sugara derité fel.

Az első pillanatban el volt kábulva. Csak azt tudta, hogy férje a kezébe keritette az ő leveleit s csak most jutott eszébe, hogy azok voltaképp nem levelek, hanem csak papirszeletek, melyeket alkalmilag csusztatott kedvese kezébe, boriték, czimzés és megszólitás nélkül.

Rajta áll tehát, hogy Edouardot megmentse.

— A nevét! ismétlé Orvilliers.

— Azt hasztalan kérdi, nem fogom megmondani.

— Esküszöm, hogy megmondja.

— Esküszöm, hogy nem.

— Követelem!

— Ne követeljen hitványságot.

— És hogy nevezi ön velem szemben való magaviseletét?

— Legyen bün, ha önnek ugy tetszik. De a kettő nem ugyanaz.

A férj gunyosan kaczagott.

— Pedig ismerem! Hallgatásával nem fogja megmenteni!

— Ha ismeri, minek kérdezi?

— Mert a bizonyitékokon kivül még a vallomás is szükséges.

Edith hallgatott, attól tartva, hogy valami kelepczébe kerülhet.

— Juan Cameron a neve! mondá Orvilliers.

XIV.

A Cameron név hallatára a nő szemei olyan meglepetést fejeztek ki, mely csaknem ijedelemhez volt hasonló.

Nem értette. Miért választja ki férje a sok ismerős közül, a kik hozzájuk jár s a kivel érintkeznek, épen azt, a kit ugyszólván nem is ismer, a ki sohasem volt náluk s a kivel épen csak ma reggel beszélt legelőször?

Miért nevezi meg épen azt, a kit gyanusitani nem lehet? Csel akar ez lenni, a minővel a vizsgálóbirák a vádlottak kihallgatásakor szoktak élni?

— Juan Cameron! ismétlé kábultan, mialatt gondolatai zavarosan kergették egymást agyában.

Orvilliers, mikor azt a nevet kiejtette volt, elbocsátá neje kezét, melyet eddig vasmarokkal szoritott. Edith fölkelhetett volna, de ez eszébe sem jutott a nagy izgatottságban, mely megtörte.

— Ah, tehát megvallja! kiáltott föl Orvilliers.

— Én? Nem. Söt nem is tudom, miért emliti épen azt az embert, a kit ugyszólván nem is ismerek s azt kérdezem magamtól, hogy mi czélja lehet ezzel?

— Tagadja, hogy ő az?

— Természetesen.

— Erre el voltam készülve. Az olyan nő, mint ön, a világos tényekkel szemben is képes hazudni. Hazudik, bár nem reményli, hogy megcsalhat vele, de hazudik.

— A világos tények ellenére?

— Igen. Az erkölcsi érzékkel a józan érzéket is el kellett veszitenie, hogy ilyen hiábavaló hazugságot kisért meg. De megmondtam, hogy vallani fog. Szeme elé fogom tenni a bizonyitékokat, mint az imént, mikor saját bünösségéről volt szó.

— Várom a bizonyitékokat, viszonzá Edith, nem tudva mást felelni.

— Ugy hiszem, Léris azért volt itt az imént, hogy tudtára adja önnek, hogy Juan Cameront ma letartóztatták.

— Igen.

— Hogy én tartóztattam le, miután irományait átkutattam.

— Igen, ismétlé gépiesen Edith.

— És hogy a vizsgálat után e nyomorult ember irományait el is koboztam.

— Ah! kiáltott föl Edith.

Most kezdte csak érteni, hogy férje mikép eshetett ebbe a tévedésbe.

— Az irományok közt, folytatá Orvilliers, — volt egy doboz is, mely az ön leveleit tartalmazta.

S gunyos nevetéssel tevé hozzá:

— Kevés hija volt, hogy érintetlenül nem hagytam azt a dobozt s önök mind a ketten meg nem menekültek! Az az ember, kinek a becsületében megbiztam, kit lovagnak, hősnek tekintettem, szavát adta nekem, hogy az a doboz nem az ő tulajdona, hogy nem is tudja, mi van benne, s hogy neki egy barátja adta át megőrzés végett . . .

Edith szájához emelte a kezét, hogy mintegy elfojtsa vele azt a kérdést, mely erővel el akart röppenni ajkáról: «És nem mondta meg, hogy ki volt az a barátja?

De Orvilliers, szenvedélyes fölhevülésében nem is ügyelt reá.

— Az az ember ügyesebb, mint ön, asszonyom. Jobban tud hazudni . . . Olyan őszinte hangon és nemes modorral hazudik, hogy egy pillanatra valóban rászedett és én hittem neki!

— De, szólt végre Edith, — mégis kinyitotta a dobozt.

— Kinyitottam és olvastam! Fogja-e most már tagadni, hogy azok a levelek, melyeket tőle elvettem, neki szóltak?

— De más is odaadhatta megőrzés végett, dadogá Edith gyönge hangon.

(Folytatása következik.)

mutatta a koronával együtt. A kerületi kapitány a vendégeket itt arra kérte fel, hogy nevüket a barlang emlékkönyvébe jegyezzék be. A tánczteremből az uj barlangba mentek át. Lorne marquis Schwarz kerületi kapitány előtt igy nyilatkozott: «Amerika barlangjai mind együttesen sem hasonlithatók az adelsbergi barlanghoz.» A belveder, honnét a «Tartarus» titokteljes aknáiba lehet betekinteni, bengáliai fénynyel volt világitva. A barlang megtekintése délután 2 órakor ért véget. A társaság a barlangból az «Adelsberger Hof» fogadóba ment, a hol lakoma volt, melyen Pittner altengernagy, a kikötő parancsnoka, felköszöntötte Anglia királynőjét és a jelenlevő herczegeket, mire az edinburghi herczeg Ausztria-Magyarország uralkodójára és később az osztrák-magyar tengerészetre mondott felköszöntővel válaszolt, melyben a barátságos viszonyok fentartását hangsulyozta.

— **A Deák-szobor leleplezése.** A szoborbizottság szükebb bizottsága Tisza Lajos gr. elnöklete alatt tartott ülésén az ünnep programmjának részleteivel foglalkozott. Miután az ünnep szinhelyéül szolgáló tér szük a bizottság kimondta, hogy a szobortért körülfoglaló rácsozaton belül csakis a hivatalból meghivandók kaphatnak helyet. Nevezetesen szemben a főalakkal, a király és az uralkodó család tagjai számára készitett emelvény mellett jobbról és balról a külföldi nagykövetek, a közös, az osztrák és a magyar miniszterek, az ország zászlósai, az állami számszék elnöke, a felső biróságok elnökei, a főpapok, a katonai méltóságok, a törvényhozás tagjai, a m. tud. akadémia s az orsz. m. képzőművészeti társulat képviselői, az államtitkárok, Deák Ferencz rokonai, a konzulok, a fővárosi küldöttség és a szoborbizottság tagjai fognak állani. A bekeritett szobortér tulsó felén a régi Lloyd-épület közelében az ország különböző részeiből érkező törvényhatóságok küldöttségei számára lesz a hely fenntartva. A kijelölt helyekhez különböző szinü jegyeket fognak kiadni, melyeket az illetőknek legkésőbb e hó 25—26-ikáig az ünnep sorrendje és tájékoztató helyszinrajza kiséretében kézbesiteni fognak. Több egyesület részéről megkeresés intéztetvén a bizottsághoz külön beléptijegyek iránt, a bizottság sajnálattal jelenti ki, hogy a programmban megnevezetteken kivül sem más testületeknek, sem egyeseknek meghivókat nem küldhet, egyrészt a rendelkezésre álló tér szük volta miatt, de másrészt azért sem, mert a legtöbb hazai egylet ugyis képviseltetést fog találni a programmban felvett testületek valamelyikének tagjai közt. A szobortér rácsozatán belül a rend fentartására az egyetemi joghallgatók vállalkoztak; a rácsozaton kivüli téren a rendőrség fog arról gondoskodni. — *Koszoruk letételét*, ugy egyesek mint testületek részéről a bizottság mellőzendőnek találta.

A rend fentartása érdekében *Török* János főkapitány a következő intézkedéseket tette: A Ferencz József-téren a szobor körül elzárt résznek két bejárata lesz és pedig egy a keleti részen, a mérleg-utcza irányában, a másik pedig a Duna felőli oldalon, melyeken csak a meghivóval ellátottaknak engedtetik meg a bemenet. A meghivóval nem biró közönség részére a Ferencz József térnek a mérleg, fürdő, Dorottya és Mária-Valéria utcza közötti része lesz fentartva. A pesti oldalról érkező meghivottak a mérleg-utczán keresztül az ennek irányában, a Budáról érkezők pedig a Duna felőli oldalon levő bejáratot használhatják. A meghivóval érkezők kocsijai a pesti oldalon, a mérleg-utczán keresztül hajtatnak a Ferencz József-tér felé; a kocsiból való kiszállás a mérleg-utcza és Ferencz Józseftér sarkán történik, az üres kocsik a Zrinyi-utcza felé eltávoznak és ezen utczában az ünnepély kezdetéig várakoznak, az ünnepély tartama alatt pedig a mérleg-utczában a rendőrség utasitása szerint sorakoznak. A budai oldalról meghivóval kocsin érkezők, az ünnepély szinhelyének Duna felőli bejárata előtt szállnak ki, honnan a kocsik a Mária Valéria-utczába távoznak és ott az ünnepély tartama alatt a rendőrség utasitása szerint sorakoznak. A felvonulás délután 1½ órától veszi kezdetét és tart 2¼ óráig. A vasrácsozaton a bejárás 2¾ órakor teljesen elzáratik. Az ünnepély végeztével a kocsiba való beszállás ugyanott történik, hol a kiszállás volt. Nehogy az ünnepély megzavartassék, a Ferencz József-téren, a Ferencz József-rakparton, Mária Valéria-, Dorottya-, fürdő-, mérleg-, Zrinyi-, Béla- és akadémia-utczákon, a Rudolf-rakparton és a lánczhidon át a teherkocsi-közlekedés délután 1½ órától kezdve az ünnepély befejeztéig beszüntettetik. Az egyéb magánfogatok, bérkocsik, társaskocsik, melyek a főváros dunai egyik partjáról a másikra, de nem az ünnepély szinhelyére közlekednek, az ünnepély tartama alatt délután 2 órától a főváros balpartján a Béla-utczán keresztül távozhatnak s ugyanezen uton térhetnek vissza.

— **Vischer felesége.** A «Linzer Tagespost» azt ujságolja, hogy Vischernek tizenhat évvel ezelőtt elhalt neje felső-ausztriái volt és pedig az 1847-ben elhalt egykori győri tanitónak, Heinzelnek, a leánya. Vischer 1846-ban Görögországból hazajövet Linczből Passauba utazott s ez utazása alkalmával ismerkedett meg a leánynyal, ki Győrből Linzbe készült. A két utas az elválás után nem igen sokat törődött egymással s csakis a véletlen hozta őket ismét össze. Heinzelnek egy másik leánya ugyanis Tübingában egy könyvárushoz ment nőül. Egy izben ez megbetegedett s Vischer egykori utitársa nénje ápolására Tübingába sietett. A győri tanitó leánya és Vischer itt véletlenül egy hangversenyen találkoztak s megismerték egymást. Vischernek megtetszett a csinos fiatal nő és nőül vette. Csupán egy testvére él még s ez a nemrégiben meghalt Lamprecht győri tanitó özvegye.

— **Az érzékeny szultán.** Bécsből arról értesülünk, hogy a szultán az olyan játékkártyáknak török területre való bevitelét, melyek török szimbolumokkal vannak ellátva, megtiltotta. Ez a parancs olyan szigoru, hogy miatta még a whist kártyák bevitelét is megtagadta, a mint ezt egy bécsi gyáros beszéli, a ki legutóbb 100 játszma whistkártyát küldött Törökországba. A kártyákat ott konfiskálták.

— **A nagy-kikindai törvényszékről** az igazságügyminiszter vizsgálata alkalmából — a «Szegedi napló» nyomán — azt irtuk a minap, hogy 20,000 darab hátralékos ügydarabja van. E hir czáfolatára legtöbbet mond az a leirat, mely tegnap érkezett le az igazságügyminisztertől a n.-kikindai törvényszékhez. A leirat erre vonatkozó részében a miniszter kijelenti, hogy örömmel győződött meg a nagy-kikindai törvényszék és járásbiróság ügymenetének megvizsgálása alkalmával arról, hogy a törvényszéki elnök ügybuzgalma folytán a részben hivatali elődeinek idejéből származott, részben az itteni személyzeti viszonyok következtében keletkezett hátralékok megszünnek.

— **A budapesti vizvezeték** csövéből napvilágra — illetőleg ivó-pohárba — került pióczákkal már két izben foglalkoztunk. A második esetben, mikor egy tekintélyes vasuti tisztviselő egy ifju nadályt prezentált szerkesztőségünkben, a melyet a reggeli kávéjához szolgáltak fel a vizvezeték vizében, megirtuk, hogy a vizvezeték csövéből napvilágra kerülendő csodabogarakat ezentul vigyék az illetők egyenesen Wein urhoz, a felállitandó vizvezetéki muzeum igazgatójához. Ma egy józsefvárosi polgár még is eltévesztette az adresszt s ismét hozzánk küldött be egy halacskát, a mely a vizvezetékből került asztalára. Még ennek a kis állatnak tudtunk helyet szoritani a mi fiók-muzeumunkban, de egyszer s mindenkorra kijelentjük, hogy több üres hely nincsen, tessék ezentul egyenesen Wein urhoz fordulni.

— **Orosz hangok az ausztriai szlávokról.** Ismeretes az oroszok panszlávisztikus törekvése, melynek keserü gyümölcséből kénytelen-kelletlen mi is gyakran kapunk izelitőt. Most egy uj bizonyitéka van előttünk annak a barátságos indulatnak, melylyel a muszka a szomszéd Ausztria szláv lakosságát keblére öleli. A «Szvet» czimü orosz lapban Kresztovszky Vszevolodnak «Az osztrák határ mentében czimü» tárczaczikkéből vesszük erre vonatkozólag az adatokat s a következőben kivonatoljuk a tárczairó tapasztalatait: «Ha a határon tuli tősgyökeres orosz parasztok olykor-olykor hozzánk vetődnek, nagy érdeklődéssel tudakolják, hogy mi történik «nálunk» Moszkvában és Kijevben. Másképp nem is beszélnek ők, mint «nálunk» Oroszországban s czárunkat a «miénknek», azaz: az övéknek mondják. Ha pedig felemlitik ilyenkor nekik, hogy a mi czárunk nem az övék, mert ő nekik saját császárjuk van Bécsben, mosolygva felelik, hogy ez csak *ideig-óráig* van igy, s hogy az ő igazi czárjuk ott ül Oroszországban, Moszkvában. Nevezetes, hogy Szentpétervárról soha emlitést se tesznek, mintha világon létéről tudomásuk se volna, Kijevet és Moszkvát ellenben mindnyájan ismerik, s az utóbbit valódi székvárosuknak tartják. Midőn a mult évben a kameneczi püspök az egyik határszéli faluba templomot járt szentelni, a határon tulról ötezer, ünneplő ruhába öltözött paraszt özönlött át az ünnepre. Tekintve ezt a nagy néptódulást, az orosz adminisztráczió megengedte e napon az illető faluba való szabad átmenetet, és midőn a vendégek közül megkérdeztek egyeseket, hogy miért jöttek, azt felelték, hogy eljöttek megnézni az «ő» püspöküket és meghallgatni saját istenitiszteletüket a maga nagyszerüségében, a minő «náluk» a határon tul nincs, mert hát a császár nem az ő hitükből való, s neki mindegy, hanyatlik-e az ő hitük vagy sem. Ez év tavaszán egyik határszéli tisztviselőnkhöz beállit egyszer egy kordonon tuli öreg pór és utlevelet kér «egészen Moszkváig», mert — mint mondja — «látni akarom a mi czárunkat.» — Mire való volna ez? kérdi a tisztviselő. «Lábához akarok borulni és megmondani neki, hogy tovább kiállani igy nem lehet. Mit gondol ő? Miért nem szabadit meg minket az osztráktól? Talán mi nem is vagyunk olyan gyermekek, mint a többi? .. Meguntuk már ezt a helyzetet ... Felülkerekedett a zsidó, felülkeredett a földesur, nyakunkon a birtokosok, csendőrök, németek, ... hogy szinte jaj nekünk. Uram istenem! ... Igy folytatja a muszka ujság még egy pár hasábon át, nem fukarkodva az *«adatok»* felsorolásával, melyek leirásában lehetőleg érzelgős hangokat pendit meg. A czikkiró csak az osztrák határszéli alattvalókról beszél ugyan, de semmi kétség benne, hogy ebben az esetben Pálnak is szól, a mi Péternek van mondva. Feleletünk csak az lehet a czikkre, hogy: *résen leszünk!*

— **Orosz-franczia barátság.** A Saigunban megjelenő *Saigonnais* nagy megelégedéssel vesz tudomást arról a testvérésülési ünnepélyről, mely a *Comorin* nevü franczia teherhajó tisztjei és a nisni-novgorodi orosz tisztek közt Singaporeban végbe ment. A francziák ugyanis «orosz bajtársaikat meghivták az «Unio» fogadóban a «reunion fraternell»-re. Miután a zenekar mindkét néphymnuszát eljátszotta, egy köztársasági kapitány felköszöntötte az orosz czárt, mire egy orosz ezredes a franczia köztársaságra mondott toastot. Azokról a nagy dolgokról, melyeket a testvéresülési ünnepen megbeszéltek, a Saigonnais eleget mond, midőn czikkét e szavakkal végzi: «Nem vonhatjuk meg magunkat attól az élvezettől, hogy el ne mondjunk egy nyilatkozatot, mely az uralkodó viszonyok közt igen nagy jelentőségü: az orosz ezredes ugyanis ezzel bucsuzott el uj czimboráitól. «Viszontlátásra uraim! Pétervártól Párisig és Páristól Pétervárig egyenes az ut.»

— **Szeretetház a székelyföldön.** A zetelaki esperesplebános, Andrássy József, községében szeretetházat kiván létesiteni, mi végből a Klotild-szeretetház igazgatóját, Szőcs Andrást kérte fel az alapszabályok és tervezet megküldésére, a ki a plébános kérelmét sietett teljesiteni.

— **Rablóvilág Zalában.** A zalai rablógarázdálkodásokról eddig kapott hireink pótlásául még azt is közöljük, hogy vasárnap Merenyén a plébánost kirabolták és két cselédjét meglőtték. Az egyik már ki is szenvedett. Eddig a statárium ellen az volt az érv, hogy itt nem rabolnak, hanem kéregetnek s gyilkosságot nem követtek el. A helyzet most annál veszélyesebb, mert Somogyból, hol a statáriumot már kihirdették, a rablók Zalába huzódnak át. Rövid egy heti idő alatt három helyen raboltak, két utonállást és két gyilkosságot követtek el. Azt állitják, hogy a 13 tagból álló bandában kettő van olyan, a ki az illavai fogházból szökött meg. Mind a kettő 20 évre volt elitélve.

— **Gyilkos öröm.** Egy szegény öreg embert ölt meg ma Flórenczben a hirtelen öröm, a ki hosszu idő óta fogságban levő fiát hirtelen viszontlátva, nem birta el nagy boldogságát. Piano Mihálynak hivták az öreget, hivatalnok volt Flórenczben és az abyssiniai fogsaga által hiressé vált Piano őrnagy volt a fia. A mint az őrnagyot megpillantotta, a nyakába borult és szorosan átharolta. Ott érte a nagy öröm okozta szivszélhüdés annak a karjai közt, a ki a legdrágább volt neki a világon. Boldogan halt meg, akkor, mikor az életben nagyobb öröm ugy sem érhette volna többé.

— **A szultán és az ágyu-király.** A szultán Krupp Alfrédet, az esseni óriás ágyugyár tulajdonosát, mint Konstantinápolyból irják, minden alkalommal rendkivüli kitüntetésekben részesiti. Az igazhivők ura az ágyugyárosnak és kiséretének megengedte, hogy a dolmabagcsei, top-kapui és bejlerbeji palotáit megnézhessék, pedig e helyekre csak nagy ritkán bocsátanak idegeneket. Tizenkettedikén este nagy lakoma volt Krupp tiszteletére, melyen ugyan a szultán maga nem vett részt, mert azt a török etikett nem engedi, de ott voltak az udvartartás főemberei, aztán a nagyvezir, a hadügyminiszter, a tengerészminiszter, a szultán magántitkára s még több nagy ur. Lakoma után a szultán kihallgatáson fogadta az ágyu-királyt s gyémántos dohányszelenczével ajándékozta meg.

— **Balaton-Füreden** még folyvást szép számu fürdővendég tartózkodik. A szőlő-kura mellett csaknem mindenki használja a fürdőt is a szabad Balatonban, a melynek hőfoka pl. f. hó 19-kén délután 23½ fok (Cels.) volt. A füredi és az arácsi szőlőhegyek kolnái kezdenek a tulajdonosaikkal s azok családjával benépesülni; mert már közel a szüret. Erősen várják az idevezetendő vasut épitőinek kiküldötteit, a francziákat, a kik már bejelentették megérkeztöket a fürdőigazgatóságnak; részökre pompás lakásokat rendeztek be az uj fürdőházban. A fürdő-évadot bezáró tánczvigalmat a veszprémi tüzkárosultak részére tartják. A szegény leégettek javára szép eredménynyel gyüjtenek.

— **Gambetta mint stratega.** Komarov lapja, a pétervári Svet, egy berlini levelében érdekes dolgot közöl Gambettáról, mi annak idején Bismarck herczegnek is főfájást okozott, a ki egy régebbi beszédében hivatkozott is rá. Egy meglehetősen merész haditerv volt ez, mely szerint a német hadsereget meg kell vásárolni. Ha Franczia- és Németország közt ujra kitörne a háboru, Francziaország igy szólna a német katonákhoz: Ti testvéreink vagytok, miért ölnők hát egymást? A háboru eredménye ugyis legfelebb egy uj hadisarcz lehet. Nos, mi megadjuk nektek az öt milliardot önszántunkból. Minden emberre jut ötezer frank. Bismarcknak akkor ez a dolog állitólag nem kis aggodalmat okozott.

— **Egy orvos öngyilkossági kisérlete.** Dr. Langer bécsi orvos, ki a napokban öngyilkossági kisérletet követett el, örvendetesen halad a javulás utján s az orvosok remélik, hogy ha valami váratlan közbe nem jön, sikerülni fog őt életben tartani. Arról az izgatottságról, mely dr. Langert közvetlenül a végzetes lépésre inditotta, a következőket irják: Hétfőn, tehát egy nappal az öngyilkossági kisérlet elkövetése előtt az alsó-ausztriai országos közegészségügyi tanácsnak gyülése volt, melyben a Rudolf-alapitványból épült kórház megürült igazgatói állásának betöltése felett is döntöttek. Az emlitett állomásra pályázók közt volt dr. Langer is, a kinek kérvényét a bizottság elutasitotta. Ezt a mellőzést annyira szivére vette, hogy öngyilkosságot akart elkövetni.

— **A ozopf.** Pár nap előtt közöltük azt a kuriózumot, hogy a katonai ügyosztály pénztára egy letétbe helyezett öt krajczáros bélyeget milyen dicséretes buzgalommal iparkodik jogos tulajdonosához eljuttatni, a bélyegátadása végett megczitálván az illetőt négy izben, majd «tekintetes ur», majd pedig «szolga» kvalifikáczióval és végül megfenyegetvén őt azzal, hogy további engedetlensége esetére karhatalommal fogja kényszeriteni a letéti pénztárnál való megjelenésre. A katonai ügyosztály pénztára ezt a fenyegetését ma csakugyan beváltotta. A reggeli órákban egy rendőrbiztos jelent meg a K. A. magánhivatalnok lakásán és felhivta őt, hogy «a törvény nevében» kövesse. Ily körülmények közt a szegény K. A.-nak, mit volt mit tennie, engedett a törvényes erőszaknak és ment. Hogy a derék rendőrben mégis némi jó véleményt keltsen saját személye iránt, megkinálta az uton egy szivarral, — nem lehetetlen, hogy egy pohár sörrel is — a ki azután volt iránta annyi elnézéssel, hogy különös konczesszióképen nem fogta galléron, hanem ugy baktatott körüle, hol elől, hol hátul, hogy ne sejtse a járókelő népség, hogy micsoda államfelforgató gonosztévőt szolgáltat be most a megérdemelt fenyités végett. K. A. nagy megdöbbenésében csak a soroksári utcza 35. szám alatt jött rá, hogy a rendőrnek kiadott parancsban ismét K. A. *«szolgá»*-nak elővezetése van meghagyva s igy ő, a *«magánhivatalnok»* nem lett volna köteles a karhatalomnak sem engedelmeskedni. Miután azonban már ugyis a helyszinén volt, meggondolta magát és nem rezonirozott az eset ellen, mely elhatározására a többször tisztelt öt krajczáros bélyeg viszontláthatásának reménye mindenesetre nagy befolyással volt. 579 letéti szám alatt ki is adtak neki egy magyar királyi öt vas ára postai értékjegyet természetben, melynek átvételéről K. A. ur szabályszerü nyugtatványt adott s ezzel a kinos feltünést keltő makacssági ügy a katonaügyosztály pénztára részéről befejezést nyert. K. A. ur — saját előadása szerint — a kérdéses bélyeggel egy bérkocsin rögtön a postai takarékpénztárhoz vágtatott s ott az immár történelmi nevezetességüvé vált értékjegyet a fővárosi katonaügyosztályi pénztár javára gyümölcsözőleg elhelyezte.

— **Valahára.** Fogarascher János, a nagyszebeni pénzügyigazgatóság helyettes igazgatója, e hó elején «valamennyi alárendelt adó- és adóhivatallal» közölte, hogy az államkincstárt érdeklő és bármely czimen beadott nyugtatványok, egyöntetüség indokából, az állam hivatalos nyelvén, magyar nyelven szerkesztendők és a felektől idegen nyelvü nyugtatványok az 1886. évi XLIV. t.-czikk rendelkezéséhez képest többé el nem fogadandók. A pénzügyigazgató urat sok dicséret illetheti, hogy valahára érvényt szerez a törvénynek.

— **Tüz a vidéken.** Nagy tüzvész pusztitott kedden éjjel Nagy-Megyer komárommegyei nagyközségben. A tüz ½9 óra tájban este ütött ki s fénye messze ellátszott. Nemcsak Győrben látták, mint terjed folyton és folyton tovább, hanem még azok is, kik Bécsből jöttek a vonattal, már Brucknál észrevették. A borzasztó szél hihetetlen gyorsasággal terjesztette a tüzet. Mint értesülünk, vagy kétszáz ház melléképülettel és takarmánykészlettel elégett. A tüzvész nagy nyomorba döntötte Nagy-Megyer földmives lakosságát. A milyen gyorsan harapódzott tova, aránylag ép oly hamar véget ért s 11 órakor már ismét sötét volt az a táj, mely fölött rövid idővel azelőtt még a vörös fény jelezte egy község pusztulását.

— **Öngyilkos külföldi kereskedő.** Szegedről irják, hogy ott egy *Rottenberg* Ármin nevü, külföldről oda vándorolt kereskedő ma reggel főbe lőtte magát. Három kiskoru árvája siratja. A szerencsétlen embernek a nyomor adta kezébe a pisztolyt. Az öngyilkosság reggeli 6 órakor történt s két fiu jelentést tett a belvárosi rendőr biztosnak, kivel együtt dr. *Spitzer* orvos sietett a helyszinére, az áldozat kálvária-utczai lakására. Siró gyermekek fogadták őket. Bent. a szobában, a földön fetrengett vérében a szerencsétlen ember. Az orvos rögtön megvizsgálta. Az öngyilkos a jobb halántékába akart lőni, de a keze reszketett s a lövés a halánték fölött, mintegy 5 czentiméternyire a koponyacsontot ütötte be. A golyó fejébe hatolt. Az orvos abban a véleményben volt, hogy a lövés nem sértette meg az agyat, a golyó azonban a fejben maradt s ez halálthozó lehet. A rendőrkapitány fölvette a jegyzőkönyvet. Az öngyilkos Rottenberg Ármin 49 éves elszegényedett kereskedő, e hó 5-én ment Szegedre Bukarestből, a hol ezelőtt lakott három gyermekével, kiket szintén magával hozott. A nyomor hajtotta ide, abban a reményben, hogy ittlakó gazdag rokonai segitenek rajta. Hanem csalódott. A sulyosan megsérült embert saját kivánságára, gyógykezelés végett a kórházba szállitották. Három árva gyermeke a legnagyobb nyomorban maradt.

— **A kolera Olaszországban.** Messinai hirek szerint ott naponkint 300 betegedési eset fordul elő, a mi elég ok a legnagyobb foku aggodalomra. Ez a járvány emlékeztet a nápolyi 1884-iki nagy kolerára. Messinában az ijedelem oly nagy, hogy a halálra ijedt lakosok százával hagyják el naponta a várost s szétszóródva szigeteken tartózkodnak, a mi ujabb aggodalomra ad okot, mert attól tartanak, hogy a vész ez által minden irányban el fog terjedni. Crispi elnök és belügyminisztertől erélyes intézkedéseket várnak, remélve, hogy a Sziczilia és a szárazföld közti összeköttetést el fogja zárni, s ezzel az országot a vész behurczolásától megóvja. Rossz benyomást tett általában az a körülmény, hogy a járvány terjedését agyon akarták hallgatni. Ez okozta azt is, hogy a nép a veszélyes betegség állásáról mit sem tudva, nem óvhatta magát s minthogy hivatalos jelentéseket nem adtak ki, az ijesztő hirek nagyobb nyugtalanságot okoznak, mintha naponta köztudomásra hoznák a betegedési esetek számát. A szárazföldön Nápolyban, Castellamar és Puzznoliban a kolera szintén el van terjedve, de ha nagyobb mérvben nem hurczolják be, akkor komolyabb bajtól nem tartanak. Nápolyban és Rómában a kolera csak szórványosan lépett fel s leginkább olyanok betegedtek meg, a kik az evés és ivásban semmi mérsékletet sem tanusitottak. A fődolog most az lenne, hogy a kormány oly intézkedéseket léptetne életbe, mely a kolera behurczolását Szicziliából meggátolná. Messinában az utóbbi 24 óra alatt 160 koleraeset volt, ebből 61 halállal végződött. Roppant nagy szám ez, ha tekintetbe veszszük, hogy a lakosság nagy része már nincs is a városban. A járványban elhalt Galimberti polgármester utóda, Serpieri rendőrfőnök, szintén megkapta a kolerát és 17 órai kinlódás után kiszenvedett. Azokat az orvosokat és gyógyszerészeket, a kik a járványtól való féltökben elutaztak, feljelentették. Kataniában a kolera jóformán megszünt s az ottani «fehér kereszt» egylet tagjai most már a messinaiak segélyére siettek, Billabatában egy levélhordót lelőttek az utczán, mert a levelekkel a kolerát terjesztette. Monrealében a menekülőkre lőttek, a kik ennélfogva kénytelenek voltak a nyilt mezőn megtelepedni. Egy kilencz éves fiut az éhség annyira gyötört, hogy a fenyegetések daczára is bement a faluba. Ezt a gyermeket a bőszült tömeg leszurta és hulláját elégette. Triesztből azt sürgönyzik, hogy a Velenczéből érkező szállitmányokat szigoru egészségügyi vizgálat alá vetik. A többi olasz kikötőkből érkező hajók nyolcz napi vesztegzár alá kerülnek. Velenczében ugyan nincs kolera, de miután oda az olasz hajók folyvást beevezhetnek, szükséges volt ez az intézkedés. Hivatalos jelentés szerint Rómában e hó 4—11-ike közt 77 kolera eset volt, melyből 43 halállal végződött. Az utóbbi 24 óra alatt egész Szicziliában csak 130 kolera eset fordult elő, ebből 38 halálos kimenetelü. Nápolyban 56 kolerabeteg közül 11 halt meg.

— **A bécsi egészségügyi kongresszus.** Mint Bécsből irják, Uhl polgármester még e hét folyamán személyesen meghivja Rudolf trónörököst, ki tudvalevőleg védnöke a nemzetközi kongresszusnak, hogy legyen jelen a városházán a kongresszusi tagoknak a községtanács által leendő fogadtatásán, a mi hétfőn délután 4 órakor lesz.

— **Feloszlatott antiszemita-gyülés.** Bécsben a hernalsi Elterlein kaszinóban, a «keresztény-szocziális egyesület» által tegnap este 8 órára meghivott antiszemitagyülést a rendőrség még annak megkezdése előtt betiltotta. A gyülésen két ismert magyar antiszemita pártembereinek is kellett volna beszélni a magyarországi antiszemita viszonyokról, s ezeken kivül dr. Lueger is elő volt jegyezve, a ki a linczi ipargyülésről akart előadást tartani. Egy táviratunk szerint a gyülés megtartását holnapra halasztották.

— **Háromszoros gyilkosság és öngyilkosság.** Mai lapunkban röviden megemlékeztünk a baumgarteni háromszoros gyilkosságról. A tettest nem Noithe-nak hanem Nagy Rikhárdnak hivják. Ezelőtt három évvel vette át atyjától azt a gyárat, melynek azóta főnöke volt. Nagy ezelőtt négy évvel nősült meg, és neje Loschek Mária, egy erdésznek volt az özvegye. A házasságból három gyermek származott. Nagy teljes titokban tartotta neje előtt vagyoni állását s igy annak fogalma sem lehetett azokról az anyagi zavarokról, melyekbe férje az utóbbi időben keveredett. A gyáros tegnap reggel, látszólag vidám hangulatban kelt fel és anyját már kora reggel beküldte Bécsbe, ő maga pedig szobájába vonult és leveleket irt. Miután a leveleket cselédje által elküldte a postára, ismét visszavonult irodájába és bezárkózott. Ugy féltiz tájban, a földszinten lakó házmesterné rövid időközökben egymásután két velőtrázó gyermeksikoltást hallott a konyhája felett lévő szobából. A megrémült asszony lelkendezve futott fel az emeletre s ott a konyhába a földön fekve találta az egyik kis gyermeket. A gyermeket felakarta emelni a földről, a mikor növekvő rémülettel látta, hogy Nagyné vérző homlokkal támaszkodik egy konyhaszekrényhez s ugyanakkor a legkisebb gyermeket is megpillantotta a földön egy vértócsa közepén. E közben a cseléd is visszatért a postáról, a kit a házmesterné azonnal elküldött orvosért. Rövid idő mulva dr. Geldbaum megjelent a helyszinén, de már csak Nagyné s a két gyermek halálát konstatálhatta. Az áldozatok mindenikének homlokán egy-egy löseb tátongott, mely a halált alkalmasint azonnal előidézte. E mellett feltünt, hogy a ház urát Nagyot sehol sem találták. Keresztül-kasul kutatták az egész házat, de hasztalan; e perczben lépett be a gyár közelében levő kastély parkjának őre, és jelentette, hogy Nagyot egy almafa alatt keresztül lőtt mellel és fejjel holtan megtalálta. Mellette egy hatlövetü revolver feküdt, melyből öt töltés ki volt lőve. A szörnyü tett hire csakhamar elterjedt az egész környéken. Sauermann polgármester és Seufter titkár megjelentek a helyszinén a jegyzőkönyv felvételére, és az öngyilkos gyilkos holttestét lakásába szállitva, átkutatták az irodájában levő iratokat, de semmit sem találtak mi a tett indokára nézve utbaigazithatta volna őket. E közben hazatért Nagynak az édes anyja is, a ki elbeszélte, hogy fiát egy kereskedő 6500 forintnyi tartozásának megfizetésére szoritotta s midőn többszörös felszólitásai sikertelenek voltak, adósának ingóságait akarta lefoglalni, s a foglalás épen az napra volt kitüzve. Nagy öngyilkossága által, Guerdan nevü sógora is érzékeny vagyoni veszteséget szenved, valamint édes anyja is egész vagyonát elveszti.

— **Az állatkertben** pár nap óta érdekes mutatványokkal mulattatják a látogató közönséget. Az idomitott oroszlánok, tigrisek, párduczok és leopardok az érdekes látványosságok szereplői s a közönség tömegesen látogatja ezekért az állatkertet. A ragadozó állatokat mindennap délután 6 órakor etetik, a mi szintén nem utolsó látványosság a látogatók számára. Ezen időben katonazene is mulattatja a közönséget.

— **Az időjárás Budapesten.** A hideg — ugy látszik — állandósitja magát. Még mindig hideg szél didergeti az utczán járó-kelőket. A ma déltájon hevesebben tüző nap már csak a tartalék-meleg erejét adogatta ki. A délután és az est nagyon hideg volt. Az időjelző-

HERCZEGASSZONY.

36

— ANGOL REGÉNY. —

Az apa annyira hozzá szokott a munkához, s annyira hitte, hogy a munka első és főkötelessége az embernek, még akkor is, ha azzal csupán port akar is hinteni a közönség szemébe, hogy csak a legnagyobb vonakodással engedélyezett fiának négyszáz fontot évenként, nagy nehezen egyezett bele tétlen életmódjába, mely abból állt, hogy a tisztekkel barátkozva, azokkal költse el pénzét, mert tudta, hogy azok csak eszközül használják fel, háta mögött pedig kinevetik. Károly több izben volt zavarban, az apa mindannyiszor hangos szémrehányások s kitagadási fenyegetések közt fizette ki adósságait.

Worthivale hallotta, hogy az idősb Cheek oly roppant nagy vagyont szerzett össze, melyet fiának pazarlása csorbithatott ugyan, de semmiesetre sem emészthette azt fel. Fejébe vette tehát, hogy rábeszéli sógorát a herczeg megmentésére szükségelt pénzösszeg megszerzésére, illetve kölcsönadására. Ez képezte a reményei által szőtt tervek legujabb hálóját, mely terv bár semmi valószinüségen nem alapult, mégis mint az őszi béka-nyál, ugy tapadt agyához, és ebben a hiu reményben indult utjára a főváros felé.

— Én is meglátogatom édes atyját, — mondá Worthivale. Számos év óta nem találkoztunk már, s ha az ember öregszik, ragaszkodik a régi ismerősekhez. Egyenesen haza utazik? Na igen, akkor mondja meg neki, hogy felkeresem.

— Oh nem! én vendéglőbe szállok. Nem vágyódom annyira az apai hajlék után.

— Még ma este fel akarom keresni atyját. Annyi a dolgom a városban, hogy más időt alig szentelhetnék e látogatásra. Vajon otthon találom-e ma este?

— Bizonyosan. Ő sohasem jár se szinházba, se hangversenybe. Az üzleti órákban ugy se huzhatná ki őt házából semmi se.

— Ha igy van, szólt a jószágigazgató, — ebéd után rögtön kocsiba ülök s hozzá hajtatok. Talán még jobb is, ha együtt nem leszünk ott, mert mi a régi időkről fogunk csevegni, azokról, mikor még ön a világon se volt.

A városba érkezve, Worthivale csakugyan fogadójába hajtatott, egyszerü ebédet rendelt és azután ismét kocsiba ülve elindult.

Cheek épen utolsó pohár borát szürcsölgette az ebédnél, mikor Worthivalet bejelentették. Megparancsolta, hogy vendégét az ebédlőbe vezessék be hozzá. Az ebédlő egy piros kárpittal, törökös függönyökkel és szőnyegekkel ékitett tágas helyiség volt, tömör, piros bőrrel bevont mahagonifa butorzattal. A falon néhány rézmetszetü kép függött, melyeknek az állatvilágból vett tárgya s a kivitel is többnyire a jelenkor izlésére vallott.

A kandalló felett magas tükör függött; az asztalon narancs, szőlő, mandula és kevert sütemény díszelgett. Minden hasznos volt a szobában és semmi felesleges. Minden szolid és kényelmes.

Worthivalenak nem volt ideje körültekinteni. Előre sietve hévvel szoritott kezet Cheekkel, ki szertartásosan állott fel és udvariasan bár, de nem valami nagyon szivélyesen fogadta vendégét.

— Foglaljon helyet, Worthivale, örülök, hogy láthatom. Parancsol portót vagy sherryt? Ha a vörös bort jobban szereti, az is van lefejtve. Én magam nem iszom. Tessék narancs vagy szőlő. Rögtön csengetek és rendelek be még több mandulát is. Itt van egy kis sütemény is. Remélem, jól érzi magát. Már tizenharmadfél esztendeje nem láttuk egymást.

— Ne mondja. Volna már annyi?

— Feleségem halála óta nem keresett fel soha.

— Én tehetnék szemrehányást önnek. Én falun lakom s a londoniaknak szükségük van egy kis szabad levegőre. Miért nem menekült néha hozzám a ködös légkörből, egy kis tengeri levegőt szivni.

— Nekem soha sincs szünidőm. A munka szüntelenül folyik és folyton igényli jelenlétemet. Ha a londoniak elhagyják a várost, a vidékiek nem birják hevásárolni a következő évre valót.

Cheek kissé nehézkes alkotásu ember volt, hoszszukás fejjel és arczczal. Szemöldöke még barna, de haja már szürke, mely meglehetősen magasan kopaszon hagyta a homlokot. Sötét szemei áthatók s ajkai határozott metszésüek. Az öreg ember nagyon elhagyottnak látszott. Minden társ nélkül, kivel eszméit kicserélhetné, ült ebédlőjében s igy még tán evés közben is folyton azon törte fejét, miként szerezhetne még több pénzt, a mi az ő egyedüli élvezetét képezte.

Worthivale egy órát töltött el az öreg Cheekkel beszélve saját személyéről, állásáról Court Royalban, a Kingsbridge-család fényéről, a herczeg, Ronald lord és a marquis erényeiről, s magasztalva lady Gráczia kifogástalan bájait.

A jószágigazgató tovább beszélt a jószágokról, a tervbe vett nagyszerü változtatásokról, hogy a Kingsbridge öblöcskét kikötővé változtassák, a birtokok gyönyörü kőépületeiről, a petroleum tartalmu agyagról, a palakőbányáról, melyet csak átfurni kellene, hogy összekössék a tengerrel, mi által a közlekedést Anglia déli tengerpartjaival létesithetnék.

Cheek közönyösen hallgatta a főnemesi ház tagjai érdemeinek dicsőitését, s csak akkor éledt érdeklődése, mikor a jószágigazgató a spekulativ vállalatokra tért át.

Worthivale érintette azt is, hogy ő herczegsége pillanatnyi időleges pénzzavarban van, mely állapot még ősei tékozlásának tulajdonitható, elpanaszolta, hogy néhány hitelező felmondta követelését, pedig biztosabb, jobb befektetése a forgó tőkének nem is létezhetik.

Cheek lekötött figyelemmel hallgatta Worthivale szavait, de nem szólt semmit. Hasonló tőkebefektetések nem birtak rá vonzerővel. A jószágigazgató minden ékesszólásának sem sikerült az ajánlatra rábirni.

Worthivale mindamellett nem mondott le a reményről. A gazdag üzletember nem vitatkozott a jószágigazgató terve ellen, de egy szóval se mondta, hogy kész volna beállani hitelezőnek.

Ekkor a társalgás az ifju Cheekre tért át. Worthivale elhozta, hogy vele utazott a városba.

— Tudom mit akar fiam ... pénzt, szólt az apa törhetlen hidegvérrel. Még soha életében egy fillért se keresett maga.

— Tartok tőle, hogy sok gondot szerez önnek, mondá a jószágigazgató.

— Csinos ficzkó, felelé az idősb Cheek — ügyes. Jó alak. Semmi. Devonshire-i kiejtés. De elég gondot ad nekem tétlen gavalléroskodásával.

— Károly valóban kellemes külsejü, csinos ifju, erősité Worthivale — tökéletes képmása szegény jó anyjának.

— Lelkileg, szellemileg és testileg, egészité ki a kereskedő; hiába, nem minden ember való az üzletre.

— Az igaz, mondá Worthivale — arra is születni kell, mint a zenére vagy a sportra.

— Szeretném tudni, miként gyógyithatnám ki könnyelmüségéből ezt a Károlyt. Olyan ő, mint a falat kenyér, melyből azonban a sót kifelejtették a sütésnél.

— Fogadja el tanácsomat, inditványozá Worthivale, — küldje jó társaságba. A tisztek kedvéért időzik ugyan helyőrséggel biró városban, de azért nem társalog a jobb osztálybeli tisztekkel, csak azokkal, kik szivesen fogadják ebédjeit és lefőzhetik a tekézésben. Hölgyekkel sohase érintkezik, pedig a hölgyek társasága müveli, nemesiti a férfit.

— Én nem segithetek rajta, magam se járok társaságba. Az üzlet akadályoz.

— Szeretném rábirni, jöjjön el hozzám hosszabb tartózkodásra Court Royalba. Ott aztán bevezethetném őt az első főrangu körökbe és megismertethetném valami jobbal is, mint a játékos katonatisztek vagy a ledér nők. Addig sohase faraghat belőle semmit, Cheek, mig nem lát különbséget a nemes és nemtelen közt, vagy mig el nem pirul saját gyöngesége miatt.

— Ha még itt laknék az a fiu a fővárosban, szólt elgondolkozva az apa — lehetséges volna, mert boltomban sokféle ember megfordul. Meg is hivnák Károlyt estélyekre, bálokra. Pedig ha egyszer bele izlelne, szivesen megmaradna abban a körben s a társaság is szivesen látná őt. De Károly csak Plymouthban vagy Portsmouthban a tisztek közt érzi magát jól, a kik kifosztják pénzéből vagyis az enyimből.

— Küldje őt hozzám.

— Nem hiszem, hogy vágyódnék a falusi élet után. Ott nem lehet mulatni.

— Megnézheti a gyönyörü földeket. Hajókázhat, vadászhat.

— Föld van mindenütt. Mount-Edgcumbe nyitva van a közönség számára minden szerdán és hajókázni lehet Plymouthban is, ez az időszak pedig nem alkalmas a vadászatra.

— Igaz, de hát küldje el hozzám a vadászati évadban.

— Az még sokára lesz. Addig még sok rosszat tehet.

— Ma már meg is hivtam és nem szabadkozott.

— Épen egyik legnagyobb hibája, hogy sohase bir nemet mondani. Mindent meg fog igérni, de sohasem teljesit semmit. Ismerem fiamat. A hányszor csak pénzért hazajön, mindig igéri, hogy megváltozik, de azért sohase javul.

— Mert a rossz társaság nem engedi az átalakulást. Ragadja ki abból a körből s meglássa más ember válik belőle. Az én Beavisom soha egy órai aggodalomra se ad okot, mivel a Court Royal herczegi család körében forog. A marquis testvérként szereti. Beavis társasága biztosan javára válnék az ön fiának. Beavis derék, szilárd, erős akaratu, becsületes fiatal ember, gyöngéden érző szivvel és igaz lelkiismeretességgel.

— Károly is derék fiu, felelé az idősb Cheek. ki nem akarta engedni, hogy más fiát dicsérjék az övének hátrányára. Főbaj az, hogy én egész életemben tulságosan el levén foglalva, nem foglalkozhattam eléggé fiammal.

— No de most már távoznom kell, mondá Worthivale felállva, — isten velünk Cheek. Örülök igazán, hogy viszontlattuk egymást.

— Ebédeljen velem holnapután, pontban hat órakor.

— Igen szivesen.

Worthivale otthagyta az öreg embert a teritett asztal mellett ülve. Hébe-hóba csipegetett még mindig a süteményekből. de gondolata másfelé kalandozott. Megcsóválta fejét időközönkint, aztán magában mondá:

— Ha csakugyan ugy történnék és Károly elég gyenge lenne, hogy ne tudjon nemet mondani egy nőnek, akkor már igazán javithatlan volna.

XII.

Bonyolódás.

Midőn Cheek Károly másnap este meglátogatta atyját, az öreg urat oly lehangolt s izgatott állapotban találta, hogy szive elszorult és nem mert tőle pénzt kérni. Ebéd közben kereste fel atyját, tudva, hogy az üzleti órákban lehetetlenség vele beszédbe ereszkedni.

— Rosszul érzi magát atyám? kérdezte, látva lehangoltságát.

— Rosszul; van rá elég okom.

— Mi baja önnek?

— Baj, mindenféle.

— Talán bosszuság érte?

— Bosszuság?

Ugyan mi bánthatta az öreg embert? Alig szólt ebédközben. Sápadt arcza elborult. Olykor-olykor egy-egy futó pillantást vetett fiára, melyet Károly ellesett ugyan, de nem tudta megérteni.

— Nem volt itt, atyám, tegnap Mr. Worthivale?

— Worthivale? de igen. Van egy fia is, ki soha pillanatnyi fájdalmat se okoz neki. Eljött ide dicsekedni, hogy milyen jó fia van.

— Azt akarja mondani atyám, hogy ... hogy ...

— Hogy hogy ... Igen.

(Folytatása következik.)

állomás tábláján reggeli 7 órakor a légnyomás 61·3, a hőmérséklet 9·0 C. fokot jelzett. Az éjfélutáni idő derült, állandóan hideg.

Rövid hirek. *Bécsben* az Eugen-gassei gyufagyárban tegnap egy kazán felrobbant s egy munkást életveszélyesen megsebesitett. — *Berlinben* Werner hangszerkészitő egy harmadosztályu vasuti kocsiban előbb fiatal nejét, azután magát agyonlőtte. — *Londonban* Holborn városrészben tegnap éjfélkor nagy tüzvész ütött ki, mely a Holborn Red, Lion és a Newcastle-Street által határolt háztömböt elhamvasztotta. A kár 200,000 frtra rug. — *Southamptonból* irják, hogy a Royal Mail Company «Elbe» nevü gőzösnek katlana hétfőn felrobbant s a legénységből hét embert megölt. — *Párisban* az Union franco-italienne kedden este, Garibaldi halálának évfordulóján megünnepelte a pápa világi hatalma bukásának tizenhetedik évfordulóját. — *Neuillyben* Francziaországban, a Jardin d'acclimationban kedden tüz ütött ki, leégett Castellani festő pavillonja. A kár 200,000 frankra rug. — *Pisában* két tehervonat összeütközött. Tizenhét ember megsebesült, ezek közül négy sulyosan.

— **Letartóztatott operai növendék** czim alatt több budapesti napilap azt a hirt bocsátotta világgá, hogy *Back* Zsófia opera-növendéket a rendőrség szélhámos üzelmek miatt letartóztatta. Az emlitett lapok e téves közleményére vonatkozólag az orsz. szinésziskola igazgatóságától ma a következő nyilatkozatot vettük: «Több budapesti napilapnak azon közlésével szemben, hogy a napokban letartóztatott Back Zsófia nevü szélhámosnő operai növendék volna, kijelentjük, hogy az országos szinésziskola operai osztályaiban ily nevü növendék *nem volt s jelenben sincsen.*»

— **Madártolvajok.** Néhány csavargó suhancz a napokban kegyetlenül megdézsmálta az állatkert egyik nagy kalitkáját. A suhanczok a vasuti töltés felől másztak be az állatkertbe s a madárház sodronyait kitágitva, onnan 37 darab különféle madarat elloptak. Vittek el szövőmadarakat, rizspintyeket és fülemüléket. Az állatkert kára körülbelül 50 frtra rug.

— **Megkerült holttest.** *Hoch* Antal 10 éves fiu e hó 15-én az óbudai rakodóparton egy tutajról a Dunába esett s belefult. A kis fiu holttestét csak ma fogták ki a Margit-rakodópart előtt s beszállitották a köztemető halottasházába.

A király körutja az országban.

Déva városa, mint nekünk irják, minden lehetőt elkövetett arra, hogy a királyi látogatás alkalmával nagy fényt és pompát fejtsen ki. Három bizottság alakult, ugymint a rendező bizottság élén az alispánnal, a diszitő bizottság Duka állami főmérnök elnöklete alatt és az elszállásoló bizottság, melynek elnöke a polgármester volt. E bizottságnak nem könnyü feladat jut, de ezt sikerült megoldani. A polgármester közbenjárásával a király, valamint kisérete, a hadgyakorlat vezetőség, Albrecht főherczeg és kisérete, a külföldi katonai attachék valamennyien dijtalan szállásokat kaptak, az alispán pedig a király fogadására a megye egész intelligencziáját összegyüjtötte, ugy hogy még soha semmi alkalommal nem volt együtt ily nagy számmal a megye előkelősége. A vendégek a legnagyobb elismeréssel nyilatkoznak a tapasztaltak felett.

Déva, szept. 22. (O. E.) A Piski körül összpontositott csapatok gyors egymásutánban jutnak rendeltetési helyükre s Piskin, Szászvároson a berakodást igen sokan nézik, mely maga is valóságos mozgósitási próba. Az udvar figyelme kiterjed az előkészületi munkálatok intézőire is, Barcsay Kálmán alispán, Duka Achil főmérnök értékes gyürüt, Messonier mérnök és az épitkezések tervezője, dr. Horváth és Bilkey, kik lakosztályukat engedték át a királynak, a legmagasabb elismerés kifejezése mellett melltüket vették át Paar gr. főhadsegéd kezéből. A király többször adott megelégedésének kifejezést, ugy az elszállásolás, mint a hadsereg felvonulási utjainak kitünősége fölött. A király kegyadományai is ki vannak már utalványozva, és pedig a megyei szegény alap javára 800 frt, Déva szegényeinek 200 frt, Vajda-Hunyad szegényeinek 100 frt, a megyei történelmi régészeti társulatnak 300 frt, szegény tanulók segélyezésére 100 frt, a dévai tüzoltó-egyletnek 100 frt, Hátszeg, Petrozsény, Puj és Brád községek tüzoltóinak egyenként 25 frt, Fekete György régi harczos beteg fiának neveltetésére 100 frt. Az udvari podgyászok szállitása immár megkezdődött.

Déva, szept. 22. (B. C.) A király ő felsége ma déli 12 órakor Kolozsvárra utazott. A pályaudvarban Pogány főispán, Barcsay alispán, Isekucz polgármester, Barcsay Béla főszolgabiró és nagyszámu közönség várta a királyt. A király kiséretével és br. Orczy miniszterrel pár perczczel a vonat elindulása előtt érkezett a pályaudvarra. Szivélyesen elbucsuzva a jelenvoltaktól, az összegyültek harsogó éljenzése mellett szállott a vonatra, a mely pont 12 órakor elindult. Az udvari vonatot Claudy udvari tanácsos, udvari utazási intéző, Ludwigh igazgatósági elnök és Pekár főfelügyelő vezették. József főherczeg és br. Fejérváry honvédelmi miniszter ma reggel Budapestre utaztak. A külföldi katonai attachék, kik a hadgyakorlatok egész tartama alatt a király vendégei voltak és az udvar részéről bőkezü és előzékeny vendégszeretettel lettek kitüntetve, már tegnap este elutaztak Bécsbe. Közülök nehányan rövid ideig Budapesten szándékoznak állomást tartani. — A csapatok elszállitása ez ideig minden zavar nélkül történt, az egyes vonatok csakis csekély késéssel érkeztek rendeltetési helyére.

Kolozsvár, szept. 22. A különböző küldöttségek számára menő tagjai már mindnyájan megérkeztek. Tisza miniszterelnök, ki bátyjánál, Lászlónál szállott meg, délelőtt báró Jósika Sámuel főispánt fogadta, s azután Jekelfalussy miniszteri tanácsos kiséretében ő felsége számára a Bánffy-palotában berendezett lakosztályt tekintette meg. — Az uri banderium ma délelőtt sikerült próbát tartott, melyet felette nagyszámu közönség nézett meg.

Kolozsvár, szept. 22. (Bud. Corr.) Este az egész város pompásan ki volt világitva. A gázvilágitás felhasználásával kiváló szépen és hatásosan volt illuminálva a főtér, melyet a király lakosztályából egészen át lehetett tekinteni, továbbá a városháza, az iparoskör, az uri kaszinó, a Teleki-palota s számos magánház. Nyolcz órakor, mikor az ebédnek vége volt, a király a nagy teremben cerclet kezdett tartani, száz meg száz lampionnal megjelent a kolozsvári dalárda a Bánffy-palota előtt s előadta a hymnuszt, ezután egy Huber-féle üdvdalt és több különböző magyar dallamot énekelt a dalárda, minden számot igen szépen. A király kinyittatta az ablakot, hogy jobban hallja az énekeseket. A főtéren ezalatt oly óriási néptömeg gyült össze, hogy minden közlekedés lehetetlenné vált. Minden lap kivétel nélkül lendületes czikket szentel a király jövetelének s hódolattal üdvözlik a királyt.

Kolozsvár, szept. 22. (Bud. Corr.) Lelkesült, minden eddigi fogadtatást felülmuló ovácziókkal fogadta ma Kolozsvár a királyt. A Magyarországban tartott ez idei hadgyakorlatok egész tartama alatt utazásra a király király kizárólag az éjjeleket használta fel, miután most már a gyakorlatok véget értek, a király további utazásai az ország beutazásának jellegével birnak és ez okból a király az utat Dévárót ide ma nappal tette meg. Erdély hazafias lakossága meg is ragadta ez alkalmat arra, hogy a feletti örömének, hogy szeretett királyát láthatja és üdvözölheti, kifejezést adjon. Mindez állomásokon, melyet az udvari vonat érintett, roppant néptömeg gyült össze, mely a szalonkocsi nagy ablakánál mindenkor megjelenő királyt lelkesült s szünni nem akaró éljenzéssel fogadta. Piskin a magyar államvasutak ottani telepének munkásai sorfalat képeztek. Gyulafehérvárott az izléssel diszitett perron nem is volt képes az egybegyült embertömeget befogadni, még a sinek hosszában is számos csoport állott. A király, ki láthatólag jó hangulatban volt, mindig szivélyes módon köszönte meg a lelkesült üdvözléseket. Szászváros, Alvincz, Tövis, Nagy-Enyed, Kocsárd, Torda állomások igen szépen fel voltak diszitve és mindenütt órákon át várakozott a lakosság az udvari vonat megérkezésére.

Kolozsvártt a folytonosan meg-megujuló rövid esőzéssel járó zord és csipős időjárás sem tarthatta vissza a nép ezreit, hogy már délután három órakor sürü sorfalat képezzen a főtértől a pályaudvarig. De volt is mit néznie a tömegnek, az egymás után nagy diszben elvonuló küldöttségi tagokat, köztük Román Miron metropolitát, Váncsa érseket, Lönhardt Ferencz erdélyi római katholikus megyés püspököt, Pável Mihály, Szász Domonkos püspököket, Jósika Sámuel báró főispánt, Mikó Bálint, Potsa Lajost, Kemény Jánost bárót, Teleki Domokos grófot, Béldyt, Mikes Miklós grófot, Teutsch szász püspököt, Bethlen András grófot, Baranyai főispánt, Gyarmathy Zsigmond alispánt, Hegedüs Sándor, Sigmond Dezső és Dárday Sándor orsz. képviselőket, Zeyk Józsefet, Biasni Domonkost, Metianu püspököt. A küldöttségi tagok után nem sokára a pályaudvarra hajtattak Lobkovitz herczeg altábornagy, Kovács és Schulenburg gr. tábornokok.

Ezek után az uri bandérium tagjai vonultak ki a vasuthoz. A bandérium valóban elragadó látványt nyujtott; keleti pompája és büszke férfiassága ritkitja párját s bátran elmondhatni, hogy ilyen bandériumot csak Magyarországon lehet összetoborzani. A bandérium élén az öreg Jósika Lajos báró tisztes alakja haladt, gyönyörü paripán; nyomában pedig páronkint az erdélyi főrangu társaság negyvenkét kiváló tagja, a következő sorrendben: Bánffy György báró, Bánffy György gróffal, Horváth-Tholdy Lajos gróf, Eszterházy Kálmán gróffal, Teleki Károly gr., Nemes János gróffal, Teleki Mihály gr., Jósika Andor báróval, Bethlen Aladár gr., Bethlen Gábor gróffal, ifj. Huszár Károly br., Béldi Kálmán gróffal, Tolnay Reginald Barcsay Domokossal, Teleki Ádám ifj. Wesselényi Miklós báróval, ifj. gr. Nemes János, Mikes Zsigmond gróffal, Almási Imre gr., Macskásy Istvánnal, ifj. Jósika Lajos br., Apor István báróval, Szereday Aladár, Schilling Viktor báróval, Béldi Tivadar, Wass Béla gróffal, ifj. Zeyk József Toroczkay Miklós gróffal, Bánffy Ernő br., Macskássy Pállal, Moksa Imre, Bethlen Bálint gróffal, Somborg Lajos, Thoroczkay Lajossal, id. Wesselényi Miklós br. Korniss Viktor gróffal, Gyulay Rikhárd, Eszterházy Dénes gróffal, Vass Jenő gr., Klebelsberg Zelenko gróffal, végre Szentkereszti Béla br. Szentkereszti Pál gróffal.

Minden lovas más-más dusgazdag diszöltözéket viselt; minden nyeregtakaró, minden lószerszám, más-más stilben volt készitve, pazarul himezve pompás veretekkel. A néző nem tudta, hogy az öltözékek pompáját csodálja-e inkább, vagy a lószerszám eredetiségét és csinját, mely utóbbiak legnagyobb részt aranytól és drágaköveküől csillogó régi családi ereklyék voltak a legkülönbözőbb alakban, szinben és kiállitásban. Nem csekélyebb feltünést keltettek e fényes lovagcsoport csatlósai is. Végül *Tisza* miniszterelnök hajtatott, mindazok által rokonszenves akklamácziókkal üdvözölve, a kik őt felismerték — a pályaudvarba, a hol egy diszszázad is várta a király megérkezését. Pontban öt órakor az indóházba gördült a királyt hozó vonat, melyet Tövistől kezdve Perczel üzletvezető vezetett. A felállitott katonai zenekar rázenditette a *néphymnuszt* s a vonat megállott. — Ő felsége könnyedén ugrott le a kocsiból s látható örömmel s rendkivül szivélyesen üdvözlé mindenekelőtt Tiszát, ismételve erőteljesen megrázván a miniszterelnök jobbját. A király után Schönfeld br. táborszernagy hagyta el a kocsit, kit a király meghivott volt ezen utazásra. A király, ki magyar tábornoki egyenruhát viselt, üdvözlé Lobkowitz hg altábornagyot s ezután nehány lépést előrehaladva, a félkörben összegyült urakat. Erre előlépett br. Jósika Sámuel főispán és a következő beszédet tartotta:

Császári és apostoli királyi felség! Legkegyelmesebb urunk! Kolozsmegye és Kolozsvár szab. kir. város bizottságának élén és nevében üdvözlöm felségedet e két törvényhatóság székhelyén. Felséged hosszu, önfeláldozó, áldásos uralkodása alatt részesült e város a polgáriasodás legujabb vivmányaiban. Vasutunk megnyitása, ipari, kereskedelmi intézeteinknek, tudományos egyetemünknek megalapitása, mind felséged dicső uralkodása idejében legfelsőbb jóváhagyása mellett történt. Ezen intézményekben látjuk városunk felvirágzását, felségedben pedig e perczben a város második alapitóját. Fogadja felséged kegyesen alattvalói hüségünk, hódolatunk, szeretetünk, hálánk legalázatosabb kifejezését. (Hosszas, lelkes éljenzés.)

Ezután *Albach* Géza polgármester alig hallható hangon hosszabb beszédet tartott, a királyt a város nevében üdvözölve. Erre a király messze érthető hangon és erőteljes hangsulyozással válaszolt:

«Szivélyes üdvözletük őszinte visszhangra talál keblemben. Örömmel s rég táplált óhajtásomat követve jövök Magyarország erdélyi részének e főhelyére, örömmel fogom annak emelkedését szemügyre venni s nem kétlem, hogy a legszebb emlékeket viendem innen magammal.»

A király megszólitá Lönhardt püspököt, soká beszélt b. Kemény Jánossal, azután Román Miron metropolitával, Pavel és Vancsa püspökökkel. Azután a király elhaladt a diszszázad előtt, mely tegnap még a Déván tartott hadgyakorlatban résztvett 51. gyalogezredből alakult. Visszatérve a király Egedi állomásfőnök által vezetve, a váróterembe ment, azután Tisza miniszterelnök és gr. Paar, b. Popp főhadsegédekkel kocsira szállott. A következő kocsiban ült b. Orczy miniszter Jekelfalussy miniszteri tanácsossal. A fényes bevonulásnak a városba kedvezett az ég, a mennyiben az eső elállott és csak akkor kezdett ujra esni, midőn a király már lakosztályát elfoglalta. A menetet Pataky Sándor és Sombori András városi hivatalnokok nyitották meg lóháton, ezután jött kocsin Deák Pál városi kapitány s utánuk az uri banderium. Közvetlenül a királyi fogat előtt báró Jósika Sámuel főispán és Albach Géza polgármester hajtattak. A kiséret után jöttek a római katholikus, a görög kathotikus, a görög nem egyesült, a református, evangelikus és az unitárius püspökök kocsijai, ezután egy kocsiban a marosvásárhelyi kir. tábla elnöke Oberschall, Péterffy törvényszéki elnökkel. Erre következtek több kocsiban a szomszédos megyék főispánjai, továbbá a kolozsvári egyetem tanári karának tagjai, a szomszéd törvényhatóságak küldöttségeinek tagjai, Kolozsvár város és megye hivatalnokai. A menet a nagy és a paraszt-utczán, azután a Széchenyi-téren, a belső hid-utczán és a főtéren haladt át. Az utczákon, névszerint a hid-utczában az épületek falai az izléssel alkalmazott zöld lombfüzérek és számtalan nemzeti zászlókkal csaknem teljesen be voltak boritva. A belső hid-utcza elején levő nagyszerü diadal-iv, tömör alakjával és szép körvonalaival nagy hatást csinált. Ennek azon oldalán, melyet a király első sorban látott, a következő felirat volt olvasható: «Magyar király, magyar fogad: fejet hajt meg, de szivet ad! — Hódolat fogad, szeretet vár!» — a másik, a város felé levő oldalán a következő felirat van: «Országokat hódithat, ki vágyik: a világok szélső határáig! Legnagyobbnak mégis te maradsz meg, népeidnek szivét hóditád meg!» A királyt az egész uton folytonos élénk éljenzéssel üdvözölték. A Bánffy-palota előtt, hol a király megszállott, a tulajdonos, br. Bánffy György üdvözölte a királyt.

Alig hajtatott a király a Bánffy palota elé, midőn pár pillanat alatt legalább 3000 ember gyült össze a nagy téren. A király a kocsiról leszállva először is az öreg báró *Jósikának* mondott köszönetet a szivességért, hogy az urak ő miatta fáradtak és aztán helyben állva maradt, hogy a banderium előtte elvonuljon. A lépcsőháznál a házi ur báró Bánffy üdvözölte ő felségét. Midőn a nép ujjongása és éljenzése szünni nem akart, a király pár percz mulva megjelent az erkélyen és ott az ujjongó kiáltásokban kitörő tömegnek kegyteljesen köszönve, hosszabb ideig időzött. Erre a király lakosztályába vonult vissza.

Kolozsvár, szept. 22. (Bud. Corr.) Hét órakor 53 teritékü *udvari ebéd* volt. Miután a vendégek mindnyájan összegyülekeztek, megjelent a király a nagy teremben és a meghivottak helyeikre mentek, két szobában voltak megjelölve, miután annyi vendég számára egy teremben nem volt hely: Tisza miniszterelnök (a király jobbján), br. Orczy miniszter (balról), gr. Bánffy Mikós, br. Kemény János, Román Miron metropolita, Szász Domonkos püspök, br. Bánffy György, gr. Nemes Vincze, Ujfalussy Sándor, gr. Horváth-Toldy, br. Jósika Sámuel, Oberschall Adolf a királyi tábla elnöke, Dócsa József, Domahidy Ferencz és gr. Bethlen Gábor főispánok, Albach Géza polgármester, gr. Bánffy Béla, Hegedüs Sándor, Boross Bálint, Sigmond Dezső, Horváth Gyula és gr. Eszterházy Kálmán képviselők, Zeyk József, Teleki Károly gróf nagybirtokosok, Gaál Domonkos, br. Apor Gábor, Gyarmathy Miklós és Szoboszlay Károly alispánok, Irsik Ferencz kanonok, Böszörményi Károly polgármester, Deák Pál városi kapitány, Bölönyi József szinház intendáns, Haller Rudolf az ügyvédi kamara elnöke, Schilling Rudolf a közjegyzői kamara elnöke, br. Schönfeld táborszernagy, Lobkovitz Rudolf herczeg vezérőrnagy, gr. Schulenburg, Kovács és Andrásffy vezérőrnagyok. — Az ebéd alatt az 51. gyalogezred zenekara játszott.

Kolozsvár, szept. 22. (O. É.) Az udvari ebédre ötvenhárman voltak hivatalosak. A király jobbján Tisza Kálmán miniszterelnök, utána Orczy br., Popp főhadsegéd, Szász Domokos ref. püspök; a baloldalon Bánffy Miklós gr. főpohárnok, utána Kemény János br. titkos tanácsos, Román Miron ültek. Ebéd után ő felsége cerclet tartott; először Bánffy Miklós gróf főpohárnokot, azután Kemény János bárót, Román Miront és Szász Domokost tünteté ki megszólitásokkal. Bánffy előtt dicséröleg nyilatkozott a király az itteni fogadtatás felett, Keményt megszólitva, örvend, hogy betegsége után egészségben látja, Román Mironnal az egyházról, Szászszal pedig a kolozsvári egyházról és a nagyenyedi theologiai akadémiáról tudakozódott és szólott a király, elismervén Szász egyházkerülete felpezsdült életét; azután Bánffy György bárót megszólitással kitüntetve, előtte a szép főuri banderiumot dicsérte. Itt félbeszakadt a cercle, mert az egyesült dalárdák lámpionos menete megérkezett. A király állványról gyönyörködve nézte a menetet, mire a cerclet folytatta. Tisza miniszterelnök kisérte a királyt a terembe és ugyancsak ő mutatta be a király előtt ismeretleneket.

Kolozsvár, szept. 22. A király holnap délelőtt a küldöttségeket fogadja, délután meglátogatja Mátyás király szülőházát, a katonai és Karolina kórházakat, kereskedelmi akadémiát, a vegytani intézetet és a földtani intézetet és este megjelenik a diszelőadáson.

*

A kolozsvári Bánffy-palota, melynek leirását csak az imént adtuk, teljesen feldiszitve várja ma érkező királyi vendégét. A *Kolozsvár* után közöljük most a király lakosztályának belső berendezését. Az elfogadó teremben meggy szinü függönyök, s ugyanily szinü butorok vannak elhelyezve, s a falon Mária Terézia arczképe függ. E teremből nyilik a király dolgozó szobája, két ablakos nagy utczai szoba, a második ablak mellett egyszerü iróasztal, rajta két villanyos csengetyü gomb, előtte pompás perzsa szőnyeg, az iróasztal mögött könyvállvány, előtte nádkarosszék. A butorok igen diszesek, fehér fából vannak, aranyozott széllel, olajzöld alapon aranyporszin diszitésü szövetből, az ablakon kék satin függönyök, ezek előtt csipke-függöny, az iróasztal mellett papirkosár. Az egyik pamlagon levő párnácskán remek persa selyem himzés van. A király dolgozó szobája és az elfogadó terem mellett oldalt van a hadsegéd gr. Paar szobája, kiváló diszszel bebutorozva, a butorok szövete fekete bársony, az alapon szines virágok vannak. A dolgozó szoba falán II. József császár arczképe; nagy festmény, mely a császárt szakállal ábrázolja, a festményen e felirat: «Josephus II. Roman. Imp.» Következik a hálószoba, fala kék-chamois szinü tápéta, ablakain nehéz perzsa függönyök és ezeknek ellentéteül habkönnyü félselyem előfüggönyök. Az ajtótól a balszegletben széles, nagy, de egyszerü ágy, régi családi butora a Bánffyaknak, az ágyon perzsaszövetü takaró, alatta hazai szőttes takaró. A függönyökkel egyszinü butorzat, diszes márvány mosdó-asztal és szekrények vannak a hálószobában, mely mellett a király komornyikjának és vadászának szobái vannak. Az első emeleten két étterem és ezenkivül 11 szoba van berendezve a kiséret részére. A király kisérete a következőkép lesz elszállásolva: a Bánffy-palotában fog lakni, gróf Paar hadsegéd, Fliesser szárnysegéd, Skibniwsky udvari hivatalnok, Loebenstein szertármester, Kállay föudvarmesteri hivatalnok, Dolezalek udvari uti pénztárnok, Singer kormánytanácsos. A Teleki-palotában (belközép) a következők lesznek: Popp hadsegéd, gróf Wolkenstein főkonyhamester, Pápay udvari tanácsos, Koller őrnagy, Hahn udvari titkár, Appel udvari hivatalnok. A fő-tér 9. sz. házban: Freund és Resch szárnysegédek, Benkeö tábornok, Klaudi lovag udvari tanácsos, dr. Lányi főtörzsorvos, a király orvosa, lovag Eltz kamaratiszt, Worlitzky udvari hivatalnok, A Pannonia szállodában: Weber százados, Marzsó Géza kabinet-irodai fogalmazó, Branko lovag főszállásmester, Kállay udvari hivatalnok, Lichtror udvari hivatalnok.

Magyarok Krakóban.

Krakó, szept. 22. Tegnap a mükiállitás megtekintése után a magyar vendégek közös vacsorára gyültek egybe a Sax-szállodába, melynek a nagy terme zsufolásig megtelt. Épen annyi volt a lengyel, mint a magyar s igy a vacsora inkább ismerkedési estély számba ment. A nagy terem karzatán is rendkivül diszes közönség foglalt helyet. A vacsora alatt katona-zenekar játszott. A Rákóczy-indulót és a lengyel himnuszt felállva hallgatták végig. A kedélyes vacsora végével a fiatalság tánczra kerekedett s lelkesen járta a csárdást és a mazurt vegyesen.

Krakó, szept. 22. Ma reggeli 9 órakor a vendégek *Szlachtowski* polgármester vezetése alatt a királyi várlakot és a székesegyházat tekintették meg, melyek diszeiknél és számos müemlékeiknél fogva fényes tanuságot tesznek Lengyelország hajdani fénykoráról. A székesegyházban *Palkowski* kanonok kalauzolta a vendégeket, megmagyarázván nekik a nevezetességeket. Ezután a vendégek a lengyel királyok sirboltjait látogatták meg, egyuttal diszes koszorut helyezvén Báthory István sirjára, mely alkalommal *Rákosi* Viktor, a Budapesti Hirlap munkatársa magyar beszédet tartott. Megindító jelenet volt a lengyelek és magyarok találkozása a magyar származásu nagy lengyel király sirjánál. Délelőtt 11 órakor valamennyi magyar vendég csoportosan megjelent az országos kiállitáson, a hol a kiállitási bizottság és a városi tanács élén dr. *Jakubovski* kiállitási elnök meleg hangon üdvözölte őket. Az üdvözlő beszédre Havas Sándor válaszolt, megköszönve a szives fogadtatást és kifejezvén, hogy a magyarok a lengyelekhez mint legjobb testvéreikhez jöttek, mely szavakat szünni nem akaró lelkesült éljenzés követte. Ezután Zichy Jenő gróf emelt szót, kifejtve a többek közt, hogy Lengyelország folytonos haladása a közgazdasági téren az ország részére fényes jövőt biztositanak. A vendégek erre nagy érdekkel tekintették meg a kiállitást.

Krakkó, szept. 22. (O. É.) A város által a magyar vendégek tiszteletére a kiállitási vendéglőben rendezett diszebéd, melyen 500-an vettek részt, igen fényesen sikerült. Az asztal fején Kada Elek budapesti alpolgármester, Zichy Jenő gróf és Schlachtovszky krakkói polgármester ültek. Az első felköszöntőt Schlachtovszky polgármester a *magyar királyra* mondotta és ez lelkes éljenzést idézett elő. Jakubovszki kiállitási igazgató felköszöntőjében Rudolf főherczeget, mint a magyar királyi trón örökösét éltette. Weigl képviselő fényes beszédben azon nagy haladást méltatta, melyet Magyarország a munka terén tanusit. Az 1842-ik évi kiállitás óta — ugymond — óriási munkát végzett, mert van akarata és az akarat már is tetterő. Éljen a magyar nemzet, mint kedves szomszédunk! Gryzeczky lembergi alpolgármester szót emelvén, a magyarokat Lemberg meglátogatására hivta meg, Haberhauer budapesti városi tanácsnok Krakó és Lemberg városokat éltette, Zoll egyetemi rektor Budapest felvirágozására emelte poharát, Lieszbowszky gr. Zichy Jenő grófot éltette, ki válaszképen fényes beszédben a lengyel nemzetet köszönté fel. Márkus főjegyző ama barátságra üríté poharát, mely a lengyeleket és a magyarokat egymáshoz füzi. Matyus városi bizottsági tag a lengyel hölgyeket éltette. Bobula lengyel nyelven mondott köszönetet a lengyelek szives vendéglátásáért. A felköszöntők sorát Kasparek tanár és Polkovszky kanonok zárták be. A felköszöntők mindannyian nagy tetszésben részesültek. Az ebéd folyamán a katonazene felváltva magyar és lengyel zenedarabokat játszott. A diszebéd után a vendégek a nép nagy tömege által kisérve, *Kosciuszko* emlékszobrához vonultak, melyre a «Boze cos Polske» és a «Szózat» eléneklése közben óriási babér-koszorut helyeztek. Este a szinházban diszelőadás lesz. Előadásra «Kosciuszko Raclavicenél» czimü történeti dráma van kitüzve.

Krakó, szept. 22. *Zichy* Jenő gr. tegnap este meglátogatta a nemzeti kaszinót, hol a jelenlevők a legszivélyesebben üdvözölték. A megindult társalgásban a napirenden levő politikai események és különösen a keleti kérdés kerültek szóba. Ma délután 12 órakor a vendégek tiszteletére a kiállitási téren fényes banket volt, 5 órakor kirándulás a Kosciusko halomra, a honnan pompás kilátás nyilik a városra és környékére. Este a szinházban nagy diszelőadás lesz.

*

A miskolczi kereskedelmi iparkamara a krakkói orsz. kiállitás megtekintése s kereskedelmi összeköttetések létesitése czéljából a m. kir. államvasutak ottani menetjegy irodája utján október 6-án kirándulást rendez Krakkóba. A kirándulók külön vonattal indulnak a nevezett nap délutáni órájában, s 7-én délelőtt érkeznek Krakkóba, hol a krakkói kereskedelmi kamara által fogadtatnak. A kirándulás 3—14 napra van tervezve, a mennyiben a visszatérés a nevezett időn belül, tetszés szerint történhetik. A II. oszt. menettérti jegy ára Miskolczról 14 frt. A Miskolczra utazó vidékiek a m. kir. államvasutak vonalain a menetjegy iroda által kiállitandó igazolvány alapján 50% menetjegy árkedvezményben fognak részesülni. Ezen érdekes kirándulásra felhivjuk olvasó közönségünk figyelmét. Részvételi jelentkezések a m. kir. államvasutak menetjegy irodájához Miskolczra intézendők.

Napoleon herczeg könyve.

Olvasóink emlékezni fognak még Taine Hyppolit, a franczia akadémia tagjának a Revue des deux Mondesban megjelent s általunk is bő kivonatban bemutatott tanulmányára I. Napoleonról. Taine tanulmánya nagy izgalomba hozta a bonapartista franczia sajtót, sőt hire futott, hogy maga Napoleon herczeg kel Taine ellen sikra s megirja «Napoleon és megfurczolói» czimü könyvét. E könyv, mint a Figaro ma érkezett száma jelenti, a napokban elhagyja a sajtót. Addig is, mig a könyvet tüzetesebben bemutathatnók, a Figaro nyomán közöljük bevezetését, mely egész terjedelmében igy hangzik: «Az a könyv, melyet Taine Napoleonról irt, tulajdonkép gunyirat; de hát e gunyiratot a franczia akademia egy tagja, neves iró irta alá, kinek eljárása azt a hitet költi föl, hogy tudományos módszert követ. Ellátja nevezetesen tanulmányát idézetekkel, melyek tévutra vezetik az olvasó jóhiszemüségét. Magokat a tényeket azonban elferditi; a hisztorikus bukása az, a mit elkövet. Megtehettem volna, hivatkozva Napoleon büszke megvetésére a pamflet irók iránt, hogy egyszerüen kifejezést adjak a nemzeti érzelem felháborodásának Taine müve felett s aztán napirendre térjek. Napoleon Szent-Ilonán ezt mondta: Sorsom, hogy a pamfletisták rágódjanak rajtam; hogy azonban áldozatukká legyek, attól nincs mit tartanom; gránitba harapnak. Az én emlékezetemet tények alkotják, melyet egyszerü szavak meg nem semmisithetnek. Ha Nagy Frigyes vagy valaki hozzá méltó irna ellenem, ez más volna; akkor tán elérkezettnek látnám az időt, hogy indulatba jöjjek. De a mi a többieket illeti, bármily szellemmel irjanak is egyébként, a porban maradnak. . . . Hiábavaló minden gunyirat, hirnevemet tőlük nem féltem. Az igazság napfényre jő s akkor összevetik a jót, melyet tettem, a hibákkal, melyeket elkövettem. Az eredmény nem nyugtatanit. . . Mert hát mit érték el e gunyiratokba fektetett tömérdek pénzzel? Nem sokára nyomuk sem lesz, holott emlékeim és intézményeim engem a legtávolabbi jövőnek is ajánlani fognak.»

E nyugodtság csak azt a geniet illeti meg, ki biztos müve felől. Én ugy gondolom, hogy rám más feladat vár, s hogy e hősies idők dolgainak és embereinek ismerete arra kötelez, hogy ne engedjem a történetet, e ponton, kiforgatni medréből. Mint Napoleon unokaöcscse, az övéi közt nőttem fel, bölcsőm körül az ő élettörténetét beszélték, közzétettem levelezéseit, beszéltem kortársaival, kikérdeztem azokat, kik dicsőségének részesei voltak, vagy osztozkodtak szerencsétlenségében.

Nem arra vállalkozom, hogy Napoleon élettörténetét irjam meg; e munka tulhaladná szándékomat. Egyedül az most a szándékom, hogy az embert és müvét szembe állitsam egy iró képzelődésével, kinek itéletét és lelkiismeretét megrontja szenvedélye.

Be akartam mutatni, mint kell vélekedni azokról a kortársakról, kiket Taine jól-rosszul idéz, kiknek jó részét az egyszerü méltányosság okán mellőznie kellett volna. Metternich herczeg, Napoleon személyes ellensége, helyzeténél, szerepénél, történetiről nevénél, összeköttetéseinél fogva, külön tanulmányt követel. Napoleon ellenségei számtalanszor idézték Bourienne1t, Napoleon titkárát, Remusatnét, Josephine udvarhölgyét, kik egyaránt piaczra vitték s megbecstelenitették a császár benső életét; Pradt abbét, ki a császár hizalmát megnyerte s aztán oly emlékeket irt, melyeknek minden sora árulást lehel, és Miot de Méli'ot.

A mi azokat a müveket illeti, melyeket másodkézből eredettnek nevezhetek, a mennyiben mások közbejöttével keletkeztek, nem veszem számba. Ezek nem a tények tanuitól erednek, következésképp csak annyi a tekintélyük, a mennyi szerzőiké. Pusztán egyéni véleményeknek adnak kifejezést s nem okmányoknak. Taine tehát ezekből meritett; ezeknek akarom hát megbecsülni értékét.

Ama félreeső helyen, hol e sorokat irom, látom annak a Savoyanak hegyeit, melynek Francziaországhoz csatolásához én is hozzájárultam. A balszerencse feledékenyékké teszi az embereket. Én már most csak számüzött vagyok, mint gyermekkoromban is voltam, a nélkül, hogy valaha összeesküdtem volna hazám szabadsága és nyugalma ellen. A számüzetést, melyre kárhoztatva vagyok, meg akarom enyhiteni annak emléke fölelevenitésével, kinek nevét viselem s kinek nagysága hazafiságunknak ereje és reménye. A Napoleon emlékének védelme Francziaországnak hozott szolgálat. Napoleon.»

SZINHÁZ ÉS MÜVÉSZET.

— **A nemzeti szinház és Pestvármegye.** A legközelebbi napokban nagyérdekü munka fogja elhagyni a sajtót. *A magyar játékszin*, a nemzeti szinház félszázados ünnepe alkalmából, irta *Székely* József, Pestvármegye főlevéltárosa, kiadja Pestmegye közönsége.

— **A német szinházban** ma este Ziegler Klára negyedik fölléptéül a *Messinai ara*, Schiller szomorujátéka került szinre elég szép közönség előtt, mely élvezettel hallgatta a gyönyörü verseket, érdeklődéssel kisérte a szomorujáték antik kórusát, melyet a költő olyan mesterileg tudott beleilleszteni a romantikus mübe s végre bámulattal és lelkesedéssel adózott a kitünő tragikai müvésznő alakitásának, a melyben, mint az egész szomorujátékban is, az antik egyszerüség, méltóság, plasticzitás csodálatosan vegyül a romantika erejével, szertelenségével. Két megjegyzésünk mégis van a Ziegler Klára Donna Izabellájára. Midőn a második felvonásban örvend fiainak kibékülése felett s elmondja nekik leánytestvérük sorsát, az álmot, a jövendölést, az öröm kifejezésében sem antik, sem romantikus nem volt, hanem — ha szabad világosan szólnunk, olyan nagy müvésznővel szemben, mint Ziegler Klára — egészen nyárspolgárias, az álmot, meg a jövendölést is sulytalanná tette idomszerü elbeszélésével. Az utolsó felvonásban igen szépen feltüntette az anya nehezedő aggodalmát, kétségbeesését, átkát, a midőn meglátja fiát holtan, meggyilkolva; addig megragadó, meggöbbentő volt hatalmas alakitása, de azontul, mikor meghallja, hogy a testvér testvérét gyilkolta meg, hogy a családi átok beteljesedett, nem tudja tovább fokozni a jelenet hatását; a mint elnémul, elveszti hangját a szörnyü valóság hallatára, egyszersmind el is lágyul és alakitása kizökken medréből, a hová aztán vissza nem tér . . . A vendégmüvésznő mellett figyelmet és dicséretet érdemelnek még Sanrock kisasszony (Beatrice) és Klein (Don Manuel), továbbá a kórusok vezetői. Csak Höfer volt nagyon gyönge Don César szerepében. Az egyes jelenetek és csoportozatok igen gondosan voltak rendezve s az egész előadás — egy-két mozzanat, nyelvbotlás kivételével — simán, szabatosan folyt le. — A német szinházban holnap a *Pfarrersköchin* czimü Berg-féle bohóságot adják, holnapután pedig *Ziegler* Klára fölléptével *Deboraht*, Mosenthal jó öreg drámáját.

— **Matras**, a bécsiek egykori kedvelt burlesk-komikusa, ki tudvalevőleg megőrült, napokint rosszabbul van s az orvosok állitása szerint alig élhet tovább egy pár napnál. Már teljesen kimerült s az agylágyulás minden következménye beállt nála, és a beteg ‘akármely pillanatban kimulhat.

SPORT.

— **A budapesti (budai) tornaegylet** választmánya tegnap tartotta ülését, melyben elhatározta, hogy a rendszeres tornázás szeptember hó 26-án kezdődik és a tornaórák hétfőn, szerdán és pénteken esti 7 órától 8-ig lesznek. Vivási tanfolyam, ugy mint a mult évben, november hó 1-étől jövő évi márczius hó végeig rendeztetik. Oktatóul Halász Zsiga vivómestert nyerte meg az egyesület, a ki a vivó órákat minden kedden, csütörtökön és szombaton délután 6 órától 7-ig tartja meg. A tanfolyamban résztvevők a rendes tagdijon kivül 15 frtot fizetnek. A választmány a 12-ik korévüket meghaladott fiuk számára szintén szervezett tornatanfolyamot Bély Mihály egyleti tornatanitó vezetése alatt 1 frt havi dij mellett. Ezeket a tagok és azok családtagjai vehetik igénybe 1 frtnyi ár mellett. A lemondott Csoboth Simon helyébe Fest Jenő választatott ellenőrül.

— **Sportünnep Salgó-Tarjánban.** Szept. 25-én Salgótarjánban nagy sportünnepély lesz, melyre a fővárosból és a vidékről számosan készülnek. A város tanácsa, az önk. tüzoltóság, a bánya és vasgyár társulatok s az ottani sportkedvelők mindent elkövettek, hogy vendégeik a legjobb elszállásolásban részesüljenek. A müsor igen érdekes s meg van toldva különböző hires látványosságok mint: kőszénbányák, vasfinomitógyár, Salgó várromok stb. megtekintésével. Hölgyek is nagyobb számban vesznek részt az érdekes kiránduláson. Az ünnepélyen való részvételre pénteken lehet jelentkezni Kaszás István bajnoknál, rózsa-utcza 84.

Bécs, szept. 22. (Az *Egyetértés* távirata.) A mai versenynap nem tartozik a sikerültebbek közé. Csak kevés közönség jelent meg a pályán, az udvartól jelen voltak: Salvator Lipót főherczeg, a braganzai herczeg. A totalisateur rendkivül magas osztalékot adott. — A versenyek eredménye a következő: I. *Handicap.* 1000 frt. 2000 méter. Üchtritz Zsigmond báró 4 éves p. méne *Tannhäuser* küzdelem után egy fejhosszal nyerve első, Si második, utána egy hosszal Zománcz harmadik. Totalisateur: 5 : 16. — II. *Verneuil-handicap.* 3000 frt. 1200 méter. Springer Gusztáv báró 2 é. sga kanczája *Babona* 1½ hosszal nyerve első, Rusnyák 2-dik, utána 1½ hosszal Blaue-Donau 3-ik. Totalisateur: 5 : 169. — III. *Szeptemberi verseny.* 1000 frt 2400 méter. Blaskovics Ernő 3 é. p. kanczája *Drágám* küzdelem után egy fejhosszal nyerve első, Gamin 2-ik, Malvoglio rossz 3-ik. Totalisateur 5 : 24. IV. *Eladó verseny.* 1000 frt, 1000 méter. Apponyi Antal gróf 3 éves pej kanczája *Jericho* biztosan egy nyakhosszal nyerve első, Wallada 2-ik utána 1½ hosszal Vitamvár 3-ik. Totalisateur 5 : 29. *Két évesek versenye.* 1000 frt. 1000 méter. Üchtritz Zsigmond báró pej kanczája *Pity-the-blind* küzdelem után ½ hosszal nyerve első, March 2-ik, Mollinary és Theresianist holt versenyben 3-ik utánuk Alic. Totalisateur 5 : 19. VI. *Gátverseny.* 1000 frt. 2800 méter. Auersperg Ferencz hg. 4 é. sga ménje *Manfred* 4 hosszal nyerve első, Hostin 2-ik, utána 6 hosszal Czar 3-ik. Totalisateur 5 : 19.

FŐVÁROSI ÜGYEK.

— **A főváros közegészségi állapota**, a tiszti főorvosi hivatal jelentése szerint aug. hóban viszonyitva a mult havihoz nem volt kedvezőtlen, a mennyiben a halálozások számbavehető változást alig mutatnak, a betegedések száma pedig némileg csökkent. — A heveny fertőző kórok közül a kanyaró csökkent, a roncsoló toroklob némileg emelkedett, a többi heveny fertőző kórok csak igen csekély számban fordultak el. Augusztus hóban a főváros összes nyilvános és magánkórházaiban gyógykezeltetett 6530 fekvő, 5505 járó beteg, a kerületekben a ker. orvosok által 2581 részint fekvő- nagyobbrészt járóbeteg összesen 14616, azaz 150-el kevesebb mint a mult hóban. Ezek közül az orsz. tébolydában 788, az angyalföldi orsz. elmebeteg ápoldában 271, a Rókus kórház megfigyelő osztályában 108, az irgalmasoknál 231 elmebeteg ápoltatott; dr. Schwartzer ideggyógyintézetében 119. Elmebeteg a kerületekben 13 fordult elő, kik közül a megfigyelési osztályra küldetett 9, az orsz. tébolydában elhelyeztetett 2, házi ápolás alatt maradt 2. A főváros területén vizsgáltatott: lakás 1838, kifogásoltatott 332, betiltatott 225. Egészségrendőrileg 59 uj és toldalék épület vizsgáltatott, a lakhatási engedély kiadatott 54, megtagadtatott 5 esetben. Orvos-rendőri bonczolat végeztetett 51, orvostörvényszéki 5. Öngyilkosság 16 esetben fordult elő és pedig 7 lövés, 5 akasztás, 2 lugmérgezés, 1 cyankali és egy phosphor mérgezés. Vizből 12 hulla fogatott ki. A ker. orvosok 621 lelencz-, dajka- és árva gyermekre ügyeltek fel, köztük beteg volt 24. A főv. szegényházban 761 egyén közül 182 volt beteg (ezek közül elme és eskóros 41.) A főv. Josefinum fiárvaházban 85 növendék közül beteg volt 8, az Elisabethinum leányárvaházban pedig 80 közül beteg nem volt. A Mayer-féle árvaházban 37 közül szintén nem volt beteg. Az 1-ső gyermekmenhely által ápoltatott 390, ezek közül a főv. hatóság által elhelyeztetett 301 gyermek. A 390 gyermek közül az intézetben ápoltatott 38, a fővárosban dajkáknál 218, az Istvántelki intézetben 64, vidéken 70. Megbetegedés előfordult 40, meghalt 5 gyermek. Az elöljáróságok által beküldetett 9 gyermek, ezek között lelencz volt 1. A köztisztaság a főváros belső részeiben türhető, a külső csatornázatban s kövezetlen részekben főleg a nagy por folytán hiányos. A vizvezetéki viz a jobbparti kerületekben jó, a balparti kerületek közül főleg a VI. VII. és VIII. kerületben *időnkint zavaros s iszapos*, a közkutak vize jó. Az állategészségügy nem volt kedvezőtlen. Felemlitendőnek tartja még a jelentés a következőket: A tanév megkezdése alkalmából felhivattak a ker. orvosok, hogy az összes nyilvános magántanodákat, valamint az óvodákat s gyermekkerteket közeg. tekintetben vizsgálják meg s annak eredményéről jelentést tegyenek. Felhivattak továbbá a ker. orvosok, hogy a főv. területén az összes elemi iskolákba járó s torna-köteles gyermekek tornaképességét előzetes vizsgálat alapján állapitsák meg.

— **A Rókus-kórházban** Trefort Agoston vallás- és közoktatásügyi miniszter ma délelőtt dr. Markusovszky Lajos min. tanácsos kiséretében látogatást tett. A minisztert dr. Müller Kálmán igazgató és dr. Lumnitzer Sándor fogadták, kiknek társaságában első sorban dr. Böke Gyula tanár fülgyógyászati osztályát tekintette meg, majd a dr. Lumnitzer vezetése alatt álló II-dik sebészeti klinika uj tantermét szemlélte meg. Az uj tanterem az oktatás, valamint az orvosi követelményeknek mindenben megfelelően van berendezve. Végül látogatást tett a miniszter a II-dik sebészeti osztályon s megelégedésének kifejezése után távozott.

— **A budai királyi palotához** tartozó vizvezeték utóbbi időben igen zavaros és kellemetlen szagu vizet adott. A várkapitányság azonnal elrendelte a vizmedencze szűrő rétegének kitisztitását és a baj a kavics és homok kicserélése által még e héten orvosolva lesz. Megjegyzendő, hogy a szürő réteg ez évben már másodszor tisztittatik, holott a fogyasztott vizmennyiség nem tulságos. A mint szakértők mondják, ez a tünet is arra mutat, hogy a mesterséges szürőkkel berendezett vizvezeték igen rövid ideig biztositja a viz tisztaságát és ha a szürő réteget évenkint 2—3-or kell felfrissiteni, tetemes költséggel jár.

— **A főváros által föntartott iskolákban** a beiratások véget érvén, közöljük az idei beiratások statisztikai adatait, a melyek szerint az összes iskolákban jelentékenyen növekedett a tanulók száma, kivéve a reáliskolákat, hol némi apadás észlelhető. Beiratkozott 3 reáliskolába 1412, 3 polgári és kereskedelmi középiskolába 1654, 1 ipariskolába 434, 1 polgári fiu-iskolába 212, 6 polgári leányiskolába 2343, 3 alsófoku kereskedelmi iskolába 188, 56 elemi iskolába 28,635, 14 iparos inasiskolába 3310 tanuló. A főváros iskoláiba járó tanulók összes létszáma tehát 38,188.

— **A javadalmi dijjegyzék** némely tételeinek, helyesebben a fogyasztási adó községi pótlékának és a kövezetvámnak felemelése tárgyában a közgyülés tudvalevőleg nem fogadta el a tanács javaslatát, hanem azt azzal adta vissza, hogy a tariffát lehetőleg érték szerint csoportositva dolgozza át és a szeptemberi közgyülésre mutassa be. A tanács meghallgatva a főszámvevő véleményét, ennek alapján most azt az előterjesztést teszi a közgyülésnek, hogy — tekintettel arra, hogy a javadalmi dijjegyzék eddigi csoportositása az érdekelt szakértő körök meghallgatásával a kereskedelmi, ipari és közélelmezési szempontokon való figyelemmel lett ugy megállapitva s miután az érték szerint való csoportositás nem felelne meg a czélnak, — fogadja el a bemutatott tariffát — a javasolt felemelésekkel együtt. A felemelést különösen az teszi megokolttá, hogy a főváros nagy közmüvek létesitése előtt állván, ideje korán intézkedni kell a bevételek emeléséről, a mi pedig csakis az indirekt adók emelése utján érhető el helyesen.

— **A terézkörúti próba villamos vasut** ügyében tegnap leérkezett belügyminiszteri leiratot a tanács a közmunka és közlekedési miniszteri leirattal leendő együttes tárgyalás végett a közgyülés elé terjeszteni határozta.

— **Az ó-budai összekötő szárnyvasut** iránt a budapesti közuti vaspálya társasággal kötött szerződést a tanács jóváhagyta s erről a közgyülésnek jelentést tesz.

— **A «Hunnia» csónakázó egyesület** kérelmére megengedte a tanács, hogy a vámház-rakodóról az alsó Dunapartra lépcsőt épithessen.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

— **Vörös kereszt.** *Károly Lajos* főherczeg, a vöröskeresztegylet védnökhelyettese, mint táviratainkban jeleztük, megtekintette a Kassán mozgósitás esetére előkészitett vöröskereszt egyleti intézményeket. A terebesi hadgyakorlatokról Ivánka Imre egyleti gondnok jelenlétében érkezvén a főherczeg Kassára, fogadására megjelentek a pályaudvaron: Darvas Imre főispán és Melczer Malvin egyleti elnökök vezetése alatt Megay Adolfné alelnök, Fabinyi Gyula titkár, Szirmay Sándor pénztárnok, dr. Moskovits Jakab és dr. Steer Miklós orvosok, Münster Tivadar polgármester, Melczer Georgina bárónő, Klimkovits Gábor, Straub János és Kaufmann Lajos megbizottak és számos egyleti tag. Kölcsönös üdvözlések után a szemle a betegszálló állomásnál kezdődött, melynek helyiségeiül a vasuti raktárak vannak kiszemelve; onnét a menet az állami főreáliskolába indult meg, mely háboru esetén egyleti tartalékkórházul szolgál. A főherczeget itt Mauritz Rezső főreáliskolai igazgató fogadta. Végül megtekintette a főherczeg az egyleti raktárakat, a felszereléseket és sebesültszállitó kocsikat. A főherczeg a helyiségeket igen alkalmasoknak találta a betegszálló állomás és tartalékkórház czéljaira és magas megelégedését fejezte ki az egyleti tisztikarnak a talált rend és tisztaság felett. A főherczeg az elnökséget és az egylet tevékeny tagjait ebédre hiván meg, itt ismételte örömét a fölött, hogy a kassai választmány hadkészültsége oly tökéletes és az ebéd befejeztével köszönetet mondván a szives fogadtatásért, utját Krakó felé folytatta.

— **Az orsz. dijnok segélyegylet** pártfogóihoz felhivást intézett, melyben azokat adakozásra kéri fel.

— **A fővárosi Klotild-szeretetház** választmánya ma délután tartott ülésén sajnálattal vette tudomásul alelnökének báró Atzél Bélánénak lemondását. A választmány ama reményének adott kifejezést, hogy ha a báróné ismét Budapestre teszi át lakását, ujból elfoglalja tisztét. Az ülés további folyamán bejelentették, hogy az intézeti épitkezés a jövőben be lesz fejezve és igy 20 növendék lesz felvehető. Elhatározták továbbá, hogy egy segédtanitót alkalmaznak.

— **A közművelődési kongresszust** előkészitő bizottság *Békey* Imre elnöklete alatt ma délután ülést tartott. Az elnök fölemliti, hogy a bizottság tagjait azért hivta egybe, mivel *Tisza* Lajos gróf, a kit a kongresszus elnöki tisztére megnyerni ohajtottak, azt az ohaját fejezte ki, hogy a kongresszus ne a Deák-szobor leleplezése ünnepélyével egyidejüleg tartassék meg. Mert mig egyrészt a leleplezési ünnepélyen mint szoborbizottsági elnök lesz elfoglalva, másrészt az országgyülés megnyitásán is jelen kell lennie, s igy ha a kongresszus e hó 29-én tartatnék meg, ő az elnöki tisztet nem fogadhatná el. Kéri tehát a bizottságot, hogy ha lehetséges, napolja el a kongresszust; kéri egyuttal, hogy a kultur-kongresszust megelőzőleg *előértekezlet* tartassék. — A bizottság az e hó 29-dikére kitüzött kongresszus megtartását a jövő október *9-ére halasztotta.* Az előértekezlet október 8-án d. u. 4 órakor, a kongresszus 9-én és 10-én d. e. 10 órakor lesz az uj városháza disztermében. *Buday* József dr. titkár felolvasta ezután a már kinyomtatott meghivókat, a melyek a programmot és ülésrendet is magukban foglalják. A vendégek részére külön meghivókat állitanak ki. A kongresszusra korelnökül Somssich Pált fogják felkérni. Az előértekezlet után október hó 8-án (szombaton) ismerkedési estély lesz. A kongresszus tartama alatt pedig banketet rendeznek.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

— **A csalárd bukással** vádolt *Scharmann* Adolf kereskedő ügyében, ma hozott itéletet a törvényszék, Scharmannt csalárd bukás büntette és vétkes bukás vétsége miatt két évi fegyházra itélte.

— **Nihilista pör.** Mint a Times irja, Péterváron még ez évben nagy nihilista pört fog a biróság tárgyalni. A vádlottak közt tizenöt katonatiszt is van, kik az orosz hadsereg különböző ezredeihez tartoznak.

— **Emberöléssel vádolt gyógyszerész.** Eiszdorfer Károly bünügyének végtárgyalását a pestvidéki törvényszék a ma délelőtt hozott határozatával elnapolta s az összes ügyiratokat az országos közegészségügyi tanácshoz terjeszti föl, abból a czélból, hogy ez adjon véleményt arról, vajjon a vádlott a tett elkövetése alkalmával beszámitható állapotban volt-e, vagy sem.

— **Revolveres szerető.** Weisz Adolf magánhivatalnok hosszabb időn át benső viszonyt folytatott Mihók Borbálával, a kinek lakást is adott és többször pénzbeli segélyben is részesitette. Midőn a segélyezéssel felhagyott, a leány őt üldözni kezdte, többször botrányos jelenetet idézett elő az utczán, ugy hogy Weisz Adolf a rendőrséghez hivatta és őt kitoloncoztatással fenyegette. A mult hó 3-án Mihók megleste Weiszt az utczán, a Keglevich-féle palota előtt háta mögé került és revolverét reá sütötte, anélkül azonban, hogy talált volna. Weisz futni kezdett s a leány után eredt, e közben azonban letartóztatták. Ma volt ez ügyben a végtárgyalás. Horváth János dr., a vádhatóság képviselője szándékos emberölés büntettének kisérletében kérte a vádlottat bünösnek kimondani. Enyhitő körülménynek hozta fel, hogy Mihók szerelmében csalódott, továbbá féltékenységét és a nyomort, a melyben élt. A törvényszék Mihók Borbálát az ügyész által felhozott okokból 6 havi börtönre itélte.

— **Sulyos testisértés** vádja miatt állott ma a törvényszék előtt Ehrenreich Ferencz, a kinek valamelyik kávéházban támadtak differencziái Spitzer Józseffel egy billard lökés felett. Ehrenreich nem vette tréfára játszótársa heveskedését és olyan szerencsétlenül lökte meg ellenfelét, hogy ez elbukott és lábát törte. Miután a végtárgyaláson Ehrenreich beigazolta, hogy Spitzert nem szándékosan lökte el, a törvényszék dr. Brener Miksa védelmére a vád alól felmentette.

— **Zalevszky a törvényszék előtt.** Ma volt Bécsben a Zalevszky-pör tárgyalásának utolsó napja, mely azzal végződött, hogy az esküdtszék elsőrendü vádlottat *Zalevszky Filemont egyhangu verdikt alapján 8 évi sulyos börtönre* itélte, mig másodrendü vádlottat *Nathanson* Jennyt pedig *felmentette,* mely itélet a közönséget szemmellátható megelégedéssel töltötte el. Az itélethozatal előtt *Soós* államügyész több mint másfél óráig tartó vádbeszédet mondott, mely különösen a benn levő tiszta felfogás és a rendelkezésre álló anyagnak ügyes csoportositása és feldolgozása által tünt ki. Az államügyész beszédjének egész élét Zalevszky ellen fordította, mig Nathanson Jennyvel szemben a leghumanusabb enyheséggel viselkedett. Beszédéből élénken kiritt, hogy ellenkezik emberi érzésével Nathanson ellen vádat emelni, de azért — «vannak körülmények, melyeket egy lelkiismeretes államügyésznek nem lehet figyelmen kivül hagyni.» — A vádbeszéd, melynek folyamán Nathanson több izben zokogott, Zalevszky pedig egész nyugodtan ült s csak a szónoknak egy-egy hevesebb kifakadása után hunyta be szemét, a közönség körében igen mély benyomást keltett. Soos államügyész vádbeszédének eszmemenete körülbelül a következő: «Tekintetes törvényszék! Esküdt uraim! Az emberiségnek nagy része ma a létért való folytonos küzdelemben kemény próbára van téve! S e létért való küzdelemben, mily gyakran jöhet az ember, a ki bir komoly erkölcsi érzülettel olyan helyzetbe, mely ezt a komoly erkölcsi érzületet erős próbára teszi, hogy az illető el ne bukjék, hogy a törvényekkel összeütközésbe ne jöjjön s hogy létének sajkáját becsülettel kormányozza át az élet viharos hullámain. És ez az erkölcsi komolyság esküdt uraim, ugy látszik, hogy századunk utolsó évtizedeiben mind jobban elenyészik, mivel napról-napra gyakrabban találkozunk a tulajdon szentségének megsértésével, vagy a közkivatalnokoknak sikkasztásaival. És mégis esküdt uraim az emberi életnek e sötét éjszakájában mégis dereng felém némi fény! Népünknek magva még egészséges s a közszolgálatban élő emberek legnagyobb része becsületes; s a köznép legnagyobb része is tisztán áll előttünk, pedig van köztük sok olyan a ki ugyancsak kemény küzdelmet kénytelen a létért folytatni. Az állam az uralkodó viszonyok közt nincs abban a helyzetben' hogy szolgáit le egész a legalsóbb ranguakig valami fényesen fizesse, s ha önök uraim az általánosság utjáról letérve, csak egy rövid pillantást vetnek is a postánál alkalmazottak sorsára és viseletére, tapasztalni fogják, hogy a hivatalnokoknak egy egész serege, hiven teljesiti kötelességét, és lelkiismeretesen eljár tisztében azért a hitvány napi bérért, mely fáradozásai fejében osztályrészül jut neki. És büszkén, nem habozunk kimondani, hogy van közöttük számtalan olyan, a ki sokkal sanyarubb anyagi helyzettel küzködik, mint a vádlott, Zalevszki Filemon. S épen azért kétszeresen büntetendő az olyan, a ki hivatalnoktársának mocsoktalan czégét bünével beszennyezi, kétszeresen büntetésre méltó az olyan, a ki, mint Zalevszky Filemon, nem családi szükségtől, hanem pusztán a nyervágytól ösztönöztetve nyul a rábizott idegen vagyonhoz, kétszeresen büntetésre méltó az olyan, a ki, mint a vádlott, nemcsak hogy maga bünt követett el, hanem abba fivérét és egy olyan személyt is bele sodort, a ki mindaddig a pillanatig, mig vele megismerkedett tiszta és mocsoktalan volt, s azt ravaszul körébe csalva, öntudatlan eszközévé tette, és magával rántotta az örvénybe. Esküdt uraim annyi bizonyos, hogy minden körülmény a mi fenforog a legélénkebb ellenszenvet gerjesztette fel az emberben a vádlott Zalevszky ellen, azonban a lelkiismeretes birónak a feladata nyugodtan és minden szenvedély legyőzésével az én és a meggyőződés szava szerint itélni. Ezétán az államügyész röviden előadja a szőnyegen levő bünnek tényálladékát, melynek végeztével ily szavakra fakad: «Esküdt uraim! E teremben már évek hosszu sora óta nem fordult elő ehez hasonló eset. Zalevszki bebizonyitotta, hogy olyan elmével rendelkezik, melyet bizonyára nem befolyásolt a morfiumnak mértéktelen élvezése.» Ezután áttér Zalevszki önvédelmének méltánylására és hiusággal vádolja őt, a ki nem akarván egy közönséges bünös szemében feltünni, egy nemzeti-politikai kaland fátyolába burkolózik. A Zalevszki által költött mese hihetőségét azonban alaposan megingatja az a tény, hogy a vádlott már régibb időben is postautalványok hamisitása által nagyobb összegeket tulajdonitott el magának, a mely állitás indokoltságának kideritése czéljából, majd ujabb vizsgálat fog elrendeltetni a vádlott ellen. De legjobban megdönti a vádlott által előadott regényes dolog hihetőségét az a körülmény, hogy a sikkasztott pénzből egy krajczárt sem igyekezett állitólagos rendeltetési helyére juttatni, hanem ellenkezőleg a pénznek egy részéről azonnal a sikkasztás után saját czéljaira rendelkezett. Az államügyész ezután áttér annak, a némelyek előtt furcsának látszható körülmény megvilágitására, hogy Zalevszki rovott előélete daczára is alkalmazást nyert a postánál. S ezt ugy magyarázza meg, hogy Zalevszki kilencz évig dicséretesen szolgált a hadseregnél és a katonai anyakönyvbe mint tanuló volt bevezetve s igy egy oly emberről, a ki iskolákat végzett, nem tételeztek fel ily aljas bünöket. Ezzel áttér a Nathanson Jenny ellen emelt vád részletezésére, s miután elbeszélte, hogy a szerencsétlen leány miként ismerkedett meg a sikkasztóval, kimondja, hogy Zalevszki magaviselete ez akkor ártatlan leánynyal valóban ocsmány volt. «Sokan erre ezt kérdezhetik — folytatja — hogy védője vagyok-e én Nathansonnak vagy vádlója? Védője semmiesetre sem, de nekem mint vádlónak is kötelességem az igazságot számba venni. És Nathanson helyzetét sulyosbitani valóban igazságtalan volna, hiszen ő azáltal mit vele a vádlott cselekedett, már egész életére megbünhődött. Ha Nathanson mindazt a mit tett, annak tudatában tette, hogy kivel van dolga, akkor — de csakis akkor ő is büntetésre méltó. De a jelen esetben ez nem forog fönn, mivel ő a vádlottat. Till lovagnak tartotta, mint a hogy ez magát neki bemutatta. Végül még egyszer hivatkozik az esküdtek lelkiismeretére és részrehajlatlanságára és előre is megnyugszik igazságos itéletükben.

Ezután dr. *Elbogen* Zalevszki védője és dr. *Neuda* Nathanson védője adták elő védbeszédeiket, melyeknek végeztével az esküdtszék visszavonult.

Pontban fél ötkor az esküdtek ujra megjelentek és *Duebell* elnök kihirdette a verdiktet, mely szerint az eskadtek a kérdésekre Zalevszkire vonatkozólag egyhangu «*igen*»-nel; Nathansonra vonatkozólag pedig «*nem*»-mel feleltek. (Zajos tetszés.) — Az államügyész a büntetés kimérésénél azt ajánlja, hogy Zalevszkivel szemben a törvény legnagyobb szigorát alkalmazzák, mivel az egyedüli enyhitő körülmény, mely részén van, az, hogy oly készséges volt a kiszolgáltatásnál. Ellene azonban igen sok sulyosbitó körülmény merül fel, melyek közt kétségtelenül a legsulyosabb az, hogy Nathansont megcsalta. Az államügyész Nathanson felmentését ajánlja, és kijelenti, hogy annak azonnali szabadlábra helyezése ellen nincs semmi kifogása. Az itéletet fél hatkor hirdették ki, mely szerint Zalevszkit *8 évi sulyos börtönnel* sujtották, Nathansont pedig *felmentették, és azonnal szabad lábra helyezték.* Zalevszki és Nathanson az itélet kihirdetése után kezet fogtak. Zalevszki az itélet ellen semmiségi panaszt nyujtott be.

HÁZASSÁG.

— **Eljegyzések.** *Lázits* János, a vörös kereszt egylet Erzsébet kórházának titkára jegyet váltott özv. Joppich Róbertné fővárosi háztulajdonosné leányával, Stefániával. — Dr. *Molnár* Gyula a «Zombor és Vidéke» szerkesztője eljegyezte Kornis Arankát Bajáról.

— **Esküvők.** *Deák* Béla aszódi kereskedelmi mükertész szept. 20-án oltárhoz vezette *Dragóner* Mihályné leányát Mariskát Nyáradon. — *Szepesy* Győző n.-besnyei földbirtokos szept. 21-én örök hüséget esküdött *Nováky* István birtokos leányának Fanninak.

GYÁSZROVAT.

Báró **Duka György** halálát jelentik Pozsonyból. Alig két hete temették el szeretett nejét, kit most követett a sirba. Pár nappal ezelőtt a megboldogult Győrből Pozsonyba utazott. Már a hajón rosszul lett s rövid de kinos szenvedés után jobblétre szenderült. Báró Duka Tivadar 1818-ban mint 16 éves gyermekifju Szent-Tamásnál harczolt a magyar szabadságért, az alkotmányos élet visszaállitásával pedig sok szolgálatot tett a közügyeknek. Nyilt jellemü férfi, igazi gavallér ember volt, kinek halála széles körben kelt igazi részvétet.

Ujfalussi Ujfalussy József Debreczenben szept. 19-én meghalt. A megboldogult huzamosabb ideig gondnoka volt a felsőszabolcsi egyházmegyének s mint ilyen közeli rokonával Ujfalussy Miklóssal részt vett a debreczeni alkotmányhozó zsinaton. Négy évvel ezelőtt azonban lemondott e megtisztelő állásról is és teljes nyugalomba vonult a közélet szereplése elől. Elhunytáról gyászoló családja következő jelentést adta ki: «Mély fájdalomtól megtört szivvel tudatjuk forrón szeretett férjemnek, édes jó apánknak, illetve nagyapánknak, a jó ipnak és sógornak, ujfalussi Ujfalussy Józsefnek hosszas szenvedés után fölyó évi szept. hó 19-én esti 7 órakor életének hetvenharmadik évében történt gyászos elhunytát. A megboldogult földi részei a Debreczenben folyó hó 20-án d. u. 3 órakor tartandó rövid ima után Mihálydiba kiszállitva f. hó 21-én d. u. 3 órakor fognak ugyanott az ev. ref. egyház szertartása szerint az örök nyugalomnak átadatni. Debreczen, 1887. szept. 20-án. Özv. Ujfalussy Józsefné szül. Mandy Amália, Paksy Imréné Jánky Borbála, Ujfalussy Béla és neje Ujfalussy Berta gyermekeivel: Dezső, Melánia, Coelesta, Géza, Gábor és Klárával; Ujfalussy Endre nejével Fényes Etelkával és gyermekeivel: József, Matild, Malvin, Margit, Erzsébet és Magdolnával; Ujfalussy Irma férjével Jónás Sándorral és Margit leányával, Windisch Józsefné sz. Ujfalussy Berta.»

Aggházy Irénke, Aggházy Gyula festőművészünk kis leánya több napi szenvedés után meghalt. A gyászoló család fájdalmában rokonai és ismerősei igaz részvéttel osztoznak.

A hivat. lap szept. 22-ki számából.

Kinevezés. A pénzügyminiszter ideiglenes vezetésével megbizott magyar kir. miniszterelnök *Bukta* Gábor dijnokot, a zombori kir. adófelügyelő mellé ideiglenes minőségü állami végrehajtóvá nevezte ki.

TÁVIRATOK.

Bécs, szept. 22. (Az *Egyetértés* távirata.) A *Neue Fr. Presse* igy ir Tisza Kálmán nagyváradi beszédéről: Tisza beszédét aligha fogja valaki kimeritő pénzügyi programmnak elismerni. Uj mozzanatokat ez a beszéd egyáltalában nem tartalmaz; Tisza ur csak ismételte azt, a mit már többször tudtul adott, hogy a bevételek szaporitását első sorban a szeszadótól s a dohánymonopoliumtól várja. Fölötte enyhén itéli meg Tisza a kabinetjének 1875 óta követett pénzügyi politikáját s nagyon sok szépitgető s mentegető szava van mindazokra, a mik végre szükségessé tették, hogy ő vegye át a pénzügyminiszteri tárczát. Egyébiránt majd a költségvetés lesz a döntő, ez fogja megmutatni jelentőségét és terjedelmét ama megtakaritásoknak, a melyeket Tisza ujabban kilátásba helyezett.

Bécs, szept. 22. A Gácsország északkeleti részével határos oroszországi területen megjavult egészségi állapotoknál fogva, juhok és állati termények behozatala Oroszországból Brodin át ismét meg van engedve.

Lemberg, szept 22. A jaslói kerületben végbement pótválasztás alkalmával *Lewakovszky*, Krosno város polgármestere választatott meg reichsrathi képviselővé.

Prága, szept. 22. A polgármester halála alkalmából Prazak miniszter, a prágai német egyetem és a prágai német müegyetem részvétiratokat intéztek Scholcz alpolgármesterhez.

Berlin, szept. 22. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Vilmos császár Vilmos herczeget megbizta azzal, hogy nevében üdvözölje Bismarckot miniszterelnökségének negyedszázados jubileuma alkalmából.

Berlin, szept. 22. (Az *Egyetértés* távirata.) A Berliner Tageblatt szerint *Bismarck* és *Kálnoki* semmi uj terv felett nem tanácskoztak s semmi különös megállapodások nem történtek, azt azonban konstatálták, hogy a nagy nemzetközi kérdések vezérszempontjaira nézve köztük teljes harmónia van.

Baden, szept. 22. (Az *Egyetértés* távirata.) Pol. Corr. *Natália* szerbiai királyné, minta szerbiai vörös kereszt-egylet védnökasszonya táviratilag meleg hangon üdvözölte az európai vörös kereszt-egyleteknek Karlsruhé-ban egybegyült kongresszusát és az emberbaráti egyesület müködésére és az ezzel összefüggő kérdéseknek eredményes megvitatására vonatkozólag legjobb kivánatainak adott kifejezést.

Wiesbaden, szept. 22. A németországi természetvizsgálók közgyülése a jövő évi közgyülés helyéül egyhangulag Kölnt, az ezután következő évi közgyülés helyéül pedig Heidelberget jelölte ki.

Kiel, szept. 22. *Vilmos* herczeg és neje ma a Germania nevezetü hajón a gaardeni hajógyár látogatására indult. A kikötőben levő hadihajók a herczegi pár megérkezésekor ágyulövésekkel tisztelegtek. A herczegné pont 11 órakor a keresztelés megejtésére rendelt emelvényre lépett és az «Ariadne» pótlására épitett pánczéloshajót «Prinzessin Wilhelm» névre megkeresztelte. A vizrebocsátás ezután a nemzeti himnus hangjai és a nagyszámu közönség lelkes hurrah kiáltásai közben akadálytalanul ment végbe.

Bern, szept. 22. A szövetségi tanács a nemzeti tanácsba való uj választásokat október 30-ára tüzte ki. A szövetséggyülés megnyitása deczember 5-én megy végbe.

Karlsruhe, szept. 22. A vöröskeresztegyletek nemzetközi értekezlete ma délután nyilt meg a nagyherczegi pár jelenlétében. Az értekezlet üdvözlő táviratot küldött a császárnéhoz.

Brüssel, szept. 22. (Az *Egyetértés* távirata.) A *Metzer Zeitung* szerint az *ifjabb Schnäbelét* nem bocsátják szabadon. Mindenesetre megbüntetik, ha enyhén is. Anyjának fáradozásai szabadon bocsátása érdekében hiába valók voltak.

Páris, szept. 22. A Havas-ügynökség Londonból jelenti, hogy *Viktória* királynő az Olaszország és Abysszinia között felmerült ügyben elfogadta a közbenjárást. (Ezzel befejezést nyert egy vitás kérdés, mely könnyen elmérgesedést kelthetett volna Anglia és Olaszország között. Olaszország ugyanis csapatainak Dongali mellett történt lemészárlásáért még mindig nem vett elégtételt az abysszinaiakon. Olasz részről megtörténtek ugyan már az előkészületek, egy eléggé hatalmas expediczió szerveztetett és az Afrikában ez idő szerint beálló időjárás is kedvezne a vállalatnak. Az angol kormány azonban ez alkalomból egy régi szerződést elevenitett fel, melyet *Hewett* tengernagy kötött Abysszinia uralkodójával, a melyben a negus többek között Angliát ismerte el közbenjáróul és biróul minden viszályban, mely Abysszinia és valamely más hatalom között felmerül. Az olaszok, midőn először felmerült Anglia közbenjárásának eszméje, nem idegenkedtek tőle, ily uton vér és pénzáldozat nélkül reméltek elégtételhez jutni. Midőn azonban *Napiers* lordnak az angol parlamentben ez ügyben tett interpellácziója alkalmával a *Times* feleleveni-tette az emlitett *Hewett*-féle szerződést és Anglia közbenjárását ugy tüntette fel, mintha az mintegy Angliának Abysszinia felett való fensőbbségi jogából eredne, az összes olasz sajtó felszólalt az ily fajtáju állástfoglalás ellen. Az angol kormány kényes helyzetbe került, mert Olaszországot megsérteni nem akarta, másrészt az abyssziniai negustól eredő felhivásnak, hogy közbenjárjon, eleget szeretett volna tenni, már azért is, hogy megcsappant prestige-ét Afrika e részén felfrissitse. *Viktoria* királynő a negusnak adott feleletében hangsulyozta, hogy Anglia kész János Abysszinia uralkodója érdekében minden lehetőt megtenni, ha az az olasz kormánynál visszatetszést nem kelt. Ugy látszik, időközben a kényes ügy helyes kerékvágásba került.

London, szept. 22. (Az *Egyetértés* távirata.) Kairói hir szerint *két erős abissziniai hadtest*, az egyik európai tisztek vezénylete alatt *vonul az olaszok ellen* Massaua felé. Az abissziniai negus követséget küldött Pétervárra orosz segitséget kérni Olaszország ellen.

London, szept. 22. A Reuter-ügynökség Simlából mai kelettel jelenti, hogy ott az a hir van elterjedve, hogy Eyub khán Persiában, Kainban fogva van. Eyub khán néhány kisérőjét Meshed környékén látták.

Dublin. szept. 22 A hatóságok *Dilcont* és *Condont* eltiltották attól, hogy holnap, midőn Mandevilleben az *O'Brien* ellen meginditott per végtárgyalása megkezdődik, Michelstownban nyilvános népgyülést rendezzenek.

Kopenhága, szept. 22. A czár holnap a roeskildedomot látogatja meg. A szombaton tartandó udvari vadászaton az összes fejedelmi személyek, a diplomácziai testület, a dán miniszterek és az udvari tisztek fognak részt venni.

Milano, szept. 22. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A «Circolo Garibaldi» czimü *triesti* irredentista szövetkezet az olaszországi testvér-szövetkezetekhez manifesztumot intézett, a melyben a nemzeti egység végrehajtására buzditja őket. A manifesztum aztán a klérus s különösen Glavina püspök ellen fordul, a ki egész Velenézét elárasztja szláv papokkal, a kik aztán hiveik lelkét szláv tanokkal megmételyezik. A manifesztum a püspök ellen erélyes lépéseket helyez kilátásba.

Madrid, szept. 22. (Az *Egyetértés* távirata.) Pol. Corr. *Krisztina* regens-királyné Sz.-Szebasztiánból valószinüleg e hét végén fog vissza indulni ide s ez utjában rövid időre meglátogatja *Burgos* és *Valladolid* városokat is, hogy e vidék lakosságával is érintkezésbe lépjen. Az a minden várakozást felülmuló szives fogadtatás, melyben a királynőt, midőn Bilbaoba kirándult, az ottani karlistáknak hiresztelt lakosság részesité, Madridban igen élénk megelégedést keltett, mert ebben Spanyolország politikai viszonyainak növekedő megszilárdulását látják.

Athén, szept. 22. (Az *Egyetértés* távirata.) Pol. Corr. *György* görög király, ki jelenleg Dániában tartózkodik, fogadta *Derouléde* Pált, ki tudvalevőleg hiában fáradozott azon, hogy kihallgatást nyerjen a czárnál. A görög uralkodó fogadta Deroulédet, mert az nemrég Görögországban való huzamosabb tartózkodása alatt, mint iró, mindenkor a legmelegebb rokonszenv hangján emlékezett meg Görögországról, a miért a király köszönetét nyilvánitá. — Az *edinburghi* herczeg parancsnoksága alatt álló angol középtengeri hajóraj ideérkezését a legközelebbre várják. A hajóraj a görög tengerpart mentén fog telelni.

Pétervár, szept. 22. (Az *Egyetértés* távirata.) Pol. Corr. Nagyon kétes, vajjon létre jö-e az ipari oktatás ügyében jövő nyárra Pétervárra tervezett nemzetközi kongresszus, noha megtartását a czár egyik rendelete már megengedte, mert a közoktatásügyi miniszter leplezetlenül a kongresszus meggátlására törekszik. Oroszország közvéleményében a közoktatásügyi miniszter e magatartása élénk visszatetszést kelt.

Szófia, szept. 22. A kormány több kisebb rablócsapatot, különösen a Pilo hegységben erélyesen üldöztet. Az ottani kolostort csendőrség őrzi. Zsivkov családi ügyekben Várnába utazott.

Szófia, szept. 22. Vakard mellett tegnapelőtt a postát és néhány utast a rablók kifosztottak. Két hét óta ez már a *második támadás a posta ellen.* A csendőrség lovasság segélyével üldözőbe vette a rablókat. A rilói hegységben 4 rablót elfogtak és Küsztendilbe szállitották. *Athanasoff* maczedoniai születésü hirhedt rablóvezér *négy gyilkosságban bünösnek találtatván, ma felakasztatott.* Az itteni osztrák-magyar konzulátus dragománja jelen volt a kivégeztetésnél, miután Athanasoff annak idején több osztrák-magyar alattvalót kifosztott.

A bolgár ügy.

Brüssel, szept. 22. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Ide érkezett hirek szerint a *Kongónál* ujabb *véres harczok* folytak.

London, szept. 22. (Az *Egyetértés* távirata.) A *Daily News* arról értesül Konstantinápolyból, hogy ott keringő hirek szerint *Bismarck* s *Kálnoky* abban állapodtak volna meg, hogy *a portа rábirandó Kelet-Rumélia okkupálására.* A porta azonban vonakodnék e tervtől.

Szófia, szept. 22. (Az *Egyetértés* távirata.) Az a hivatalos értesülés, hogy Németország a ruscsuki eset miatt adott elégtétellel teljesen meg van elégedve, itt jó hatást kelt. A szerbiai s a romániai ügynökök tisztelegtek a fejedelemnél. A választási mozgalmakról jövő hirek szerint a 292 képviselő közül legfölebb 90 fog tartozni a Karavelov s Czankov-féle párthoz.

KÖZGAZDASÁG.

Szentes, szept. 22. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A *kunszentmárton-szentesi vasut* mütanrendőri bejárása és ünnepélyes megnyitása ma reggel kilencz órakor Kun-Szent-Mártonban a küldöttség fogadásával vette kezdetét, melyet a vasuti végrehajtóbizottság nevében *Kiss* Zsigmond üdvözölt. Rövid villásreggeli után a bejárás kezdetét vette. A koszorukkal diszitett vonat tizenkét órakor érkezett Szentesre, hol tizezernyi néptömeg várta. *Sarkady* polgármester üdvözlő beszéde után a szentesi hölgyek a vendégeknek, kik között városunk képviselője, *Törs* Kálmán is volt, bokrétákat nyujtottak át. A közmunka- és közlekedési miniszteriumot *Lakatos* Aladár, miniszteri titkár, a magyar államvasutat *Maléter* felügyelők képviselték, kik az első menetrendszerü vonat elindulását szombatra tüzték ki. Délben fényes, kétszázötven teritékü banket volt' a városi vendéglőben, hol számos felköszöntőt mondottak Baross Gáborra, Törs Kálmánra, a szomszédvárosokra, stb. Este nagy bál volt. Kun-Szent-Márton, H.-M.-Vásárhely és Makó városok küldöttségileg képviseltették magukat.

Fiume, szept. 22. (B. C.) Az Adria magyar tengerhajózási társaság *Stefánia* nevü gőzöse ma éjjel teljes dongafa-rakománynyal, liszttel és különféle árukkal *Oporto* és *Bordeaux* felé utrakelt.

Bécs, szept. 22. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) *Messinger* és *Neumann* sziszeki czég fizetésképtelenségénél az itteni gabonatőzsde mintegy 40,000 forinttal van érdekelve. Ez az összeg 8—10 czégre oszlik fel.

Ismét a szövő-iparról.

Jó lélekkel mondhatjuk el, hogy nap nap után mindig több és több elégtételt nyerünk; és ha ez nem volna oly elszomoritó, örvendenünk kellene s büszkén vallhatnánk magunknak bizonyos látnoki tehetséget.

Elég régen volt, 1881-ben, midőn a pamut-ipar meghonositása s általában a szövő-ipar érdekében egy emlékiratot adtunk át az akkori közgazdasági miniszternek. Kimondottuk abban, hogy nagy beszédekkel, jó tanácscsal s fenhéjázással nagy ipart teremteni nem lehet. Határozott javaslatot terjesztettünk elé, melynek elfogadása által a hazai szunnyadó tőke már régen megmozdult, s az idegen tőke és értelem kedves tanyát, jó és hasznos elhelyezést talált — volna.

Nézeteink egy németországi nagy feltünést keltett nemzetgazdasági müben helyeslésre találtak s szánalommal emlékeztek meg arról, hogy emlékiratunk egyszerüen félretétetett.

Akkor az volt a jelszó «*az iparnak önnön magából kell fejlődni*», «*az állam eleget tett, ha bizonyos adó elengedést biztositott.*»

Mind azok a telepek, melyek akkor és azután létesittettek a szövőipar megteremtése czéljából, vagy csirájukban elvesztek, mint a tervelt fiumei pamutfonó és szövőgyár, — vagy megbuktak, mint az ujpesti pamutfonó és szövőgyár, vagy élősködnek, mint az a szegény «jutta»-gyár, mely egyébiránt csak fióküzlete egy ausztriai gyárnak, ki tudja nem-e épen azért, hogy megmutassák, hogy ebben az országban szövőipart teremteni nem lehet. Hiszen a lajtántuli tartományok szövőiparának legkirívóbb érdeke ez a bizonyitás; nem is válogatták sem az eszközt sem a módot ennek érvényesitésére. A mi meg a brassói posztógyárak és itt-ott létező háziipari szövetek felkarolását illeti, ez a véletlen szüleménye. Ne lett volna csak Romániával vámháboru, meg komoly kilátás egy európai igazi háborura, bizony-bizony e vállalatok sem jutottak volna oda, a hol ma állanak.

Ugy az idézett emlékiratban, valamint azóta olykor olykor történt felszólalásainkban s legközelebb mult év végén összeállitott «Iparunk érdekében» czimü röpiratunkban, félremagyarázhatlanul jeleztük azt, hogy a mezőgazdaságból már ezentul meg nem élünk, hogy a nagy ipar, de legkülönösebben a szövő- és pedig pamut- meg gyapju, valamint egyéb szőrnemüek, azután a bőripar fejlesztéséhez, illetve megteremtéséhez komolyan hozzá kell látnunk, mert be fog következni az idő, midőn gazdasági nyersterményeink piaczot piacz után fognak veszíteni s ha a szövőipar termelvényekért, melyek oly elkerülhetlen szükségesek, mint a mindennapi kenyér, ezentul is oly irtóztató összegekkel adózunk a lajtántuli tartományoknak, akkor nemzetgazdasági romlásunk világosabb a napnál.

És ime itt van az idő, hamarább, mintsem vártuk, midőn a gazda kétségbe van esve, hogy gabnájának vevője nem akad, el is feledi e mellett, *hogy azt a spárgát, melylyel zsákjait beköti, Bajorország szállitja, hogy a malmok zsákjainak 9/10 része valahonnan Angliából kerül elő.*

A malmok 20%-al leszállitották a liszttermelést, mert ma Ausztráliába, Canadába, az Egyesült-Államokba, hol annyira szerették lisztünket, az indiai és amerikai buzát saját emberségükből is megőrlik. Mérgelődünk pedig és epéskedünk továbbá a csehek és morvák qualifikálhatatlan magatartásán szemben nyersterményeinkkel, de tehetetleneknek bizonyulunk be az «adjon istenre» «fogadj istennel» köszönni, vagyis a cseh, morva és sziléziai szövő iparral szembe szállani.

És most bátor vagyok *Kemény* Gábor báró ur ő nagyméltóságát kérdezni, ha vajon ma sem látja szükségét annak, hogy a nagy ipar, különösen a szövő ipar megteremtésének kezdeményezését az állam vegye kezébe? Nem volt-e elég eddig a «gründer» kompániáknak könnyelmü, hogy ne mondjuk vétkes üzelme? Azt hiszszük, hogy ma, midőn a nemes báró a székelyek képviselője másként fog gondolkozni, mint 1881-ben,

Mind ezeket azért mondottuk el, mert ismét oly alkalom előtt állunk, melyet elszalasztani több a bünnél.

Keservesen érezzük a sulyát azon kényszerüségnek, mely bennünket oda terelt, hogy a lajtántuli tartományok szövőiparát védelmeznünk kell s oda vagyunk utalva, hogy szövőipar termelvényekért, különösen pamut, gyapju és szőrnemü szövetekért jó szomszédjainknak, kiknek sem lisztünk, sem zsirunk, sem egyéb nyersterményünk nem kell, évente körülbelől 80—90 millió forinttal adózunk.

Ezt pedig nemcsak mi érezzük, de érzik a svajczi, elzászi és más országok gyárosai is, kik elől az osztrák-magyar piacz el van zárva.

Ezek a gyárosok most tért keresnek. Van pénzük és kellő értelemmel birnak ahhoz, hogy szembe szálljanak a lajtántuli tartományok szövőiparával s ha hazánk ma egy oly ismeretlen vad vidék volna, vagy ellenkezőleg, ha állami szervezetünk kifogástalanul már konszolidálva volna, hivatlanul telepednének le hazánk felséges felföldjére, hozva sok értelmet, melylyel tőkéiket értékesitenék — valóban inkább a mi javunkra, mert minden végposztó vagy vászon, mely e hazában bárki által készittetik, nemzeti gyarapodásunkra szolgál.

De mi Németországban, a derék Schulverein *magyarországi tagjai* által ugy vagyunk lefestve, mint a hol sem politikai adminisztráczió, sem törvénykezési rendszerünk, az idegenek érdekeit megvédeni nem akarja; mi minden ember nemzetiségét, sőt vallását is megtámadjuk, minden emberből erőszakosan akarunk magyar embert faragni stb. — Ezeket volt módom hallani Elszászba, Németország egyéb vidékein, sőt a Svájczban is.

Azután nem titok a külföldön az sem, hogy hogyan ment tönkre a kártoly-fonóda, a gyönyörü losonczi posztó-gyár s minden, mi a szövő ipar megteremtésére volt irányitva, csak az okokat nem ismerik. Ebben vannak félrevezetve. — És épen azért, ha milliókat ajánlanánk fel biztositásul, nem koczkáztatnának százezreket, ellenkezőleg, ha az államhatalom lép fel, mint kezdeményező, *nem áldozatokkal*, hanem *erkölcsi* támogatással, helyesebben biztositással, ha az állam maga áll egy és másik külföldi társaság alkotásának élére, akkor milliókat hoznak be százezerek ellenében.

Abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy ez állitásunkat be tudjuk tényleg bizonyitani, tehát eszméink nem légből kapottak.

Két csoport áll előttünk a külföldön, egyik a pamut, másik a gyapju-ipar megteremtését czélozná hazánkban. Nem bankárok, nem gründerek, hanem komoly gyárosok. Nem kerül nagy áldozatba ezeket megnyerni, mert követeléseik a viszonyok természetéből eredvén, egészen méltányosak. Nem szabad felednünk, hogy az, ki nálunk a szövőipar fejlesztésére, illetve megteremtésére vállalkozik, a cseh, morva és sziléziai iparral áll szemben. Ezzel versenyezni nem épen könnyü. Nem azért, mintha azt a brünni posztót, azt a melinet vagy calicot itten még jobban meg nem lehetne késziteni, mint ott, hanem azért, mert a lajtántuli gyárak könnyelmü hitelnyujtásuk segélyével meghóditották kereskedőinket.

Nehéz tehát a munka, de sikerre vezethet bennünket, *ha az állam áll a társadalom élére.* Hogy értjük ezt? Egyszerüen ugy, hogy ha mi vagy nálunknál tekintélyesebb ember kezdene egy komoly akcziót s igyekeznék megnyerni a társadalomnak ama tényezőit, melyeknek erkölcsi és anyagi erejével nagyot lehetne teremteni, ez nekünk manapság már sikerülni nem fogna, mert a bizalom az iparvállalatok iránt meg van renditve. De ha az állam kormánya veszi a munkát a kezébe, s elhiszi azt, hogy azokon a tekintélyeken kivül, kik évek hosszu során át minden szakbizottságban mint egy kizárólagos tehetségekként tüntek fel, szerényebb, de az élet küzdelmei között keményen kipróbált egyének is vannak, kiket dicsvágy nem vezet és kik teljes erejükkel készségesen állanak szolgálatra: akkor mindenesetre sikerülni fog egy rendszeres állami akczió mellett az egész hazafias társadalmat a küzdtérre vezetni.

Azokat, miket itt leirtunk, a tiszta hazafiui érzet adta tollunkra. S ha oly szerencsések lehetnénk, hogy megkérdezné tőlünk valaki, ha vajon tudunk-e kezeskedni a sikerért, ha az állam lépne akczióba, kimutatnánk mathematikailag, hogy a siker elmaradhatatlan.

Jágócsi Péterffy József.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

* **A félegyháza-csongrádi helyi érdekü vasut engedélyezése.** A Félegyházáról Csongrádig vezetendő helyi érdekü vasut engedélyokmányát, melyre a szab. osztrák-magyar államvasuttársaság az 1882. évi junius hó 8-án kelt szerződés V. czikkének c) pontjában előjogot nyert, a közmunka és közlekedésügyi miniszter a nevezett társaság, mint engedélyes részére kiadta. A pálya hossza 25 km. Épitési költségei mintegy 26,000 frttal előirányoztattak kilométerenkint. A vonalon, a csongrádi végállomáson kivül Kisszálláson egy közbenső

állomás létesitendő. A pálya épitése egy év alatt befejezendő.

* **Vasut beiktatása.** A budapesti kir. törvényszék, mint közp. telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy a 42-ik számu közp. telekkönyvben felvett magyar keleti vasutra és szárnyvonalára a tulajdonjog a magy. államkincstár javára bekebeleztetett és hogy ezzel egyidejüleg a zálogjog még a létezett magyar keleti vasuttársaság által 150,067 darab, egyenkint 300 ezüst forint névértékü, bemutatóra szóló elsőbbségi részkötvény kibocsátása utján összesen felvett s a magyar állam által átvállalt 45,020,100 ezüst forint kölcsön tőke és annak 5 százalék kamatai erejéig, az egyes részkötvények mindenkori birtokosai javára C.₁ alatt, valamint az ugyan eredetileg még a létezett magyar keleti vasuttársaság által 100.000 darab, egyenkint 300 ezüst forinttól bemutatóra szóló részkötvény kibocsátása utján felvett és a magyar állam által szintén átvállalt 30.000.000 ezüst forint kölcsöntőke és annak 5 százalék kamatai erejéig e vasutra az egyes részkötvények mindenkori birtokosai javára C.₂ alatt második helyen bekebeleztetett. E közp. telekkönyv hatályossága f. év október 10-én veszi kezdetét.

* **A bácsmegyei helyi érdekü vasut engedélyezése.** A közmunka- és közlekedésügyi miniszter a Szabadkától Zentán át Ó-Becséig és Zentától Horgosig vezetendő helyi érdekü vasut épitésére és üzletére vonatkozó engedély-okmányt gróf Pejacsevich János és Földiák Gyula engedélyesek részére kiadta. A vonal épitési hossza 109 km. Az engedélyezett vasut két iránytésban fogja közvetiteni a forgalmat: egyrészt a szabadkaóbecsei, másrészt a szeged-óbecsei irányban. A vonal nagy fontosságu ugy az érdekelt vidék, nevezetesen Bács-Bodrogmegye közgazdasági érdekei szempontjából, mint általános forgalmi szempontokból, mely utóbbi irányban a vonal azon igénynyel lép föl, hogy az épités és tervezés alatt álló torontáli vasutakkal összeköttetésbe hozva, közvetlen átmeneti irányt képezzen Pancsova, illetve Kubin felé. Az engedélyezett vonal tényleges épitési tőkéje 2.945,000 frt s ha az érdekeltség részéről megajánlott hozzájárulások idejében realizáltatni fognak, a pálya épitése mielőbb gyors előmenetelt vehet.

* **Ujabb vámelés Németországban.** Németországban a védvámok hazájában, ismét ujabb vámemelést terveznek. Az idegen heringeket akarják védvámmal kizárni, hogy a német heringnek nagyobb legyen a kelete.

* **A kis üst és a regále.** Hódmező-Vásárhely városa a belügyminisztertől feliratilag felvilágositó magyarázatot s illetve utasitást kért arra nézve, vajon regálecsonkitást képez-e az a cselekmény, ha az üst-tulajdonos kis üstjét más birtokosnak, e birtokos és családja számára öntermesztette anyagjából való pálinkafőzés czéljából pénzért haszonbérbe adja, — továbbá lehet-e bárkinek saját termésü törkölyét, gyümölcsét, borát, borseprüjét, czefréjét, vagy más földi termesztményét saját és családja számára más üstjén, az üst használatáért való készpénz fizetés mellett kifőzni vagy kifőzetni? A miniszter válaszában kiemeli, hogy a törvény értelmében a jobbágyoknak, de csak önmaguknak, megengedtetik, hogy törkölyből, gyümölcsből, borból, borseprüből s minden földi termesztményekből, egyedül csak a gabna kivételével, ide nem értvén azon gabonamennyiséget, mely a kolompér élesztésére megkivántatik, akár saját szükségletükre, akár akónkinti kereskedésre pálinkát főzhessenek; azt azonban kimérniök szabad nem lészen. A jobbágyoknak a törvényben megengedett pálinkafőzés a zsellérekre is kiterjesztetett. Kétséget nem szenvedhet, hogy a törvény idézett szakasza a pálinkafőzést a jobbágyoknak, de csak önmaguknak engedvén meg, azon módozatok, melyek szerint a főzés a városban eddigelé történtnek mondatik, a regálejog szempontjából törvénybe ütközik, minélfogva korábbi rendeletemnek s nevezetesen a f. év április 17-én 24,516. sz. a. kelt rendeletemnek megváltoztatására alapot nemcsak hogy nem látok, de e rendeletemet továbbra is változatlanul fentartom. Másrészről azonban alig szenvedhet kétséget az, hogy a volt jobbágyoknak és zselléreknek a fentebb idézett törvényekben megengedett pálinkafőzés nem azon körülményhez köttetett, birt-e az illető pálinka-kazánnal vagy üsttel, hanem főleg a jobbágyi s illetve zselléri minőséghez: ez okból tekintettel különösen az e részben ott divó régibb gyakorlatra, a törvényileg biztositott italmérési regále-jog szempontjából nem esik kifogás alá az az eljárás, mely szerint a pálinkakazán vagy üst tulajdonos üstjét más ottani birtokosnak pénzért haszonbérbe adja oly czélból, hogy e birtokos önmaga és családja számára a bérbe vett üstön saját termésü törkölyét, gyümölcsét, borát, borseprőjét, czefréjét vagy más földi termesztményét önmaga kifőzze, avagy s kétségbevonhatlanul saját közegei által kifőzesse. Elengedhetlenül szükséges azonban, hogy az üstbérlet azon módon történt legyen, mely a bérleti üzlet törvényszerü módjának megfelel, vagyis a pálinka főzés czéljából igénybe vett idegen pálinka kazán vagy üsthasználatát a nemtulajdonos részéről, egyedül a tulajdonos s illetve a birtoklás jogszerü kibérlési módjára csakis az esetben tartom elfogadhatónak, ha az ily bérleti szerződések minden tekintetben az előirt törvényes kellékek és formák szigoru betartása mellett irásba foglalva köttetnek meg.

* **A nyugat német-osztrák-magyar kötelékl** dijszabásokhoz október 1-én a következő pótlékok lépnek életbe és pedig: 5 pótlék II. rész 3 füzetéhez, 2 pótlék II. rész 4 füzetéhez, 2 pótlék II. rész 5 füzetéhez, 2 pótlék II. rész 6 füzetéhez. Ezen pótlékok különböző állomásokra uj, illetőleg helyesbitett dijtételeket tartalmaznak. A 3. füzethez kiadott 5 pótlék által a gabona stb. szállitására fennálló kivételes dijszabásban galgócz-lipótvár-neudistendorfi viszonylatra nézve eddig érvényben volt 2·55 márkányi dijtétel 3·55 mkra a 4. füzethez kiadott 2. pótlék által pedig a szőlő és friss gyümölcs gyorsárukénti szállitására fennálló kivételes dijszabásban gyöngyös-lipcsei (eilenburgi és thüringi pályaudvar), viszonylatra nézve foglalt 9·99 márkányi dijtétel 10·67 márkára felemeltetik. A felemelt dijtételek azonban, csak f. é. november hó 1-én lépnek életbe. Ezen dijszabási pótlékok a m. kir. államvasutak dijszabási osztályában valamint a többi köteléki igazgatóságnál kaphatók.

Kimutatás

a m. kir. államvasutak 1887. évi harminczhetedik heti bevételekről.

Idő	Száll. mennyiség: Utasok száma	Száll. mennyiség: Áruk tonna	Bevételek: 1887-ben (o. é. frtokban, adópótlék nélk.)	Bevételek: 1886. hasonló időszak.	Több + kev. — 1887-ben 1886-hoz képest	
1887. szept. hó 10-től „ szept. „ 16-ig	160233	165736	518760	806440	+	12320
1887. január 1-től „ szept 9-ig	4349 94	4450965	22488583	22509175	—	20574
Havi bevételi helyesbités a tényleges eredmény szerint	—	—	—	—	—	
1887. január 1-től szept. 16-ig összesen.	4510124	4616701	23307343	23315597	—	8254

IPARÜGYEK.

— **Pinczemesterek szakiskolája.** A pinczemesterek és pinczemunkások országos egyesülete tegnapi választmányi ülésében elkészitette a szeptember hó 8-án tartott zászlófölavatási ünnepély zárszámadását s kitünt, hogy az 500 frt tiszta jövedelmet hozott a magyar pinczemesteri szakiskola felállitására. Ez alkalomból az egyesület elnöksége a nyilvánosság előtt is legmelegebb köszönetét nyilvánitja *Marchal* Jozefa urnőnek, mint zászlóanyának és *Marchal* Józsefnek az egyesület iránti bőkezü áldozatkészségükért; a főváros polgármestereinek és törvényhatóságának, a tiszteletbeli tagoknak és vendégeknek adományaikért s általában mindazoknak, kik közremüködésükkel és jelenlétükkel az ünnepély sikerét előmozditották. Egyuttal *Karl* Nándor elnök bejelentette, hogy a király a küldött zászlószöget elfogadta s az egyesületnek 80 frtot küldött; s *Marchal* József az ünnepély alkalmából 25 frtot adományozott a *hirlapirói nyugdijintézet* javára.

KIÁLLITÁSI ÜGYEK.

= **A temesvári kerületi kiállitás** rendező bizottsága 5000 forint szubvencziót kér a város hatóságától a kiállitás rendezésének költségeire. A város gazdasági bizottsága, melyben a képviselőtestület sok kiváló tagja foglal helyet, egyhangulag pártolja a bizottság kérelmét, mely fölött a város képviselőtestülete e hó 26-án dönt véglegesen.

KERESKEDELEM ÉS TŐZSDE.

** **A gabonaforgalom és a közlekedési viszonyok.** A gabonaforgalom ugy a belföldön, mint a kivitelre már kezd nagyobb lendületet venni, és bár még távolról sincs akkora, mint az idei kitünő termés után várni lehetett volna, mégis már sürün merülnek fel kereskedői körökből oly panaszok, hogy a főbb termelő vidékek legfontosabb berakó-állomásáig nagy waggonhiány mutatkozik, minek következtében a gabonaszállitás késedelmesen történik. Ezek a panaszok annál inkább meglepőek, mert csak a napokban olvashattuk bécsi és külföldi szaklapokban, hogy a budapesti két waggonkölcsönző intézet az olasz vasutaknak 600 és az osztrák vasutaknak mintegy 400 kocsit adott bérbe. Tehát még pár nappal ezelőtt a két magyar waggonkölcsönző intézet mintegy 1000 kocsival rendelkezett, melyeket azonban az utolsó órában külföldre adtak bérbe, mert itthon nem volt (?) rájuk szükség. Évről-évre tapasztaljuk annak a kocsihiánynak káros hatását és mégis minden évben megujul ez a roppant kalamitás, mely megbénitja a kereskedelmet és lehetetlenné teszi, hogy a gabonaüzletben az alkalmas konjunkturák kiaknáztassanak. Vétkes mulasztást követnek el vasutaink, ha nem gondoskodnak kellő időben kocsikról, csak az a baj, hogy ennek rendesen a gabonatulajdonosok adják meg az árát.

** **A magyar-gácsországi vasut elsőbbségi kötvényeinek kibocsátása.** A magyar-gácsországi vasut uj négyszázalékos elsőbbségeire nézve megtartott versenytárgyalás, — mint Bécsből táviratilag jelentik — sajátságos lefolyásu volt. A tárgyalás 10 órakor kezdődött és midőn az ajánlatok benyujtására kitüzött határidő lejárt, általános meglepetésre kitünt, hogy a felkért nyolcz bécsi és négy budapesti intézettől csak három ajánlat érkezett be. Az osztrák hitelintézet, az osztrák földhitelintézet, a magyar hitelbank, a magyar földhitelintézet és a pesti hazai első takarékpénztár nem nyujtottak be ajánlatot. A bizottság, miután felbontotta a három ajánlatot, kijelentette, hogy két nap alatt dönteni fog a kormány. Magánértesülés szerint kiderült, hogy a legmagasabb árt az angol-osztrák bank és az osztrák leszámitoló társaság együttes ajánlatokban igérték, még pedig 87.57½ százalékot. Az osztrák tartományi bank és a bankegyesület együttesen 87.07½%-os árfolyamot ajánlottak, mig a harmadik ajánlat, mely az uniobank és a magyar leszámitoló és pénzváltóbanktól ered, 83.85%-ot igér. Igy valószinü, hogy az angol-osztrák bank csoportja lesz a győztes.

** **Erdélyi kőolajfinomitógyár részvénytársaság.** A kőolajfinomitógyár részvénytársaság és Czell Frigyes és fiai brassói czég által alapitott erdélyi kőolajfinomitógyár részvénytársaság alakuló közgyülése ma délelőtt tartatott meg Ribáry Sándor nyug. miniszteri tanácsos elnöklete alatt. A társaságnak czélja kőolajfinomitógyáraknak és pedig első sorban Brassóban létesitése és megvásárlása. Alaptőkéje 2000 darab bemutatóra szóló 200 frtos részvényből 400,000 frt névértékben áll, a mely részvényekre az alakuláskor 75%, összesen tehát 300,000 frt fizettetett be. Az alakuló közgyülés a törvény által előirt alakszerüségek ellátása és az alapszabályok elfogadása után megválasztotta az igazgatóságba öt évre: Dr. Czell Vilmos, Gmeiner Gyula, Kornfeld Zsigmond, Maurer Viktor, Ribáry Sándor és Ullmann Adolf urakat, a felügyelő bizottságba: Dr. Schnell Károly, Szirmai Oszkár és dr. Takács Lajos urakat. A közgyülés után tartott igazgatósági ülésben megválasztattak elnökül *Ribáry* Sándor, alelnökül *Kornfeld* Zsigmond. Egyuttal elhatároztatott három brassói kőolajfinomitó gyárnak megvásárlása.

** **Kereskedelmi és iparkamarai választások.** A kereskedelmi miniszternél ma délelőtt dr. *Grecsák* Károly országgyülési képviselő vezetése alatt fővárosi iparosok és kereskedők egy küldöttsége járt, mely kérte a minisztert, hogy a küszöbön levő kereskedelmi és iparkamarai választások alkalmával tartsák meg a hat év előtti gyakorlatot, mely szerint nemcsak azok szavazhatnak, kik az illető lajstromba fel vannak véve, hanem mindazok, kik adókönyvecskével beigazolják, hogy kamarai illetéket fizetnek. A miniszter megigérte, hogy a mondott gyakorlat, a mennyiben fennálló törvénybe vagy szabályrendeletbe nem ütközik, ez idén is fenmaradhat.

** **Kereskedelmi szerződés Németországgal.** Az Ausztria-Magyarország és Németország közötti kereskedelem-politikai viszony kérdését, a fennálló kereskedelmi szerződés deczember 31-én történő lejárta után, irányadó körök nézete szerint, ugy oldják meg, hogy egyelőre a *szerződést egy évre meghosszabbitják.* E megoldás, ha tekintetbe veszszük az idő rövidségét, a legvalószinübb.

** **Az angol bank jegyforgalma.** Az angol bankot egy ujabb rendelet feljogositotta, hogy fedezett jegyforgalmát ismét 45.000 font sterlinggel emelje. Kerek összegben ez mintegy kétharmada a többi bankok lejárt jegy-kibocsátásának. Az angol bank aranynyal nem fedezett összes jegyforgalma most 16.200,000 font sterlinget tesz ki.

** **Az amerikai áru- és terményüzlet**, mint a New-Yorker Handelszeitung ma érkezett számában olvassuk, a szeptember 10-én végződő hét második felében sokat javult, *Buza* és *tengeri* ugy készáruban, mint határidőre szilárd, a kivitel egyikben sem volt tetemes. *Gyapot* jó áru, emelkedő, határidőre gyengébb, a kivitel kielégitő volt. *Kávé*, braziliai, emelkedő árak mellett jól kelt, határidőre lanyhább volt; gyengébb fajok szilárdak. Nyers és finomitott *czukor* igen keresett, ára szilárd. A tea-piaczon nem volt változás. *Terpentin* és *gyanta* jó forgalomnak örvendett, az árak emelkedtek. A *gyapju-piaczot* állandó kedvtelenség jellemezte. Idegen szövött áruk behozatala e héten 2.188,170 dollár értékü volt, az elmult év hasonló szakában 2.722,735 dollárt tett ki.

** **Fizetésképtelenségek.** A bécsi Kreditoren-Verein a következő fizetésképtelenségekről tesz jelentést: Melidonisz Eretokritosz, Calloud E. és társa, alexandriai kereskedő czégek, Stojanovics Malics S. Ljubomir kereskedő Pozarevaczban, Belkics Koszta gyógyszerész Gornji-Milanováczban, Illek Henrik kereskedő ügynök Belgrádban, Kolmer Gerzson fia (czégtulajdonos Kolmer Adolf) bejegyzett bőrkereskedő Karlsbadban, Weiszkopf Sámuel be nem jegyzett kereskedő Damboriczban, Obcsánszka Zálozsna regisztrált szövetkezet Merinben, Hiske Venczel divatárukereskedő Cseh-Leipában, Blaszl József asztalosmester Hernalsban, Kohn E. M. be nem jegyzett kereskedő Kobljanoviczban, Hochstädter Bernát rövidáru kereskedő Jaroszlavban, Spechtenhauser Rupert kereskedő Uttendorfban, Oberländer Mátyás kereskedő Drohobiczban, Medina Leon és Propper Mózses kereskedők Stryjben, Unger F. W. fia *Budapesten*, Forstner Henrik Gamingban.

A magyar leszámitoló- és pénzváltó bank vidéki közraktárainak forgalmi kimutatása.

	Összesen métermázsa	Biztositási érték forin
I. Szegedi közraktárak. 1887. szept. 1-től 15-ig bezárólag.		
1887. szept. 1-én készlet	—	—
« « 1-től 51-ig beraktároztatott	—	—
A készlet tett mindössze	—	—
1887. szept. 1-től 15-ig kiraktároztatott	—	—
1887. « 15-én fenmaradt	—	—
II. Temesvári raktárak. 1887. szept. 1-től 15-ig bezárólag.		
1887. szept. 1-én készlet	909	8115
« « 1-től 15-ig beraktároztatott	1688	14650
A készlet tett mindössze	2597	22765
1887. szept. 1-től 15-ig kiraktároztatott	1001	8730
« « 15-én fenmaradt	1596	14035
III. Barcsi raktárak. 1887. szept. 1-től 15-ig bezárólag.		
1887. szept. 1-én készlet	57654	411260
« « 1-től 15-ig beraktároztatott	14268	103370
A készlet tett mindössze	71922	514330
1887. szept. 1-től 15-ig kiraktároztatott	14070	98070
« « 15-én fenmaradt	57852	416260

A Budapest főváros. közraktárak forgalmi kimutatása 1887. szeptember hó 1-től 15-ig bezárólag.

Az áruk megnevezése	Készlet	Beraktározás	Kiraktározás	Fennmarad
	métermázsákban			
Buza	43194	69327	24977	87544
Rozs	16734	10221	7883	19072
Árpa	11572	28776	13930	26418
Zab	13165	7886	3109	17942
Tengeri	9456	479	1330	8605
Repcze	40009	1555	1328	40236
Köles	18578	—	1560	17018
Bab és borsó	10383	6918	5840	11461
Magvak	1102	1216	1026	1292
Bükköny	2130	—	—	2130
Liszt és korpa	7514	1527	1419	7622
Szilva és szilvaiz	7663	104	611	7156
Gubacs és valonea	—	—	—	—
Czukor	1384	13	82	1315
Kávé	382	66	77	371
Egyéb gyarmat- és fűszeráruk	651	159	25	785
Kézműáruk	—	—	—	—
Bőr- és bőráruk	—	—	—	—
Gyapju és gyapot	62	—	—	62
Zsir és zsiradék	1253	52	197	1108
Olajok	430	47	85	392
Vas és vasáruk	779	322	373	728
Cement és földnemek	579	1113	298	1394
Bor	97	—	68	29
Olajpogácsa	49	—	—	49
Fa	72	—	50	22
Ásványviz	—	—	—	—
Hamuzsir	—	—	—	—
Különfélék	1036	327	357	1006
Összesen mmázsa	188274	130108	64625	253757
Biztositási érték frtban	2013100	951800	470900	2494000

Naponkinti átlag) a beraktározásnál: 8674 mm. és 63453 ft bizt. ért.
) a kiraktározásnál: 4308 mm. és 31393 ft bizt. ért.

BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE.

— Szept. 22. —

Gabona-tőzsde.

A *buza*-üzlet ma határozottan kellemesebb irányt követett. A kinálat meglehetősen nagy volt, de a malmok is élénk vételkedvet mutattak, minek következtében a forgalom ismét nagyobb terjedelmet nyert és mintegy 32.000 mm. adatott el, jobbára 5 krral magasabb árakon. — Egyéb gabonanemekben csak gyér volt a forgalom és irány meg árak teljesen változatlanok. — Eladatott:

Buza: *Tiszavidéki* 300 mm. 81 k. 6.87½ frt, 400 mm. 81.5 k. 6.97½ forint, 500 mm. 80.3 k. 6.90 frt, 100 mm. 80 k. 6.95 frt, 900 mm. 80 k. 6.85 frt, 200 mm. 80 k. 6.85 frt, 100 mm. 80 k. 6.85 frt, 600 mm. 80 k., 100 mm. 79 k., 100 mm. 78.7 k. és 100 mm. 77 k. 6.77½ frt, 400 mm. 79.6 k. 6.85 frt, 100 mm. 79.7 k. 6.75 frt, 100 mm. 79 k. 6.80 frt, 100 mm. 79 k. 6.75 frt, mind három hónapra.

Pestvidéki 200 mm. 81 k. 6.85 frt, 100 mm. 80 k. és 200 mm. 79 k. 6.77½ frt, 100 mm. 79 k. 6.75 frt, 100 mm. 79 k. 6.77½ frt, 100 mm. 79 k. 6.70 frt, 100 mm. 79.5 k. 6.75 frt, mind három hónapra.

Zentai 3000 mm. 80 k. 6.95 frt, három hónapra.

Hartai 1400 mm. 80.5 k. 7 frt, három hónapra.

Sziváczi 2200 mm. 79.5 k. 6.95 frt, három hónapra.

Bácskai 3100 mm. 78.6 k. 6.87½ frt, 400 mm. 78.6 k. 6.92½ frt, 1300 mm. 77.8 k. 6.75 frt. 2750 mm. 78.3 k. 6.82½ frt, mind három hónapra.

Fejérmegyei 1400 mm. 80.5 k. 6.90 frt, 1400 mm. 79.3 k. 6.90 frt, mindkettő három hónapra.

Tolnai 2700 mm. 79.5 k. 6.90 frt, három hónapra.

Aradi 300 mm. 76.5 k. 6.57½ frt, három hónapra.

Kalocsai 1600 mm. 79.8 k. 6.95 frt, három hónapra.

Dunavidéki 600 mm. 78 k. 6.60 frt, három hónapra.

Arpa 800 mm. 5.40 frt, 500 mm. 5.40 frt, 400 mm. 5.30 frt, mind készpénzen.

Zab 100 mm. 5.25 frt, 100 mm. 5.15 forint, 100 mm. 5.05 frt, mind készpénzen.

Mai hivatalos effektiv árak:

			frttól	frt
Buza	uj bánsági	79—81 k/g	—.—	—.—
—	» tiszavidéki	79—81 »	6.55	6.80
—	» pestvidéki	79—81 »	6.50	6.75
—	» fehérmegyei	79—81 »	6.55	6.80
—	» bácskai	79—81 »	6.60	6.85
—	» északmagyarorsz.	79—81 »	6.35	6.60
Rozs	»	70—72 »	5.25	5.50
Árpa	» takarmány	60—62 »	5.10	5.30
—	» égetni való	62—64 »	5.60	6.60
—	» sörfőzdei	64—66 »	7.—	7.75
Zab	»	39—41 »	5.10	5.30
Tengeri	ó bánsági	75 »	5.80	5.85
—	» másnemü	73 »	5.75	5.80
—	»	— »	—.—	—.—
Köles	»	— »	—.—	—.—
Repcze	uj káposzta	— »	10.⅝	11.⅜
—	» bánsági	— »	10.⅜	10.⅝

Határidőüzlet gyenge forgalom mellett a magasabb newyorki gabonaárfolyamok következtében szilárdabb irányban nyilt meg. — Köttetett:

Délelőtt.

Szokványbuza őszre mintegy 5,000 mm. 6.71, 6.72 és 6.73 forinton.

Szokványbuza tavaszra mintegy 10,000 mm. 7.18, 7.19, 7.20 és 7.21 forinton.

Tengeri május—juniusra mintegy 5,000 mm. 5.67, 5.68 és 5.69 forinton.

Hivatalosan *felmondatott* e hónap 27-ikére 3000 mm. *zab* és 500 mm. *káposztarepcze.*

Déli tőzsde.

A déli tőzsdén szintén gyenge volt a forgalom és tartósan szilárd az irány. — Köttetett:

Szokványbuza őszre mintegy 5,000 mm. 6.74, 6.75 és 6.76 frton.

Szokványbuza tavaszra mintegy 5000 mm. 7.21 és 7.22 forinton.

Szokványzab őszre mintegy 5,000 mm. 5.26, 5.24 és 5.25 forinton.

Szokványzab tavaszra mintegy 5000 mm. 5.69, 5.67 és 5.68 frton.

Déli 1 órakor hivatalosan záródnak:

Szokványbuza őszre	frt	6.74	—	6.76
Szokványbuza 1888. tavaszra	»	7.21	—	7.23
Uj tengeri 1888. május—juniusra	»	5.68	—	5.70
Szokványzab őszre	»	5.25	—	5.26
Szokványzab tavaszra	»	5.67	—	5.68
Káposztarepcze augusztus—szeptemberre	»	11.½	—	11.⅝

Délutáni forgalom.

A délutáni forgalom tartósan gyenge volt; az irány az alacsonyabb berlini gabonaárfolyamok következtében valamivel nyugodtabb. — Köttetett:

Szokványbuza őszre mintegy 5,000 mm. 6.75, 6.76 és 6.75 forinton.

Szokványbuza tavaszra mintegy 10,000 mm. 7.21, 7.22, 7.20 és 7.19 frton.

Tengeri május—juniusra mintegy 5000 mm. 5.70, 5.69 és 5.68 frton.

Délután 5 órakor záródnak:

Szokványbuza őszre	frt	6.73	—	6.75
Szokványbuza 1888. tavaszra	«	7.19	—	7.21
Uj tengeri 1888 május-juniusra	«	5.67	—	5.69
Szokványzab őszre	«	5.25	—	5.27
Szokványzab 1888. tavaszra	«	5.68	—	5.70
Káposztarepcze augusztus—szeptemberre	«	11.½	—	11.⅝

Terménytőzsde.

Terményekben gyenge volt a forgalom.

Szilva határidőre lanyha, boszniai zsákáru 85 darabos, uton 10⅝ frton, 100 darabos 7⅞ frton, 85 darabos október—novemberre 10¼ frton, kereskedelmi áru Sziszekben októberre 6⅝ frton, szerbiai szokványminőségü uton 6¾ frton köttetett 56 kilónkint.

Szilvaiz bánsági 1887-diki kész áru 13 frton köttetett.

Értéktőzsde.

A Tisza Kálmán nagyváradi beszédének hatása alatt teljesen megváltozott a tőzsde iránya, s a forgalom, különösen hitelrészvényekben és járadékokban, sokkal élénkebb lett. A szilárd irányt az utó- és esti tőzsde is megtartotta, de a forgalom ekkor már jóval korlátoltabb volt.

Előtőzsde.

Az előtőzsde iránya szilárd volt. — Osztrák hitelrészvény 282.40-től 282.70-ig köttetvén, maradt 282.50 pénz, magyar aranyjáradék 100.25-től 100.32½-ig, magyar papirjáradék 87.22½-en, magyar leszámitoló- és pénzváltó bank 94.90-en, budapesti hengermalom 535-ön köttetett.

11 óra 30 perczkor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 282.50—282.60, magyar aranyjáradék 100.30—100.32½.

Déli tőzsde.

Berlini jelentésekre a déli tőzsdén még tartott a javulás. A közlekedési értékek változatlanok maradtak, helyi értékek közül a malmok keresettek voltak. — Osztrák hitelrészvény 282.70-től 282.90-ig köttetvén, maradt 282.90 pénz, magyar hitelbank 287.25-ön köttetett, s maradt annyi pénz, magyar leszámitoló- és pénzváltó bank 94.90-en, magyar jelzáloghitel bank 136-on, budapesti bankegyesület 104-en jegyeztetett. A befektetési értékek közül: magyar aranyjáradék 100.37½-től 100.45-ig, magyar papirjáradék 87.25-ön köttetett. Egyéb értékek közül jegyeztettek: Magyar vörös-kereszt sorsjegy 12-ön, Erzsébet-malom 230.50-en, Lujza-malom 270-től 275-ig, Pannónia-malom 830-tól 823-ig, Ganz-féle részvény-társaság 790-en Schlick-gyár 173-on. — Valuták és váltók lanyhábbak.

1 óra 30 perczkor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 282.90—283.—, magyar hitelbank 287.25—287.50, magyar aranyjáradék 100.40—100.42½, magyar papirjáradék 87.25—87.27½.

Praemiumüzlet: Osztrák hitelrészvény holnapra 1.25—1.75 frt, nyolcz napra 3—3.50 frt, egy hónapra 7.50—8.50 frt.

Utótőzsde.

Az utótőzsde szilárd maradt. — Osztrák hitelrészvény 282.90-től 283-ig, magyar aranyjáradék 100.40-től 100.45-ig köttetett.

2 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 283—283.10, magyar aranyjáradék 100.42½—100.45.

Esti tőzsde.

Az esti tőzsde változatlanul szilárd maradt. — Osztrák hitelrészvény 283.10-től 283-ig, magyar aranyjáradék 100.42-őn jegyeztetett.

5 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 283—283.10, magyar aranyjáradék 100.42½—100.45.

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest-Kőbányán.

Kőbánya, szept. 23. Az üzlet változatlan. Magyar urasági, öreg, nehéz 42½—43 frt, fiatal, nehéz 43½—44 frt; fiatal, közép 44—45 frt, fiatal, könnyü 44½—45½ frt, közönséges (szedett) nehéz ——— frt, közép 43—43½ frt, könnyü 44—45 frt. Romániai, bakonyi, átmeneti nehéz —.— frt, közép —.— frt, könnyü —.— frt, eredeti (Stachel) nehéz ——— frt, közép ——— frt. Szerbiai nehéz 42.—43 frt, közép 42—42½, könnyü 41—42 frt. Hizó egy éves —.— forint. Romániai és szerbiai sertések, melyek mint átmenetiek adattak át, vevőn- s páronkint három arany vám fejében megtéríttetnek. — Sertéslétszám: szept. 20-án volt készlet 99,604 db, szept. 21-én felhajtatott 2380 db, szept. 21-én elszállittatott 1646 drb, szept. 21-én maradt készletben 100,338 drb sertés.

BÉCSI ÉRTÉKTOZSDE.

Előtőzsde.

Bécs, szept. 22. (Az *Egyetértés* távirata.) Tisza miniszterelnök beszéde békebiztositásai következtében kedvező benyomást tett az üzérkedésre és a mai előtőzsde ennek következtében, valamint a szilárd párisi zárlati árfolyamok miatt szilárdabb árfolyamokkal indult. Később a newyorki sterling-árfolyamra jóval elgyengült az irány. Valuták valamivel lanyhábbak.

11 órakor záródnak: Osztrák hitelrészvény 282.40, osztrák tartományi bank 225.50, angol-osztrák bank 111.25, uniobank 209.75, osztrák-magyar államvasut 228.60, déli vasut 84.25, Károly Lajos-vasut 214.10, elbavölgyi vasut 172.60, májusi járadék 81.25, magyar aranyjáradék 100.35, magyar papirjáradék 87.15, husz frankos arany 9.96, márka 61.55.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde változatlan árfolyamokkal nyilt meg. — Jegyeznek: osztrák hitelrészvény 281.40, angol-osztrák bank 111.25, unió bank 209.75, tartományi bank 225.50, osztrák-magyar államvasut 228.60, Károly Lajos vasut 214, déli vasut 84.25, májusi járadék 81.25, magyar aranyjáradék 100.32, magyar papirjáradék 87.15, husz frankos arany 9.96.

Később kedvező berlini árfolyamokra kissé megélénkült az üzlet és megszilárdult az irány. Váltók és valuták valamivel gyengébbek.

2 órakor záródnak: Osztrák hitelrészvény 282.80, angol-osztrák bank 112.10, uniobank 211.—, bankegyesület 92.—, magyar hitelbank 287.—, tartományi bank 226.40, osztrák-magyar államvasut 229.—, Károly Lajos-vasut 214.—, gőzhajózási részvény 392.—, Lloyd-részvény 493, északnyugati vasut 161.50, elbavölgyi vasut 172.80, tramway 233.80, déli vasut 85.50, osztrák papirjáradék 81.30, aranyjáradék 112.55, magyar aranyjáradék 100.40, magyar papirjáradék 87.15, északi vasut 2590, bécsi sorsjegy 129.75, 20 frankos arany 9.95½, márka 61.52. Szilárd.

Bécs, szept. 22. *(Magyar értékek hivatalos zárlata).* Magyar földtehermentesitési kötvények 104.40. Erdélyi földtehermentesitési kötvények 104.25, 5½%-os magyar földhitelintézeti záloglevél —.—. Erdélyi vasutr. 179.—. Magy. keleti vasut els. k. 114.50. Magyar ny. sorsjegy 122.40. Szőlődézsmaváltsági kötvények 100.—, 5%-os papirjáradék 87.17. Tiszavölgyi sorsjegy 123.40. Magyar 4%-os aranyjáradék 100.37. Magyar vasuti kölcsön 150.—. Magyar hitelbank 286.75. Alföldi vasut 182.50. Magyar északkeleti vasut 164.—, Keleti vasuti elsőbbség 98.30. Tiszavidéki vasut-részvény 248.—. Magyar leszámitoló- és pénzváltóbank részvény 94.75. Kassa-oderbergi vasut részvény —.—. Dohány-részvények —.—. Leszámitolóbank —.—. Temes Béga —.—

Bécs, szept. 22. *(Osztrák értékek hivatalos zárlata.)* Osztrák hitelrészvény 282.85. Déli vasut 85 50. 4%-os aranyjáradék 112.55. Váltó Londonra 125,95. Károly-Lajos vasut 214.10. 1864-es sorsj. 168.25. 1860-as sorsjegy 136.25, Török sorsjegy 17.20. Angol-osztrák bankrészvény 112.—. 4·2%-os ezüstjáradék 82.55. Osztrák államvasut 229.—, 20 frankos 9.95½, 4·2%-os papirjáradék részv. 81.30. Osztrák hitelsorsjegy 178.50. Osztrák-magyar bankrészvény 882.—. Csász~ kir. arany 5.95. Német bankváltók 61.52. Elbavölgyi vasut részv. 173.—. Wiener Bankverein részvény 92.50. Dunagőzhajózási-társ.-részv. 392. Szilárd.

Délutáni és esti magánforgalom.

Bécs, szept. 22. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A *déli tőzsde zárlata után* jegyez: osztrák hitelrészvény 282.95, osztrák-magyar államvasut 229.20, Károly Lajos-vasut 214.25, magyar aranyjáradék 100.40.

A *délutáni magánforgalomban* Károly Lajos-vasut részvényekben valamivel élénkebb volt a forgalom; osztrák hitelrészvény 282.80, Károly Lajos-vasut 215 frt.

Az *esti magánforgalomban* maradt osztrák hitelrészvény 282.90.

Praemiumüzlet a bécsi értéktőzsdén.

Bécs, szept. 22. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A dijtételek drágultak: Osztrák hitelrészvény holnapra 1¼—1¾ frt, nyolcz napra 3—3½ frt, egy hónapra 7—7½ frt, három hónapra 15—16 frt; osztrák-magyar államvasut egy hónapra 8—8½ frt, három hónapra 15—16 frt, Károly Lajos-vasut egy hónapra 7—8 frt, déli vasut egy hónapra 7—8 frt, magyar aranyjáradék egy hónapra 1¾—2¼ százalék, három hónapra 4—4½ százalék.

Magánkamatláb: Első váltóra 3¾—3⅞ százalék, távolabbi látra és telepitett váltóra 4—4½ százalék.

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, szept. 22. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Valamivel magasabb newyorky jegyzések a már pár nap óta észlelhető fedezési keresletet még inkább élénkitették és ezért a bécsi tőzsdén szilárd irány mellett mérsékelten javultak az árfolyamok. — Köttetett: Buza őszre 7.11—7.13 tavaszra 7.46, 7.49 és 7.48, rozs őszre 5.74, zab őszre 5.57—5.55, tavaszra 6.02—6.01, uj tengeri 5.98—6.01 forinton. — Felmondatott ma 2000 mm rozs.

Délután élénktelen volt az üzlet, de az irány szilárd maradt. Buza őszre 7.14, tavaszra 7.49, zab őszre 5.57, tavaszra 6.02—6.03, uj tengeri 6.02 frton köttetett. Rozs őszre 5.73—5.75, tavaszra 6.05—6.06 forinton.

Kész áruban jelentéktelen üzlet mellett változatlanok az árak. Eladatott: 1000 mm. esztergomi buza 78 k.6.47½ frt hajómentesen Esztergom; és 500 mm. északmagyarországi 78 k. 6.55 frt Kürth. Továbbá 1000 mm. finom északmagyarországi kereskedelmi árpa 6.25 frton, vasutmentesen Léván.

Szesz ma üzlettelen. Kész áru jegyez 25⅞—26 frton.

BÉCSI ÁRUTOZSDE.

Bécs, szept. 22. (Az *Egyetértés* távirata.) A mai tőzsdén köttetett:

Petroleum 150 barrel kaukázusi Fiuméból 21¼ frton és 180 barrel amerikai Fiuméból 22.40 frton; mindkettő őszi szállitásra Bécsben.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDÉK.

Trieszt, szept. 22. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Váltó Londonra 126, olasz bankpiaczokra 49.27, Napoleon d'or 9.93½, májusi járadék 81.25, magyar aranyjáradék 100.40, magyar papirjáradék 87.20, osztrák hitelrészvény 282.80, osztrák-magyar Lloyd 490, olasz járadék 97.45, olasz bankjegy 49.32. Szilárd.

Berlin, szept. 22. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Az irány szilárd. Bankrészvények az ujból fölébredő kibocsátási tevékenység következtében javultak. Osztrák vasutak részben emelkedtek. Járadékok csendesek, de szilárdak. Magánkamatláb 2⅝ százalék.

Berlin, szept. 22. (Tőzsdei tudósitás.) Külföldi jelentések következtében megszilárdult az irány.

Berlin, szept. 22. (Utótőzsde.) Magyar aranyjáradék 81.40, osztrák hitelrészvény 460½, osztrák-magyar államvasut 373, osztrák déli vasut 140½, Károly Lajos-vasut 87.90 Szilárd.

Frankfurt, szept. 23. (Esti tőzsde.) Magyar aranyjáradék 81½, osztrák hitelrészvény 229⅛, Károly Lajos-vasut 174¾, osztrák déli vasut 69¾. Szilárd.

Páris, szept. 22. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Szilárd irány mellett *1 óra 5 perczkor jegyeznek:* 3%-os járadék 81.62, 4½%-os járadék 109.07, olasz járadék 98.77, magyar aranyjáradék 81.81, egyiptomi kölcsön 380.31, spanyol járadék 68.06, török vasuti kölcsön 13.92, ottomán bank 494.37, Rio Tinto bányatársaság 205, Szuez-részvény 2005, Panama-részvény 360, osztrák-magyar államvasut 477.50, osztrák déli vasut 178.75.

3 óra 40 perczkor zárulnak: 3%-os járadék 81.60, 4½%-os járadék 109.10, törleszthető járadék 85.40, magyar aranyjáradék 81.81, magyar vasuti kölcsön 309½, magyar országos bank 418¾, osztrák-magyar államvasut 477.50, osztrák déli vasut 180, ottoman bank 494.37. Szilárd.

London, szept. 21. (Zárlat.) Magy. aranyjáradék 80.25, osztrák aranyjáradék 91, osztrák ezüstjáradék 66, angol consolok 101.09, ezüst 44.07. Szilárd.

London, szept. 22. (Megnyitás.) Angol consolok 101·09.

New-York, szept. 21. (Kabel-sürgöny). Váltó Berlinre 400 márkáról (60 napi látra) 94¼, váltó Londonra 4.79¼, négyszázalékos tőkésitett kölcsön 1877-ből 124½, Erie-vasut 28⅛, váltó Párisra 5.26¼.

Külföldi értéktőzsdék zárlata.

Az árfolyamok az illető hely szokványok szerint készpénzben, medióra vagy ultimóra értendők, e szerint a mellékelt paritás is készpénzre vagy medióra illetőleg ultimóra értendő. A készpénz-árfolyamok K-val, a medióra M-mel, az ultimóra U-val vannak megjelölve. Magától értetődik, hogy a fenti átszámitásokhoz még a tranzaktió-költségek, továbbá a medió- és ultimo-árfolyamokhoz azonkivül még a mindenkori budapesti prolongáczió tételek is számitásba veendők. A *-gal jelölt értékek a budapesti tőzsdén nem jegyeztetnek. Átszámitási árfolyam 100 márka vista = 61 frt 60 kr. 100 frank vista = 49 frt 50 kr.

Szeptember 22.		Árfolyam	Budapesti egyenleg	Különbözet az utolsó zárlathoz képest osztr. értékben	
PÁRIS.					
*Franczia 3%-os járadék		81.60	—.—		—.—
„ 4½%-os „		109.10	—.—		—.—
Osztrák-magyar államvasut	U	477.50	233.86	+	0.86
Osztrák déli vasut	U	180.—	84.93	+	1.15
*Osztrák földhitel-részvénytársaság	U	—.—	—.—		—.—
*Franczia törleszthető járadék	U	85.40	—.—		—.—
Osztrák 4%-os aranyjáradék	U	—.—	—.—		—.—
Magyar vasuti kölcsön	M	309 50	151.82	+	0.19
Magyar jelzálog-hitelbank	U	—.—	—.—		—.—
Bécsi unió-bank	K	—.—	—.—		—.—
Magyar aranyjáradék	U	81.81	100.23	+	0.20
Magyar 5%-os papirjáradék	U	—.—	—.—		—.—
Magyar leszámitoló és pénzváltó-bank	K	—.—	—.—		—.—
Magyar országos bank	K	—.—	—.—		—.—
BERLIN.					
Osztrák 4⅕%-os papirjáradék	K	65.80	81.13		—.—
„ 5%-os „	K	78.—	95 90	+	0.12
„ 4⅕%-os ezüstjáradék	K	66.80	82.50	—	0.12
„ 4%-os aranyjáradék	K	91.20	112.77		—.—
Magyar aranyjáradék	U	81.50	100 65	+	0.39
„ 5%-os papirjáradék	U	70.70	87 49	+	0 12
„ keleti vasuti kötvények	K	—.—	—.—		—.—
Keleti 5%-os v. elsőbbs. kötv.	K	102.50	126.53	+	0 28
Osztrák hitelrészvény	U	460.—	283 24	+	0.61
Magyar hitelbank	U	—.—	—.—		—.—
Osztrák-magyar államvasut	U	373.—	229 64		—.—
Osztrák déli vasut	U	140.—	86 19	+	1.2[illegible]
Károly-Lajos vasut	U	87.20	214.70	+	1 –
Kassa-oderbergi vasut	K	58.40	144.28	—	0.02
*Román vasuti részvények		—.—	—.—		—.—
Orosz bankjegy		181.20	111.62	+	0.31
Váltó bécsi piaczra		162.40	61.50	—	0.04
*Keleti kölcsön II. kibocsátás		55.20	—.—		—.—
Magyar jelzálog-hitelbank	K	—.—	—.—		—.—
„ leszámitoló és pénzváltó-bank	K	—.—	—.—		—.—
„ országos bank	K	—.—	—.—		—.—
FRANKFURT.					
Osztrák 4⅕%-os papirjáradék	K	65.60	80.94	—	0.02
„ 5%-os „	K	77.90	95.78		—.—
„ 4⅕%-os ezüstjáradék	K	66.75	82.45	+	0.10
„ 4%-os aranyjáradék	K	91.35	112.96	+	0.07
Magyar aranyjáradék	U	81 40	100.58	+	0.37
„ %-os papirjáradék	U	70.76	87 49	+	0.1
Osztrák hitelrészvény	U	229 25	283 82	+	1.19
Osztrák-magyar bank	U	—.—	—.—		—.—
Osztrák-magyar államvasut	U	181.37	228 91	—	0 14
Károly-Lajos vasut	U	174.12	214 95	—	1 38
Osztrák déli vasut	U	69.50	86.[illegible]2	+	0.14
Erzsébet osztrák nyugoti vasut	K	—.—	—.—		—.—
Magyar-gácsországi vasut	K	136.50	168.80		—.—
Tiszavidéki v. elsőbbs. kötvények	K	—.—	—.—		—.—
Váltó bécsi piaczra		162.42	61.50	—	0.01
*4½%-os földhitelintézeti záloglevél	K	—.—	—.—		—.—
Magyar leszámitoló és pénzváltó-bank	K	—.—	—.—		—.—
Magyar hitelbank	U	—.—	—.—		—.—
Magyar jelzálog-bank	K	—.—	—.—		—.—
Magyar orsz. bank		—.—	—.—		—.—

KÜLFÖLDI ÁRUTŐZSDÉK.

Prága, szept. 21. A *czukorpiacz* szilárdabb, az árak 5—10 krral javultak, de üzlet nem volt, mert a tulajdonosok tartózkodók.

Trieszt, szept. 21. A *czukorpiacz* igen gyenge üzlet mellett lanyha, centrifugál-pilé 18 frt. — *Kávé* nyugodt. — Orosz *petroleum* kazánkocsikban 4.65 frt. — *Szesz* kész magyar áru 18½ frt, oláh kész-áru 15½ forint. Üzlettelen.

Berlin, szept. 22. *Buza* lanyha, *rozs* és *zab* bágyadt, *olaj* szilárd, *szesz* hanyatlik.

Hamburg, szept. 21. *Petroleum* helyben 6.10, október—deczemberre 6.25 márka.

Páris, szept. 22. *Buza* és *liszt* szilárd, *olaj* és *szesz* csendes.

Páris, szept. 21. Nyers *czukor* 32¼ frank, szilárd; fehér czukor folyó hónapra 40.—, októberre 35·50, szilárd, októbertől négy hónapra 34⅜, az első négy hónapra 35, finomitott 91—92 frank.

London, szept. 21. Angol *buza* inkább kelendőbb; külföldi igen renyhe, névleges; érkezett tartott; *liszt* renyhe; *zab* gyengébb; *tengeri* szintén van, drágább. — Egyéb tartott. — *Repczeolaj* helyben 23. Nyers répa*czukor* 11⅞, szilárd. — Jávaczukor 14, nyugodt. — Felhozatott: Buza 9100, árpa 1200, zab 42,540 qu. Az időjárás borult.

Havre, szept. 21. *Kávé*: Santos good avevage folyó hónapra 105.25, négy hónapos 106¾ frank.

Bréma, szept. 21. *Petroleum* helyben 6.20 márka. Nyugodt.

Antwerpen, szept. 21. *Petroleum* 15⅝ forint. Szilárd.

Chicago, szept. 20. (Kabelsürgöny.) *Disznózsir* októberre 6 dollár 35 cent, deczemberre 6 dollár 32 cent, sertésfelhozatal 12000.

Newyork, szept. 21. (Kabel-sürgöny.) Gyapot Newyorkban 9¹/₁₆, Neworleansban 9¹/₁₆, — deczemberre 9.26, januárra 9.32. Petroleum finomitott 70° Abel Test Newyorkban szept.-re 6⅝. Filadelfiában szept.-re 6⅝. Nyers petroleum 5¾. — United pipe line certificates 66⅜. Liszt 3.25. — Piros őszi buza helyben 80⅝ cent (= 7.65

frt), szept.-re 79 5/8 cent (= 7.54 frt,) okt.-re 79⅞ cent (= 7.57 frt), deczemberre 82¾ cent (= 7.84 frt) 100 kilokint. — Tengeri 51. — Czukor (Fair refining Muscovados 4 13/16. — Rio-kávé 19¼. — Zsir (Wilcox jegyü) 7.00 (Fairbank jegyü) 7.—. — Gabona fuvardij-imperial-quarterkint Észak-Amerikából az angol kikötőkbe és az ezekkel egy magasságon fekvő kontinentális kikötőkbe 1¾ cent (= 0.51 frt 100 kilokint.) Napi felhozatal gyapotból 25000 bál.

Külföldi árutőzsdék zárlata.

Átszámitási árfolyam német piaczokra 100 márka vista 61.60 frt, 100 fk 49.50 frt.

Szeptember 22.	Árfolyam	Budapesti egyenleg	Különbözet az utolsó zárlathoz képest osztr. értékben
PÁRIS.			
Buza folyó hóra	22.25	11.01	+ 0.11
— októberre	22.25	11.01	+ 0.06
— nov.-től 4 hóra	22.25	11.01	— 0.01
— első 4 hóra	22.40	11.08	+ 0.03
Liszt folyó hóra	49.30	15.25	+ 0.18
— októberre	48.80	15.30	+ 0.20
— nov.-től 4 hóra	48.50	15.11	+ 0.01
— első 4 hóra	48.75	15.19	+ 0.09
Olaj folyó hóra	57.25	28.34	— 0.15
— októberre	57.50	28.46	— 0.15
— nov.-decz.-re	58.—	28.71	+ 0.10
— első 4 hóra	58.50	28.96	+ 0.28
Szesz folyó hóra	44.75	23.14	+ 0.26
— okt.-re	43.75	23.58	— 0.04
— nov.-decz.-re	42.75	23.02	+ 0.09
— első 4 hóra	43.25	23.30	— 0.34
BERLIN.			
Buza szept.-októberre	147.50	9.09	— 0.06
— okt.-novemberre	148.—	9.12	— 0.06
Rozs szept.-októberre	108.75	6.70	— 0.08
— okt.-novemberre	109.75	6.76	— 0.05
Zab szept.-októberre	89.50	5.51	— 0.08
— okt.-novemberre	90.50	5.57	— 0.05
Olaj szept.-októberre	45.—	27.72	+ 0.12
— okt.-nov.-re	45.—	27.72	+ 0.12
Szesz szept.-re	64.80	39.91	— 0.99
— nov.-decz.-re	97.40	60.—	— 0.33
STETTIN.			
Buza szept.-októberre	149.—	9.17	+ 0.02
— okt.-nov.-re	150.—	9.24	—.—
— nov.-decz.-re	152.50	9.39	+ 0.03
— ápr.-májusra	160.50	9.89	—.—
Rozs szept.-októberre	107.50	6.62	—.—
— okt.-nov.-re	107.50	6.62	— 0.03
— nov.-decz.-re	109.—	6.71	— 0.04
— ápr.-májusra	116.50	7.18	— 0.03
Olaj szept.-októberre	45.—	27.72	—.—
— ápr.-májusra	46.50	28.64	+ 0.05
Szesz kész szállitásra	66.50	40.96	— 0.63
— szept.-re	65.—	40.04	— 0.30
Repcze	—.—	—.—	—.—
KÖLN.			
Buza novemberre	16.—	9.86	+ 0.07
— márcziusra	16.70	10.29	+ 0.06
Rozs novemberre	11.40	7.02	—.—
— márcziusra	12.10	7.45	+ 0.03
Olaj kész szállitásra	25.30	31.04	—.—
— októberre	24.80	30.55	+ 0.12
BOROSZLÓ.			
Buza	15.40	9.48	— 0.11
Zab	—.—	—.—	—.—
Szesz	65.80	40.53	— 1.23
Rozs	11.20	6.90	—.—
Repcze	20.10	12.38	—.—
Tengeri	11.—	6.78	—.—

ÜZLETI TUDÓSITÁSOK.

Budapesti husárak.

Budapest, szept. 22.

Ökörhus 100 kilogr. . . . . 40—49 forint
Tehénhus « « . . . . 36—40 «
Bivalyhus « « . . . . 35—39 «
Borjuhus « « . . . . 56—66 «

Marhavásár.

Budapest, szept. 22. (Braun József és fia czég jelentése az *Egyetértés* számára.) Felhajtatott: 758 darab magyar ökör, 752 db magyar tehén, 915 db szerbiai ökör, 122 db szerbiai tehén, 261 db bivaly, 77 db bika, összesen 2885 darab vágómarha. A mai vásár lefolyása csekély változást tüntetett fel a mult hetihez képest, ugyanis miután e héten több vidéki vevő vett részt a vásárlásban, ennélfogva az üzletkötések kissé gyorsabban történtek. Az egységi árak azonban mégis változatlanok maradtak.

Következő árakat jegyeztünk:
Magyar ökrökért . . . . 45 forinttól 50 forintig,
Magyar tehenekért . . . . 40 « 42 «
Szerbiai ökrökért . . . . 45 « 52 «
Bivalyokért . . . . 36 « 40 «
Bikákért . . . . 47 « 49 «
métermázsánkint.

A fővárosi vásárigazgatóság hivatalos jelentése szerint a mai marhavásáron állott 3279 db nagy, 470 db apró marha. Ebből eladatott u. m.:
86 darab bika dbja . . . . . . 60—170 frt
1876 « ökör párja . . . . 140—300 «
263 « bivaly párja . . . 110—190 «
1054 « v. tehén párja . . 100—190 «
459 « borju dbja . . . . 14—35 »
11 « birka párja . . . . 8—14 «

Bécs (St. Marx), szept. 22. (Távirat.) Felhajtatott 5661 birka. Jegyeznek: Kiviteli juhok 17—21½ frt, legelő juhok 6—15 frt páronkint.

Lóvásár.

Budapest, szept. 22. Felhajtatott ma 385 ló; ebből eladatott uj levelé mellett 52, átiratással 87; Bécsbe vettek összesen 26 darabot; lefoglaltatott 1 darab ló. Vásári árak: bécsi vágó ló drbja 18—37 frt, nehéz kocsiló 60—100 frt, könnyü kocsiló 80—156 frt.

Juhvásár.

Budapest, szept. 22. (Braun József és fia czég tudósitása az *Egyetértés* számára.) A tegnapelőtti birkavásárra felhajtatott: 2413 darab. A felhajtáshoz képest a vevők csekély számban jelentek meg a vásáron, ennélfogva az üzlet kedvezőtlen hangulatban folyt le. — Következő árakat jegyeztünk: Páronként 8 frttól 15 frtig, sulyszerint 30 krtól 36 krig kilogrammonként.

Pozsony, szept 22. (Távirat.) A mai juhvásárra 5842 drb juhot hajtottak fel. Élénk irányzat mellett a következő árak jegyeztettek: Kivitelre szánt juhok nyiratlanul 15—20 forinton, legelő juh 10—15 forinton kelt páronkint.

Páris (La Villette), szept. 19. Felhajtatott 24,129 birka. A nagy felhajtás következtében igen lanyha volt a vásár. Magyar juhok jegyeznek 75—78 centimet ½ kilókint, vagy 56—60 frankot páronkint.

Páris (La Villette), szept. 22. (Távirat.) Felhajtatott 21,878 birka. Az üzlet rossz.

Szurómarhavásár.

Bécs, (Szt.-Marx), szept. 22. (Távirat.) Felhozatott: 2721 borju, 2911 élő sertés, 597 leszurt birka, 402 leszurt sertés és 79 bárány. Az irány és az árak általában változatlanok. — Eladatott: Élő borju 36—42 kron, elsőrendü 44—50 kron, kivételképen 52 kron, süldő 32—40 kron, leszurt nehéz sertés 44—46 kron, elsőrendü malacz 48—50 kron, leszurt birka 25—38 kron kilókint, és bárány 4—9 frton páronkint.

NAPIREND: szeptember 23-án.

Naptár: Péntek. — Róm. kath.: Thekla szüz vértanu. — Prot. Thekla. — Görög-orosz: (szeptember 11.) Teodóra. — Zsidó: (tischri 5.) — **Nap kél** 5 ó. 50 p., nyug. 5 ó. 54 p. — **Hold kél** déli 12 ó., nyug. 9 ó. 58 p. este. — Nap a mérleg jegyébe lép délelőtt 10 óra 10 perczkor. — Csillagászati őszkezdet.

Belügyminiszter fogad déli 12—1.

Közmunka- és közlekedésügyi miniszter fogad d. u. 2—3-ig.

Horvát miniszter fogad d. e. 10—d. u. 2.

A fővárosi középitési bizottság ülése d. u. 5 órakor (uj városháza I. em. 15.)

Kereskedelmi muzeum a városligeti iparcsarnokban d. e. 10—12 és d. u. 3—½7.

Halászati kiállitás az állatkertben egész nap

Országos képtár az akadémia palotájában d. e. 9-től d. u. 1-ig.

Vörös-kereszt-egylet Erzsébet-kórháza (Buda déli pályaudvar közelében) megszemlélhető naponkint d. e. 10—11½ óra között.

Nemzeti muzeum: régiségtár d. e. 9— d. u. 1

Orsz. tanszermuzeum a budai állami tanitóképezde épületében d. e. 9—12 és d. u. 3—6.

Nemzetközi panoráma Andrássy-ut 28. sz.

Müszaki iparmuzeum a kerepesi-uton (Beleznay-kert.) nyitva van d. e. 9-től 1-ig és d. u. 3—5.

Egyetemi füvészkert az üllői-uton d. e. 8—12 és d. u. 2—6-ig.

Egyetemi könyvtár d. e. 10—12 d. u. 4—8.

Muzeumi könyvtár d. e. 9-től d. u. 1-ig.

Akadémia könyvtár d. u. 3—7.

Országos panoráma a városligetben reg. 9-től este 10-ig.

Központi kávéház villanyos világitással az egyetem-utcza és Ferencziek-tere sarkán.

Állatkert nyitva egész nap. Belépti dij 30 kr.

Margitsziget. Gőzhajó indul félóránkint. — Csütörtökön, szombaton és vasárnap katonazene a felső vendéglőben.

Kivonat a hiv. lap szept. 22-ki számából.

Árverések a fővárosban. Szautner József 465 frtra becs. ingós. szept. 28. Deutsch Adolf 325 frt 89 krrara becs. ingós. szept. 23. (VI. ker. felső-erdősor 54. sz.) Láng Emil 350 frtra becs. ingós. szept. 23. (VI. ker. váczi körut 1. sz.) Hoffmann S. C. 2802 frtra becs. ingós. szept. 30. (IV. ker. Mária-Valeria-utcza 15. sz.) Kopacsek József 926 frt 85 krra becs. ingós. szept. 23. (V. ker. Arany János-utcza 33. sz.) Schlosser Lipót 533 frt 30 krra becs. ingós. okt. 4. (V. ker. váczi körut 56. sz.) Fejérváry Frigyes 394 frtra becs. ingós. szept. 23. (V. ker. Arena-ut 7. sz.) Fischer Mór 1105 frtra becs. ingós. szept. 29. (VII. ker. sip-utcza 15. sz.) Szamek Mór 2699 frt 30 krra becs. ingós. okt. 13. (X. ker. Kőbányán, jászberényi ut 8467. sz.) Tisza László 452 frtra becs. ingós. szept. 23. (IV. ker. zöldfa-utcza 42. sz.) Tollmar József 1280 frt 60 krra becs. ingós. szept. 23. (IX. ker. Szvetenay-utcza 15. sz.)

Árverések a vidéken. Adamovits Sándor 15,160 frtra becs. ingatl. decz. 18. Ujvidéken. Dégenfeld Rebeka 1631 frtra becs. ingatl. nov. 28. Sajó-Magyaros (Bethlen). Szirmay Tamásné 18,143 frtra becs. ingatl. decz. 29. Nagy-Mihály. Holländer József 3255 frt 20 kra becs. ingós. szept. 29. Zombor. Komutzki János 2961 frtra becs. ingatl. okt. 27. Sopron. Ekkstein László 900 frtra becs. ingós. szept. 26. Tápió-Szele. Wolf Emánuel 3904 frt 10 krra becs. ingós. szept. 26. Nagy-Abony (Czegléd.) Joanovits Anna 4053 frtra becs. ingatl. decz. 23. Nagy-Kikinda. Szirmay Pál 1500 frtra becs. ingatl. nov. 24. Homonna. Litresits Pál 3143 frtra becs. ingatl. 1888. jan. 3. Magyar-Óvár. Szentimrey András 28,000 frtra becs. ingatl. okt. 24. Nyiregyháza. Jovanov Száva 420 frtra becs. ingatl. nov. 21. Pancsova.

Csődmegszüntetések. Kacsó Ferencz debreczeni kereskedő, — Mandel Izidor debreczeni lakos ellen.

Pályázatok. Az esztergomi és a bajai kir. járásbiróságnál joggyakornoki, — Szabadka kir. város törvényhatóságánál aljegyzői, — a szászkabányai kir. járásbiróságnál végrehajtói állomásokra.

Felelős szerkesztő: **Csávolszky Lajos.**

Elhaltak névsora 1887. szept. 19—20.

Tincz K. 6 é. özv. I. k. uri-u. 14. májbaj.
Dr. Miszlikovszky H. 34 é. jogtudor I. k. uri-u. 4. agyguta.
Reif A. 8 é. házaló l. VI. k. váczi-körut 58. tüdőbaj.
Baster I. 3 é. kávés fia VI. k. Szondy-u. 2. tüdőbaj.
Berger G. 55 é. hetiüszedő VI. k. Bethesda tüdővész.
Farkas J. 45 é. házaló utról rák.
Pillinger J. 74 é. temető felügyelő aggkór.
Schüller I. 2 é. napsz. VI. k. erdőtelek 1666. roncs toroklob.
Kohn R. 17 é. VI. k. Kremniczi-u. 16. rák.
Kerék M. 2 é. szakács l. VI. k. aradi-u. 88. agykérlob.
Rosztóczky M. 13 é. kertész l. V. k. N. János-u. 44. tüdővész.
Gelb A. 2 é. cseléd fia III. k. föld-u. 386. gyomorbélhurut.
Silberer E. 51 é. szőllős neje III. k. Lajos-u. 215. hashártyalob.
Tannenberger J. 85 é. ács neje III. k. Endre-u. 38. gümőkór.
Blum J. 32 é. czipész VI. k. Szondy-u. 44. béllob.
Sárkány K. 65 é. kofa IX. k. csillag-u. 1. orbáncz.
Pittermann M. 65 é. napsz. VI. k. hársfa-u. 10. tüdőlob.
Pollák Sz. 31 é. fodrásznő VI. k. Eötvös-u. 5. tályog.
Cheoh E. 2 é. fuvaros l. II. k. török-u. 2. bélhurut.
Rohrer A. 3 é. gépész l. II. k. tégla-u. 9. roncs. toroklob.
Csaszny F. 81 é. nyug. őrnagy II. k. lánczhid-u. 2. bélhurut.
Kuhtreiber M. 68 é. magánzó IV. k. szerb-u. 14. szivbaj.
Kokh L. 22 é. asztalos VIII. k. vig-u. 47. gümőkór.
Krausz K. 8 é. majoros l. VIII. k. Köris-n. 29. roncs. toroklob.
Walther M. 27 é. aszt. neje VIII. k. Déri-u. 2. gümőkór.
Lowik M. 49 é. napsz. VII. k. király-u. 11. tüdővész.
Kámán F. 49 é. kertész VII. k. István-ut 67. rák.
Pitéli J. 35 é. napsz. VI. k. erdősor 3. rezgörj.
Buzek I. 23 é. mázoló VII. k. hársfa-u. 23. gümőkór.
Speczik J. 37 é. drótos IX. k. üllői-ut 9. orbáncz.
Vagó E. 24 é. cseléd VI. k. felső erdősor 66. hagymáz.
Wieser Cz. 40 é. napsz.-nő I. k. tébolyda melhártyalob.
Wolf J. 73 é. utas bélhurut.
Ehrenreich M. 75 é. mázoló II. k. retek-u. 9. tüdőgümő.
Nagy J. 24 é. cseléd I. k. szénatér 1. süly.
Várkonyi M. 48 é. napsz. I. k. tébolyda kimerülés.
Noll K. 2 é. napsz. fia VIII. k. József-u. 11. agykérlob.

IDEGENEK NÉVSORA.

Marchall-szálloda. az Angol királynéhoz.
Gr. Desfours A. Bécs
Gr. Dubsky A. Bécs
Gr. Dessewffy D. Nyiregyháza
Gr. Mikes Erdély
Gr. Bissingen Erdély
Jakabffy T. Dombegyháza
Tabáts A. Arad
Svastics B. Zala
Stark G. B. Skótország
Feischl K. Debreczen
Weisz L. M.-Szalka
Dr. Neuburg J. M. Szalka
Aigner E. Schwarzwald
Falkendorf B. P.-Szilézia
Ossmann J. Neudorf
Galler W. Bécs
Schram D. Bécs
Duffler J. Bécs

Hungária szálloda.
Dr. Papanek L. Holits
Hüsto J. Amsterdam
Lévay J. Szeged
Schuller J. Szivács
Tedeschij E. Arad
Mastrovich D. Spalato
Kahn J. Genf
Blitz M. Bécs
Otrubay K. Arad
Péter P. Pancsova
Dussel A. Berlin
Dr. Haller J. Körmend
Führer J. Bécs
Wolf Gy. Bécs
Kick N. Osada
Speyer T. Aachen
Schwimmer M. Temesvár
Härlel H. Guber
Hulter H. Iserlohn
Frantes J. Szaloniki

Aranysas szálloda.
Hámos A. Gömör
Szabados J. Szeged
Sztranyovszky G. B.-Gyarmat
Szilágyi L. Ráczkeve
Polgár J. Kaposvár
Tóth Gy. Csikvánd
Hahn J. Gy.-Szt-Márton
Juhász J. Macsola
Velits J. Nyavalád
Ungar L.-né Turkeve
Lichtner D. Kecskemét

London szálloda.
Grüfner H. Bécs
Grübner J. Rzezow
Dr. Crokland H. Kairó
Haim B. Temesvár
Vogl Zs. Baja
Lowenz M. Antwerpen
Fábry J. Karczag
Traeger P. München
Bertal F. München

Tigris szálloda.
Bogdán J. Szt-Miklós
Teodorovits T. Sziget
Dresdner A. Bécs
Knall Zs. Sopron

Vadászkürt szálloda.
Radó K. Répczelak
Gruber V. D.-Földvár
Rakovszky K. Beszterczebánya
Malonyay F. Zemplén
Meller D. F.-Segesd
Hertelendy F. Tomaj
Fillberger E. Nyitra
Lustig L. Mohács
Jovanovits J. Fehértemplom
Holle R. Haide
Osztoics J. Ruma
Glaser B. Bécs
Schnitzler M. Bécs
Morgenstern V. Bécs
Rauck J. Bécs
Radványi J. Miskolcz
Filberger J.-né Nyitra
Havas A. Zircz
Blaskó L. Lugos

M. Államvasut-szálloda.
Nagy A. Szolnok
Ruttkay F. Szolnok
Schulhof B. Eszék
Feuerstein J. Budapest
Ardai I. Kassa
Krób K. Uj-Verbász
Feuerstein K. Beregszász
Hlebovicky S. Bécs

Magyar király szálloda.
Fabinyi J. Megyes
Mozánszki Gy. Eperjes
Dr. Hajós J. Kanizsa
Papp J. N.-Várad
Blahunka J. Bécs
Weinberger G. Bécs
Bittner G. Bécs
Prachfeld S. Kecskemét
Hennefeld M. Kassa
Gortana J. Wels
Klein J. N.-Egres
Grünfeld J. Fehérvár

Két korona szálloda.
Vécsey J. Döms d
Hrabovszky F. Pétervárad
Singer L. N.-Körös
Bergel J. Irsa
Löwinger A. Lakihegy
Fodor A. Sz.-Ujv.
Balla M. Torda
Fodor L. Torda
Weinberger M. Miskolcz
Vörösmarty K. Dabas
Máté L. Kecskemét
Tóth J. Szentes
Benedek S. N.-Körös
Benedek L. Szentes

Nemzeti szálloda.
Mócsy L. N.-Körös
Rady A. Ujvidék
Dr. Petersohn M. Kreutzberg
Darbaur G. Brünn
Niksits M. Djakovár
Braun V. Djakovár
Czigler J. Süttő
Höhm A. Drezd
Rotset L. Bécs
Pörtl A. Bécs

Schmidt Orient szálloda.
Jakobcsics J. Szabadka
Szitányi J. Eperjes
Horovitz J. Eperjes
Schmidt M. Sz.-Fehérvár
Havranek J. Sz.-Fehérvár
Meszner K. Gyöngyös
Dr. Singer S. V.-Vecse
Braunfeld G. D.-Győr
Zoller K. N.-Maros
Weisenbok J. Bécs
Neumann M. Eger
Wally G. Arad
Beer E. Szatmár
Dr. Rosenfeld B. K.-Szeben
Theumann L. Bécs
Mehmed A. Bécs
Havrilla J. Kassa
Bikki J. Kassa
Almásy V. Zircz

Erzsébet szálloda.
Szabó T. N.-Körös
Csernyus J. Kalocsa
Dr. Illéssy J. Czegléd
Fába S. Endre
Antal J. K.-Kaposvár
Gr. Hunyady L. B.-Hunyad
Erkédy M. Segesvár
Dr. Braun S. Debreczen
Lőrincz J. N.-Várad
Dömölczy D. K.-Szt-Márton
Weis Gy. Bécs
Hermann G. Arad
Dömény S. Udvarhely
Zsontényi J. Udvarhely

Pannonia szálloda.
Győriffy Gy. Tűbörzsöd
Pethő S. K.-Jenő
Okolicsányi B. A.-Szlatina
Czukor M. Nyiregyháza
Boer B. Abrudbánya
Papolczey S. Miskolcz
Simonovits S. Mihovicz
Dr. Konthy J. Nyiregyháza
Heder J. M.-Sziget
Nagy S. N.-Kálló
Fábry L. Baja
Drohotuszky R. Arad
Sugár D. M.-Kövesd
Jeney J. P.-Péteri
Ecsele F. Rudolfsgrad
Meyer F. Zilah
Pottogar A. Galgócz
Schlichthel G. Pécs
Csusely J. Tolna
L. Szabó P.-Ladány
Dr. Gerő M. B.-Gyarmat
Wenninger M. Bécs
Damjanits D. Ó-Becse

Walter Fehérló szálloda.
Ledniczky A. Erdély
Zmeskál J. Sipek
Országi J. Pelsőcz
Hornyácsek J. Maklár
Vizi Zs. T.-Szele
Vörös A. Leposén
Varga A. Ugocsa
Cserha J. N.-Oroszi
Raksányi K. Irsa
Bicskey K. Csömör
Turánszky N. Szt-Benedek
Podgorélátz S. Nádasd
Polgár J. Kaposvár
Bálint S. Debreczen
Kiss G. Debreczen
Végh Gy. Szatmár
Müller F. Győr
Horváth A. Temerin
Spilza M. Szőlös
Keleti J. Szeged
Csőri M. Temesvár

Holzwarth-Frohner száll.
Zerljen J. Czegléd
Dr. Czell V. Brassó
Gmeiner Gy. Brassó
Südenforst A. Temesvár
Weisz S. Temesvár
Pollacsek E. Szeged
Andrényi J. Arad
Dr. Mittler J. Arad
Dr. Elbogen F. Bonyhád
Dr. Kardos S. Debreczen
Schwarz M. B.-Illye
Dr. Willner A. M. Bécs
Rzivnácz V. Bécs
Horschitz F. Bécs
Waldvogel A. Bécs
Rauchberg J. Bécs
Kohn E. Bécs
Schmahl M. Bécs
Tanczer J. Bécs
Kohn V. Beszterczebánya
Pokorni H. Belgrád
Mollier S. Trieszt
Grossmann H. Schweinfurt
Lunda F. Prága

Széchényi szálloda.
Schönberg F. Bécs
Brezicska G. Ujvidék
Tautsch P. Ruszkahegy
Zalabér F. Keresztur
Begris J. Szt.-Endre
Jekelits B. Zólyom
Bárdossy D. Zombor
Mihalovits M. Zombor
Komáromy K. Somogy
Zajongby E. Temesvár

NYILT-TÉR.

Feketeselyem faille française, surah, satin merveilleux, satin luxor, atlasz, damaszt, rips és tafotta méterje 1.10-től 8 frt 85 (kb. 120 különféle minőségben). Ruhákban vagy végekben vámmentesen házhoz szállit **HENNEBERG G.** (cs. és k. udv. szállitó) **ZÜRICH** selyemgyári raktára. Minta postafordultával. Levelekre 10 kros bélyeg kell. 473

Nyilatkozat.

Az «Egyetértés» mai számában Ordódy Lajos urtól rám vonatkozólag megjelent nyilatkozatra az a válaszom, hogy én az olyan embereket, kiknek panaszukra magamtól önként lovagias elégtételt nem adhatok, a törvény rendes utjára szoktam utasitani, mert «nem azért vannak az ország törvényei, hogy meg ne tartassanak». Hogy aztán oly egyének, kik még oly esetben is, midőn sem női- vagy katonai becsületről, vagy más oly delikát dologról van szó, mely ártatlanok sérelme nélkül nem tárgyalható nyilvánosan, — hanem «műtrágyák»-ről és «cséplőgépek»ről — a törvények kerülésével más kibuvó ajtókat keresnek, mint vélekedtek rólam: az semmi befolyással sincs tetteimre.

Különben azt, hogy «sértéseim tisztességes emberek becsületében csorbát nem ejthetnek», magam is szivesen elismerem, mert még eddig, 45 éves korom és 25 éves nyilvános müködésem daczára, tudtommal **egyetlen tisztességes** ember se érezte magát általam becsületében megsértve vagy ki nem elégitve. 3273

Dapsy László.

HALLI jódviz
LIPIKI jódviz
a legfrisebb töltögetésben épen most érkezett meg
MATTONI és WILLE
ásványvizraktárában, BUDAPEST, Dianafürdő-épület és mérleg-utcza 12. 1143

Egyéves önkéntesek
előirás szerint legelegánsabban felszereltetnek
Tiller Mór és Testvérei
cs. és kir. udv. szállitók által, BUDAPEST, Károly-kaszárnya. — Árjegyzékek kivánatra ingyen. 2939

SZINHAZAK ES MULATSAGOK.

NEMZETI SZINHÁZ

Évi b. 191. Havi b. 23.
Budapest, szeptember 23-án.
Romeo és Julia.
Tragédia 5 felv. Irta Shakspere. Forditotta Szász K.

Személyek:

Escalus	Szacsvay
Páris	Horváth
Montague	Abonyi
Capulet	Egressy
Öreg Kapulet	Tóth
Romeo	Mihályfi
Mercutio	Benedek
Benvolio	Császár
Tybald	Kőrösmezei
Lőrincz	Pintér
Boldizsár	Halasi
Gergely	Faludi
Péter	Sántha
Ábrahám	Latabár
Páris apródja	Lukács I.
Montague né	Lubinszkyné
Capulet-né	Felekiné
Julia	P. Márkus E.
Julia dajkája	Szathmáryné

Kezdete 7 órakor.
Holnap szeptember 24-én.
Bérletfolyamban:
Kolostorból. Komédiás. Apród.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Budapest, szeptember 23-án.
Az operaház zárva.
Holnap, szeptember 24-én.
Bérletszünetben:
Először:
Lehmann L. k. a. és Perotti Gy. vendégjátékául:
Merlin.

NÉP-SZINHÁZ.

Budapest, szeptember 23-án.
Blaha L. assz. mint vendég.
Először:
REBEKA.
Eredeti népszinmü dalokkal 3 felv. Irta Lukácsy S. Zenéjét szerzette Dankó István.

Személyek:

Tarcsay János	Szathmáry
Sólyom Gyuri	Szirmai
Juliska	Fodor F.
Özv. Doroginé	Pártenyin
Blitzstein J.	Ujvári
Rebeka	Blaha L.
Konyári Gyula	Hunyadi
Tüske Miksa	Vidor
Mohári Pál	Horváth V.
Piroska	G. Barcsai L.
Sziporka G.	Makó
Csendes Éva	Klárné
Páva Zsuzsa	Vidorné
Sarlós Tamás	Tirnovai
Szopor Mihály	Izsó
Csülök Mátyás	Halász
Árnyas Péter	Fodor
Virágné	Vasváriné
Hajnalné	Béni I.
Rózsi	Arányi I.
Erzsi	Gyöngyösi I.

Kezdete 7 órakor.
Holnap, szeptember 24-én.
UGYANEZ.

NÉMET SZINHÁZ.

Budapest, szeptember 23-án.
Die Pfarrersköchin.
Életkép zenével 4 felv.
Kezdete 7 órakor.

ÁLLATKERT.
Naponként délután 3 órától kezdve katona-zene; 4 és fél 6 órakor
bámulatos nagy előadás
Fél 6 órakor etetés.
5 him oroszlán és 1 tigris
elővezeti **Mr Cárló** hires állatszeliditő ur.
4 leopárd és 1 párducz
elővezeti **Mdl. Idola** egy szép fiatal állatszeliditőnő.
Az állatok kitünően vannak idomitva.
Nagyszerü látvány. 3248
Belépti dij mint rendesen csak 30 krajczár.

PRUGGMAYR ORPHEUM.
Hajós-utcza 27. a m. k. Operaház mellett.
Elvira Sansoni Signora, az ágyuk királynéja és salonathlétanő — a Walton Orpheumból San-Francisco — fellépte. **Linder Josefin**, az ugynevezett «**Die harbe Godl**» bécsi énekesnő fellépése; továbbá **Rück Anna**, a kedvelt fiatal magyar-német énekesnő, ugymint az összes szerződött tagok fellépése. 2313

Első fővárosi orpheum
Nagymező-utcza 17. sz. 3292
Ma, Rollé Emmy és **Leonora** eredeti bécsi duette-énekesnők fellépte.
Teichmann Nina, német chansonette-énekesnő fellépte. — Továbbá: Mr. **Leamy**-nak és **Ongar** nővérekkel, ujon feltalált szabadalmazott forgó szék-készülékükkel. A **Moser** kiváló gymnastikus család fellépése és pedig a «**márvány szobrok**,» mely még egy társulatnál sem volt ily eleganciával látható. A legujabb komikai darab, előadva Mr. **Fisch** és **Rolston** által (az ugynevezett egy és fél ember fellépte.) **Orzini** k. a., **Mlle Aida**, kitünő franczia excentrique énekesnő; **Maximi** és **Beate** equilibristák, **Ilona** magyar énekesnő, **Harrison** zenei bohócz, **Rudolf** madárhang utánzó **Carlo de Venturini** és **Scheuk Márton** ének-komikus.

IDOJARAS, szept. 22. regg. 7 órakor.

Az időjelző-intézet távirati jelentése.

Állomások	Légnyomás mm 700	Szél iránya és ereje (1—12)	A hőmérséklet Celsius fokban	Csapadék mm	Felhőzet
Arad	60.8	ENY 3	+ 7.0	2	◕
Besztercze	58.7	EK 1	+ 6.2	13	◕
Beszterczebánya	60.7	E 3	+ 9.0	1	◕
Budapest	61.3	ENY 6	+ 9.0	—	○
Csáktornya	64.0	EK 5	+ 8.5	—	◔
Debreczen	59.0	NY 1	+ 8.2	2	●
Eger	62.2	E 1	+ 6.6	—	◔
Eszék	—	—	—	—	—
Fiume	—	—	—	—	—
Késmárk	60.2	E 5	+ 7.3	4	◑
Keszthely	64.4	E 4	+ 10.6	—	○
Kolozsvár	59.6	DNY 6	+ 7.6	—	●
Magyar-Óvár	61.9	ENY 5	+ 7.3	—	◔
Mármaros-Sziget	59.1	DK 1	+ 7.2	6	◕
Nagy-Enyed	59.6	D 1	+ 11.0	3	≡
Nagy-Szeben	58.3	ENY 1	+ 7.4	9	●
Nagyvárad	58.8	E 2	+ 7.9	7	●
Orsova	58.3	E 3	+ 10.8	—	◔
Pancsova	63.2	ENY 6	+ 8.4	4	●
Selmeczbánya	63.0	ENY 1	+ 6.8	—	●
Sopron	65.3	ENY 5	+ 8.0	—	◕
Szatmár-Németi	60.0	ENY 2	+ 7.6	12	●
Szeged	60.5	E 2	+ 8.1	5	●
Sepsi-Szt.-György	56.5	◎	+ 8.0	22	●
Szolnok	61.4	E 2	+ 10.0	⋞14	◕
Temesvár	60.9	E 3	+ 7.0	20	●
Trencsén	62.2	ENY 3	+ 9.8	1	●
Ungvár	58.2	E 1	+ 8.9	2	●
Zágráb	65.2	DNY 1	+ 8.6	—	◔
Bécs	66.3	ENY 3	+ 7.8	—	●
Bregenz	67.7	◎	+ 4.2	—	○
Lesina	62.2	K 1	+ 13.2	4	○
Pola	64.4	E 2	+ 14.2	—	◑
Prága	66.8	E 2	+ 6.2	—	◑

Jelek magyarázata: ◎ = szélcsend, ○ = tiszta, derült, ◔ = ¼ felhős, ◑ = ½ felhős, ◕ = ¾ felhős, ● = borult, ● = eső, ✳ = hó, ▲ = jégeső, ≡ = köd, ∞ = gőz, ⋞ = zivatar, villám, (n) = csapadék mm.-ben.

Áttekintése a mai időjárásnak:

Európában: A depresszió (753—755) kelet felé távozik, a nagy légnyomás (765—770) északnyugot felől jön. Az idő hüvös, északnyugaton változó, délkeleten esőkkel borus, szeles.

Hazánkban: Északi- és északnyugotias, helyenkint erős szelek mellett, a hüvös hőmérséklet többnyire még alább szállott, a légnyomás nagyobb lett. Az idő északnyugaton változó, délkeleten esőkkel borus, szeles, hüvös. Szolnokon zivatar volt. Az e hó 20-ikán előrejelzett idő, boruló jelleggel végződik s változó jelleget öltve, jövőre szárazabb, egyelőre hüvös lesz.

Kilátás a jövő időre:

Hazánkban: Szeles, hüvös, nyugaton derüs, keleten még esőkkel változó időt várhatni.

VIZÁLLÁS, 1887. szeptember 22.

Névszerint	Méter 0 fölött	Méter 0 alatt	Változik	Névszerint	Méterben 0 fölött	Méterben 0 alatt	Változik
Duna				**Tisza**			
Pozsony	1.80	—	apadó	M.-Sziget	1.08	—	áradó
Komárom	1.08	—	apadó	V.-Namény	0.92	—	áradó
Budapest	1.34	—	apadó	Tokaj	1.—	0.10	áradó
Mohács	1.97	—	apadó	Szolnok	—	6.15	apadó
Vukovár	—	—	—	Szeged	—	0.14	apadó
Ujvidék	2.24	—	apadó	**Bodrog**			
Pancsova	0.10	—	apadó	Sárospatak	—	0.05	áradó
Orsova	1.11	—	áradó	**Szamos**			
Vág				Szatmár	0.40	—	apadó
Komárom	1.02	—	apadó	**Körös**			
Dráva				B.-Gyula	—	0.16	apadó
Barcs	0.57	—	áradó	Gyoma	—	0.09	áradó
Eszék	0.99	—	apadó	**Maros**			
Száva				Arad	—	0.84	apadó
Sziszek	—	1.60	áradó	**Béga**			
Mitrovicza	0.43	—	apadó	Temesvár	—	0.44	áradó

Közlekedési utmutató.
Megjelent legutóbb az Egyetértés augusztus 28-diki számában.

A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos árjegyzései szeptember 22.

Faj		Irányzat	Minős. suly hektolit.	100 kilogramm ára frttól	frtig	Minős. suly hektolit.	100 kilogramm ára frttól	frtig
Buza bánsági	uj	lanyha	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
«		«	76	—.—	—.—	77	—.—	—.—
«		«	78	—.—	—.—	79	—.—	—.—
«		«	80	—.—	—.—	81	—.—	—.—
tiszavidéki		«	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
«		«	76	—.—	—.—	77	—.—	—.—
«		«	78	—.—	—.—	79	6.55	6.65
«		«	80	6.65	6.75	81	6.75	6.80
pestvidéki		«	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
«		«	76	—.—	—.—	77	—.—	—.—
«		«	78	—.—	—.—	79	6.50	6.60
«		«	80	6.55	6.70	81	6.70	6.75
fejérmegyei		«	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
«		«	76	—.—	—.—	77	—.—	—.—
«		«	78	—.—	—.—	79	6.55	6.65
«		«	80	6.60	6.75	81	6.75	6.80
bácsai		«	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
«		«	76	—.—	—.—	77	—.—	—.—
«		«	78	—.—	—.—	79	6.60	6.70
«		«	80	6.65	6.80	81	6.80	6.85
magyar északvidéki		«	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
«		«	76	—.—	—.—	77	—.—	—.—
«		«	78	—.—	—.—	79	6.35	6.40
«		«	80	6.40	6.50	81	6.50	6.60

Gabona ó vagy uj		Irányzat	Faj	Minőségi suly hektoliterk.	100 kilogramm ára frttól	frtig
rozs	uj	csendes	—	70—72	5.25	5.50
árpa		lanyha	takarmány	60—62	5.10	5.30
«		«	égetni való	62—64	5.60	6.60
«		«	sörfőzdei	64—66	7.—	7.75
zab		lanyha	—	39—41	5.10	5.30
tengeri	ó	szilárd	bánsági	75	5.80	5.85
«		«	másnemü	73	5.75	5.80
köles	ó	lanyha	—	nélkül	—.—	—.—
káposzta-repcze	uj	szilárd	—	«	10.5/8	11.3/8
bánsági repcze		—	—	«	10.3/8	10.5/8

Szokvány-gabona határidőre	Irányzat		100 kg ára pénz	100 kg ára áru
buza	lanyha	tavaszra	7.21	7.23
«	«	őszre	6.74	6.76
tengeri	csendes	máj.—jun.-ra	5.68	5.70
«	«	jul.—aug.-ra	—.—	—.—
zab	«	tavaszra	5.67	5.68
«	«	őszre	5.25	5.26
káp. repcze	szilárd	aug.-szept.	11.4/8	11.5/8

Különféle termények	Irányzat	Faj (100 kilogramm ára)	Pénz frt	Áru frt
Heremag	lanyha	luczerna magyar	46.—	50.—
«	«	franczia	—.—	—.—
«	«	olasz	54.—	58.—
«	«	vörös	44.—	48.—
Repczeolaj	csendes	nyers azonnali szállit.	—.—	—.—
«	«	finomitott	28.50	29.—
«	«	őszi, kétszer finomitott	—.—	—.—
Lenmagolaj	csendes		—.—	—.—
Olajpogácsa	szilárd	repcze	4.95	5.—
Disznózsir	csendes	pesti	57.50	58.—
«	«	vidéki	—.—	—.—
Szalonna	szilárd	m. Ia. hízott gensz. áru m. sz.	51.—	52.—
«	«	városi hízott gensz.	51.50	52.—
«	«	füstölt	56.—	56.50
Faggyú	szilárd	olvasztott	31.50	32.—
Szilva	csendes	bosznia hordóban 1886.	—.—	—.—
«	«	zsákokban	—.—	—.—
«	«	szerbiai, hordóban	—.—	—.—
«	«	szerbiai, zsákokban	—.—	—.—
« határidő	lanyha	bosznia h. okt.-nov.	—.—	—.—
«	«	zsákokban	11.60	12.—
«	«	szerbiai hordó	—.—	—.—
«	«	« zsákb.	11.25	11.50
Szilva-iz	csendes	szlavoniai új	14.—	14.25
«	«	bánsági új	13.—	13.50
« határidő	csendes	szlavoniai szept.—okt.	13.75	14.—
«	«	bánsági	13.—	13.50
Dió	—	magyar min. szerint	—.—	—.—
«	—	szlavoniai	—.—	—.—
Gubacs	—	magyar Ia.	—.—	—.—
«	—	szerbiai	—.—	—.—
«	—	bosznia	—.—	—.—
Borkő term.	szilárd	fehér Ia.	75.—	82.—
«	«	fehér IIa.	55.—	65.—
«	«	vörös	55.—	65.—
Méz	csendes	nyers	—.—	—.—
«	«	sárga, csurgatott	—.—	—.—
«	«	világos szinü	—.—	—.—
Viaszk	szilárd	rozsnyói	122.—	126.—
«	«	szlavoniai	—.—	—.—
Szesz	csendes	szesz	26.—	26.25
«	«	szesz-élesztő	28.50	29.—

ÉRTÉKPAPIROK		Utolsó árkelet pénz	áru
ÁLLAMADÓSSÁG.			
Magy. kir. aranyjáradék adómentes 100, 500, 1000	4%	100.40	100.70
Magy. kir. aranyjáradék adómentes 10,000	4%	—.—	—.—
Magyar papirjáradék adómentes	5%	87.25	87.55
Magyar vasuti kölcsön à 120 frt o. é. (300 frank)	5%	150.—	151.—
Magyar vasuti kölcsön 120 frt egyes darabokban	5%	150.—	151.—
Gömöri államvasuti záloglevelek	5%	—.—	—.—
Magyar 1869. keleti vasut államkötv. (elsőbbs.) adóm.	5%	98.50	99.—
Magyar 1873. keleti vasut arany v. ezüstb. (elsőbb.) adóm.	5%	—.—	—.—
Magyar 1876. keleti vasut államkötvény aranyban	5%	114.50	115.50
Magy. kir. nyeremény-kölcsön 100 frt		122.25	122.75
Magy. kir. nyeremény-kölcsön 50 frt		122.—	123.—
Tiszai és szegedi kölcsön	4%	123.60	124.—
1871-iki magyar állam-kölcsönkötvény font st.-ben	5%	—.—	—.—
1873-iki magyar állam-kölcsönkötvény font st.-ben	5%	—.—	—.—
Magyar földtehermentesitési kötvények	5%	104.35	105.25
Magyar földtehermentesitési kötvények 1867. záradék		104.25	105.25
Magyar földtehermentesitési kötvények temesi	5%	104.25	105.25
Magyar földtehermentesitési kötvények 1867. záradékkal	5%	104.25	105.25
Magyar földtehermentesitési kötvények horvátországi	5%	—.—	—.—
Magyar földtehermentesitési kötvények erdélyi	5%	104.25	105.25
Magyar orsz. jelzálog urbéri váltságkötvények (100 frt)	5%	97.50	98.50
Kir. horv.-szlavonjelzálog földváltságkötvény (100 frt)	5%	—.—	—.—
Szőlődézsmaváltsági kötvény (100 frt)	5%	100.—	101.—
Magy. kir. kamatozó kincst. utalvány 6 hóra (100 frt)		—.—	—.—
Egyesitett államadósság papirban máj.—nov.	4 2/10%	81.—	81.50
Egyesitett államadósság papirban febr.—aug.	4 2/10%	81	81.50
Egyes. államad. ez. kam. jan.—jul.	4 2/10%	82.50	83.
Egyes. államad. ez. kam. ápr.—okt.	4 2/10%	82.50	83.—
Osztrák aranyjáradék adómentes	4%	112.50	113.—
Osztrák papirjáradék adómentes	5%	9?.—	9?.?0
Osztr. államad., kisors. 1854 250 frt p.p.	4%	130.—	131.—

Osztalék 1886-ra	ÉRTÉKPAPIROK			Utolsó árkelet pénz	áru
	Osztr. államad., kisors. 1860 500 frt o. é.		5%	136.—	137.—
	Osztr. államad., kisors. 1860. 100 frt o. é.		5%	138.—	139.—
	Osztr. államad., kisors. 1864. 100 frt o. é.			168.—	169.—
	Osztr. államad., kisors. 1864. 50 frt o. é.			168.—	169.—
	A temes-bégavölgyi vizszab. társulat		5%	96.50	97.50
	Pest város kölcsöne 1870-ből adómts.		6%	106.50	107.50
	Pest város kölcsöne 1871-ből adómts.		6%	107.50	108.50
	Budapest főváros 1880-iki kölcs. adóm		5%	102.—	102.50
	Szerbiai nyeremény-kölcsön 100 frank		3%	30.25	31.—
	Bécs város nyeremény-kölcs. 1874-ből			129.50	130.50
	RÉSZVÉNYEK.				
	a) Bankok.				
6.—	Angol-osztrák bank	120		—.—	—.—
7.50	Budapesti bankegyes. r. társ.	100		103.50	104.50
	Fiumei hitelbank	100		—.—	—.—
18.—	Horvát leszámitoló bank	200		—.—	—.—
30 frank	Magyar általános hitelbank	200		287.25	287.75
15 frank	Magyar jelzálog-hitelbank	200		—.—	—.—
6.50	Magyar jelzálog-hitelb. II. kib. id. e.	100		136.—	136.50
25 frank	Magyar leszámitoló és pénzváltóbank	100		95.—	95.50
13.—	Magyar országos bank r. társ.	200		—.—	—.—
33.60	Osztrák hitelintézet	160		282.90	283.10
10.—	Osztrák-magyar bank	600		884.—	888.—
46.—	I. Magyar iparbank	150		157.—	159.—
8.—	Pesti magyar kereskedelmi bank	500		689.—	691.—
14.—	Sziszeki hitelbank	100		—.—	—.—
	«Unio»-bank	200		—.—	—.—
	b) Biztositó társulatok.				
12.—	Bécsi biztositó társaság	200		197.—	200.—
10.—	Bécsi élet- es járadék-bizt. társaság	200		195.—	200.—
200.—	Első magyar általános bizt. társ.	1000		2880.—	2920.—
3.—	Foncière pesti biztositó intézet	100		70.—	70.50
30 frank	Magyar-franczia biztositó társaság	200 ar.		211.—	213.—
65.—	Pannonia viszontbiztositó társaság	30		880.—	900.—
—.—	*c) Gőzmalmok.*				
50.—	Concordia gőzmalom	500		485.—	490.—
10.—	Első budapesti	500		980.—	1000.—
—.—	Erzsébet-malom	200		230.—	231.—
10.—	Hengermalom	500		535.—	540.—
20.—	Lujza-malom	160		270.—	275.—
—.—	Molnárok és sütők	200		375.—	380.—
—.—	Pannonia	1000		820.—	825.—
	Viktória	150		135.—	140.—
—.—	*d) Közlekedési vállalatok.*				
	«Ádria» m. tengeri haj. r.-t.	100		—.—	—.—
	Alföld-fiumei	200		182.—	183.—
	Aradi és csanádi egyesült vasut	100		—.—	—.—
	Barcs-pakraczi vasut részvény-társ.	200		—.—	—.—
	Báttaszék-dombovári	200		175.50	176.50
8.—	Budapest-pécsi vasut r. t.	200		176.50	177.50
	Bpest-Szt.-Lőrincz helyi érdekü v.-r.-t.	100		—.—	—.—
	Bpest-Szt.-Lőrincz helyi érdekü els. r.	100		—.—	—.—
	Debreczen-hajdunánási v. e. r.	100		—.—	—.—
1 frank	Léli vasut	200		—.—	—.—
	Északkeleti vasut	200		163.50	164.50
	Erdélyi vasut	200		179.—	180.—
1.—	Győr-sopron-ebenfurti vasut	200		—.—	—.—
	Kassa-oderbergi vasut	200		144.50	145.50
	Magyar-galicziai vasut	200		168.—	168.50
5.—	M. ny. v. (székesfehérvár-győr-gráczi)	200		165.—	165.50
17½ frk.	Mármarosi sóvasut r.-t. el. r.	100		93.50	94.—
	Osztrák-magyar államvasut	200		228.50	229.—
	Pécs-barcsi vasut	200		—.—	—.—
8.—	Szamosvölgyi vasut t. els. r.	500		—.—	89.75
	Szatmár-nagybányai vasut els. rkb.	100		—.—	—.—
—.—	Tiszavidéki vasut	200		—.—	—.—
	Osztrák dunagőzhajózási társaság	500		394.—	398.—
25.—	Pesti közuti vaspálya	200		432.—	434.—
16.—	Pesti közuti vaspálya élv. jegy			240.—	245.—
	e) Takarékpénztárak.				
7.—	Budapest I. hazai serkálati	50		107.—	—.—
—.	Országos központi	300		475.—	480.—

Osztalék 1886-ra	ÉRTÉKPAPIROK		Utolsó árkelet pénz	áru
400.—	Pesti első hazai	1000	7450.—	7500.—
25.—	Egyesült Budapest fővárosi	200	470.—	473.—
4.50	Magyar ált. takarékpénztár r.-t.	100	96.—	97.—
	f) Különféle vállalatok.			
9.—	Alagut	105	151.—	153.—
4.80	Általános waggon-kölcsönző társaság	80	71.—	73.—
	Északmagyarorsz. e. kőszénb. r.-t.	100	—.—	—.—
13.50	Franklin-Társulat könyvnyomda	150	212.—	214.—
35.—	Könyvnyomda «Athenaeum»	100	515.—	520.—
80.—	Pesti könyvnyomda részvény-társ.	500	1120.—	1150.—
—.—	Pallas irodalmi és nyomdai r.-t.	200	165.—	170.—
45.—	Fiumei I. m. rizshánt. és rizskemény.	500	610.—	620.—
55.—	Ganz és Társa vasöntőde és gépgyár	400	785.—	790.—
23.—	Gschwindt-féle szeszgyár	200	340.—	350.—
20.—	Gyapjumosó és biz. első magy.	200	265.—	270.—
34.—	Kereskedelmi testület épülete	210	680.—	690.—
18.—	Kőszén- s téglagyár (Drasche)	200	245.—	246.—
9.—	Salgótarjáni kőszénbánya	100	181.—	182.—
20.—	Göztéglagyár, kőbányai	150	247.—	250.—
15.—	Tégla és mészégető, ujlaki	200	174.—	176.—
4.—	Nemzetközi waggon-k. részv.-társ.	100	61.—	62.—
5.—	Rimamurány-salgótarjáni vasmü	200	97.—	97.50
8.—	Schlick-féle vasöntőde s gépgyár	200	171.50	172.—
60.—	Serfőzde első magyar	350	890.—	900.—
24.—	Sertéshizlaló	200	290.—	293.—
—.—	Spodium és csontlisztgyár	200	110.—	115.—
5.—	Szálloda részvény-társaság	80	100.—	102.—
	Szegedi szeszgyár és finom. r.-társ.	100	—.—	—.—
	Török bir. dohány-egyedárus	250 frk	—.—	—.—
20.—	Uj-Antalvölgyi üveggyár r.-t.	500	490.—	500.—
	ZÁLOGLEVELEK.			
	Magyar földhitelint. papirérték	5%	101.50	102.50
	Magyar földhitelint. papirérték	4½%	99.75	100.75
	Magyar földhitelint. papirérték	4%	94.50	95.—
	Magyar földhitelint. ar. v. ez.	5%	130.50	131.50
	Magyar jelzálogbank	5½%	102.75	103.50
	Magyar jelzálogbank	5%	101.—	101.50
	Magyar jelzálogbank	4½%	98.—	98.50
	Kisbirtokosok orsz. földhitelintézete	5½%	102	102.50
	Kisbirtokosok orsz. földhitelintézete	5%	100.75	101.25
	Osztrák-magyar bank o. é.	4½%	102.25	102.40
	Osztrák-magyar bank o. é. 40½ évre	4%	99.40	100.—
	Osztrák-magyar bank o. é. 50 évre	4%	99.40	100.—
	Pesti magyar kereskedelmi bank	6%	102.—	102.50
	Pesti magyar kereskedelmi bank	5½%	101.—	101.50
	Pesti magyar kereskedelmi bank	5%	101	101.50
	Pesti magy. kereskedelmi bank	4½%	98.—	98.50
	Pesti magy. ker. bank községi kötv.	4½%	99.50	100.—
	«Albina» takarék- s hitelintézet	6%	101.—	102.—
	Nagyszebeni földhitel intézet	5%	100.—	100.50
	Nagyszebeni földhitelintézet	5½%	101.75	102.25
	Nagyszebeni földhitelintézet	6%	103.50	—.—
	Budapesti közuti vasp. társ. részlet	5½%	102.25	102.50
	Bpesti közuti vasp. társ. részlet A	5%	99.50	100.—
	Magyar jelzálog-hitelbank ny. köl.	4%	104.75	105.25
	Magyar jelzálog-hitelbank nyeremény-jegy		14.—	16.—
	Osztr. földh. int. dij kölcsön kötv.	3%	102.—	103.—
	Pesti hazai I. takp. e. kib. kötv.	5%	100.75	101.50
	Pesti hazai I. takp. e. kib. kötv.	4½%	99.—	99.50

ÉRTÉKPAPIROK			Utolsó árkelet pénz	áru
ELSŐBBSÉGEK.				
Alföld-fiumei v. u. (v.-északi v.)	200	5%	101.25	101.75
Alföld-fiumei vasut 1874. kib.		5%	—.—	—.—
Budapest-pécsi vasut	200	5%	101.50	102.50
Budapesti lánczhid	200	6%	104.50	106.—
Báttaszék-dombovár-zákányi v.	100	5%	99.—	99.50
Déli vasut	400/2000 márka	4%	—.—	—.—
Dunagőzhajózási társ	100/200	5%	—.—	—.—
Dunagőzhajózási társaság	100	6%	—.—	—.—
Északkeleti vaspálya	300	5%	99.—	99.50
Északkeleti vaspálya (aranyb.)	300	5%	—.—	—.—
Északkeleti vaspálya (aranyb.)	1000	6%	—.—	—.—
Lloyd és tőzs. s-épület	100	5%	99.50	100.—
Magyar-galicziai vaspálya	200	5%	99.50	100.—
Magyar-galicziai vasp. II. kib.	200	5%	99.—	99.50
M.-ny. v. (sz.-feh.-győr-gráczi)	200	5%	100.75	101.25
Magyar nyug. v. 1874. kib.	200	5%	—.—	—.—
M. v. elsőbbs. beruh. aranyb.	200	5%	126.50	127.50
I. erdélyi vaspálya	200	5%	99.75	100.25
Győr-sopron-ebenfurti vasut arany	200	3%	—.—	—.—
Kassa-oderbergi vasut, ezüstben	200	5%	101.75	102.25
Kassa-oderbergi v. (eperjes-tarn.)	200	5%	100.75	101.25
Kassa-oderbergi v. (osztr. vonal)	200	5%	—.—	—.—
Kassa-oderbergi v. (m. v.) arany	200	5%	—.—	—.—
Osztrák-magyar államvasut arany	200	5%	—.—	—.—
O.-m. államv. 1883. kib.	400/2000 márka	4%	—.—	—.—
O.-m. államv. X. kib. 1885. 500 fr.		3%	—.—	—.—
Tiszavidéki vasut	100	5%	102.75	103.25
Victoria gőzma m. elsőbbs. kötv.	150	5%	151.—	152.—
MAGÁNSORSJEGYEK.				
Budavárosi sorsjegy			48.—	49.—
Keglevich sorsjegy			26.—	27.—
M. sz. korona orsz. vörös kereszt egylet			12.—	12.25
Nyer.-kötv. a bpest-lipótv. bazil. felép.			8.60	9
Az olasz vörös kereszt egylet			14.—	14.50
Osztrák hitelintézet			178.50	179.50
Osztrák vörös kereszt egylet			16.50	17.—
Osztr. földhitel intéz. kötv. nyerem. jegy			—.—	—.—
Pálffy sorsjegy			47.50	48.50
PÉNZNEMEK.				
Császári királyi arany (vert)			5.92	5.96
Császári királyi arany (kör.)			5.86	5.91
Osztrák-magyar 8 forintos arany			9.94	9.97
20 frankos arany			9.94	9.97
20 márka			12.30	12.33
Török arany lira			—.—	—.—
Osztrák és magyar ezüst			—.—	—.—
Német birodalmi bankjegy 100 márkányi			61.50	61.65
Váltók árfolyama (látra)		bank k. láb		
Német bankpiaczok 100 márka		3%	61.55	61.75
Amsterdam 100 hollandi forintért		2½%	103.75	104.10
Brüssel 100 frankért		3½%	—.—	—.—
Páris 100 frankért		3%	49.50	49.60
Marseille 100 frankért		3%	49.50	49.60
Svájczi pénzpiaczok 100 frankért		2½%	—.—	—.—
Zürich 100 frankért		2½%	49.50	49.60
London 10 font sterlingért		2%	126	126.40
Szentpétervár 100 rubelért		5%	—.—	—.—
Olasz bankp. 100 lira nouve ital.		5½%	—.—	—.—

Felszámitolási árfolyamok	
Magyar 4% aranyjáradék	—.—
« 5% papirjáradék	—.—
« általános hitelbank	287.—
« pénzv. és leszám. bank	—.—
Tisza és szegedi kölcsön	—.—
Magyar jelzálogbank	—.—
Osztrák hitelintézet	283.—
Anglo-osztrák bank	—.—
Állami vasut	—.—
Déli vasut	—.—
Török birodalmi dohány	—.—
Rima-Murány	—.—
Jelzálog nyerem.	—.—

A mai déli tőzsdén eladatott «szállitásra»	Határidők	Utolsó árkelet pénz	áru	Előfordult kötés legmag. árkelet	legalacs. árkelet
4% magyar aranyjáradék	szept. 30	100.40	100.45	100.45	100.37⁵
5% « papirjáradék	szept. 30.	87.25	87.30	87.25	87.25
Magyar hitelbank	—	—.—	—.—	—.—	—.—
Osztrák	—	—.—	—.—	—.—	—.—
Osztrák-magyar államvasut	—	—.—	—.—	—.—	—.—
Déli vasut-részvény	—	—.—	—.—	—.—	—.—
Leszámitoló-részvény	—	—.—	—.—	—.—	—.—
Jelzálog-bank-részvény II. k.	—	—.—	—.—	—.—	—.—

Ezen hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betükből 2 krajczárral, s compact betükből szedve 4 krajczárral fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

Minden hirdetésre felvilágositást ad a kiadóhivatal ingyen. Czimmel ellátott hirdetések minden egyes közlése után még 30 kr. bélyegilletek is fizetendő.

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel a válaszra szükséges levélbélyeg vagy levelezőlap beküldetik, és a hirdetés alatt álló szám közöltetik.

Mindenségem.

Beteg vagyok, sokat szenvedek, szerencsésen vizsgázott, ha lehet jöjj. Csókol milliószor hü 2468 **Mimiké.**

3, 15, 1. 22, 12, 6, 24, 15, 2. 8, 6, 24, 5, 8, 20, 4, 6, 25, 15, 13, 11, 15, 18, 14. 22, 15, 1, 20, 21, 14, 2, 16, 4, 18, 20, 12, 19, 25, 21, 1, 8, 4, 14, 8, 1, 13, 12, 18, 15, 20, 5, 15, 14. 22, 12, 6, 24, 15, 2, 5, 15, 6, 24, 22, 12, 6, 24, 8, 9, 8, 19, 13, 4, 14, 9, 8, 14, 8, 13, 19, 15, 2, 12, 20, 6, 15, 14, 9, 15, 1, 15, 2, 18, 12, 9, 8, 19, 12, 25, 8, 14, 8, 9, 8, 19, 8, 13, 6, 15, 14, 9, 15, 1, 8, 18, 12, 13, 10, 19, 15, 2, 15, 1, 12, 2. **Edgar.** 2473

M...r V....s

ioghallgató, szatmári illetőségü, felkérétik szabója által, miszerint nála levő tartozását 3 nap lefolyása alatt annál is inkább egyenlitse ki, mivel ellenkező esetben teljes nevét hozza a nyilvánosság elé. Kelt: Budapesten, 1887. szeptember 22. 2467

Mieder.

Borzasztó napokat élek. A küzdelem szivem s kötelességem közt felemészti erőmet. Imádom jobban, mint eddig, s ma, midőn két levelében, melyet nővérének irt, megtudtam, hogy szeret, hogy szenved, fájdalmam rettenetes volt. — Mi eddig egyedüli boldogságom lett volna, — szeretete — ma kétségbe ejt. Én kinlódhatom, de magát szenvedni tudni óh! ez iszonyu. — Még egyszer az életben látnom kell, s aztán örök isten hozzád, ha lesz erőm! Feledjen és szánjon! 2480

28 éves hölgynek

levele van a postán. 2455

Eladás.

3019 **Használt és uj tüzmentes és betörés elleni pénzszekrények**

legolcsóbban kaphatók a bécsi pénzszekrény gyári raktárban, Budapest, **n.-korona-utcza 3.**

Uri öltönyök!

Uraságoktól levetett felöltők, szalonkabátok, frakkok, téli kabátok, nadrágok, Jaquettek és Sacco-öltönyök, mind elegáns fazonban és legjobb állapotban, **bámulatos olcsó áron IV., Károly-körut 2. szám, hatvani-utcza sarkán, az udvari raktáron.** Ugyanott tisztító-, javító- és ruha kölcsönző-intézet. 3111

Magyar gazdák

czimtára, mely egyszersmind a hazai szeszgyárak és jószágkereskedők névsorát is tartalmazza és a legujabb adatok alapján van összeállitva, ódi? megmondja a kiadóhivatal. 3761

A csiki székely tejgazdaság részvénytársaságnál, Csik-Szeredában, naponta kitünő minőségü **csikiszékelysajt** (limburgi módon) és **csemege sajt** kapható drbonkint 20—50 kr., kilőnkint 80—90 kr. Nagyobb megrendeléseknél árkedvezmény. 3136

Uraságoktól

levetett férfi ruhák folyton jutányos árban kaphatók **IV., egyetem-tér 5. szám alatt, az udvarban ajtó szám 1.,** ugyanott javító és tisztító és kölcsönző intézet. 3020

Eladó

4 drb szép nagy leander; ugyanott egy uj, még nem használt mángorló is. Hol? megmondja a kiadóhivatal. 2476

Bösendorfer gyártmányu **zongora**

igen kedvezményes árban eladandó. Megtekinthető nappal bármely időben **Akadémia-utcza 13,** I. emelet 11. szám alatt. 2478

Gőzmalom telep,

500 négyszögölnyi, Pestmegyében, vasut állomástól kövezet az aszódi uttal biró **Verseg** községében. A telepen kivül van ottan jó kézi kut és épitő anyag is bőven. Eladó tulajdonos lakik Turán, Pestmegye. Czim **Francsek Pál,** 2475

Butoreladás.

Egyszerü és **finom** butorok nagy **választékban,** legszolidabb készitmény **legolcsóbban: Butor-telep Andrássy-ut 28.** 2988

Alkalmazást keres

Egy kereskedelmi mükertész, nős, családos, 35 éves, a ki a konyha kertészetben, gyümölcsészetben és üvegházak átalakitásában teljes gyakorlottsággal bir, jelenleg is állásban van, hosszabb időről való jó bizonyitványokkal rendelkezik, azon uraságokhoz folyamodik, kiknek kertészre szükségük van. Czim: Biró Jánosné ősz-utcza 6. szám. 2469

Alkalmazást keres

gyakornoki minőségben nagyobb mezőgazdaságnál egy fiatal ember, ki a magy.-óvári gazd. acad. jó sikerrel végezte. Czim: D. U. 16., poste-restante Pozsony. 2310

Egy a szeszgyártásban jártas fiatal, nős ember, szeszgyárban mint alfőző, maisoló, szeszt árnok, vagy mint raktárnok óhajt alkalmaztatni, kitünő bizonyitványok és elsőrendü ajánlatok rendelkezésére állanak. Szives ajánlatok e lap kiadóhivatalához K. B. alatt kéretnek. 4011

Fiatal ügyvéd,

jogtudor, ügyvédi vagy közjegyzői irodában helyben vagy vidéken jogsegédül ajánlkozik. Czime a kiadóhivatalban. 2477

Egy fiatal, nős ember, tanult fakereskedő, ki a magyar és német nyelvet szóés irásban tökéletesen birja, nagyobb fakereskedésben, mint elárusitó, raktárnok vagy mint II-od könyvvezető alkalmazást keres. Szives ajánlatok e lap kiadóhivatalához V. S. alatt keretnek. 4013

Komoly, ügyes

középkoru nő, ki a házvezetés minden ágában jártas, kitünően főz, házvezetőnői, gazdasszonyi vagy kulcsárnői állást keres koros férfinél vagy nőnél. — Ajánlatok «Komoly gazdaszszony» jelige alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 3755

Egy okleveles

gyakorlott gépész, ki belés külföldi bizonyitványokkal bir, ajánlkozik gépészkovácsnak valamely uradalomba éves állásba Bővebbet e lap kiadóhivatalában. 2479

Egy legjobb korban levő csinos magányos nő,

ki a **gazdaság** minden ágában jártas és **kitünő bizonyitványokkal** bir, valamely magányos urhoz óhajt mint **házvezetőnő** vagy gazdaszszony jutni. Bővebbet a kiadóhivatalban. 3659

Egy a könyvelés, német és magyar levelezésben **jártas hivatalnok,** ki délután 3 órától kezdve idejével szabadon rendelkezik, kisebb üzletek könyveinek vezetésére, vagy bármely megfelelő állomás betöltésére szerény feltételek mellett ajánlkozik. Czim a kiadóhivatalban. 4005

Gépész,

ki a gépészet minden ágában teljesen jártas és a legjobb bizonyitványokkal van ellátva, ajánlkozik gőzmalom vagy szeszgyárakba. Bővebbet a kiadóhivatalban. 3755

Vétel.

Jutányos áron megvételre keresek egy szolid természetes fából készült, homályos üvegajtókkal ellátott körülbelül 5—600 kötetre való jó állapotban levő **könyvszekrényt.** Ajánlatok az ár kitétele mellett e lap kiadóhivatalába kéretnek «A. 3763.» szám alatt.

Megvételre

kerestetik egy két kerekü velo ipéd gyermekek részére. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2463

Alkalmazást nyer

Három kis leány mellé okl. kerosztány

nevelőnőt

keresek, a ki **németül, franczául** beszéljen és **kitünően zongorázzék;** magyarul beszélők előnyben részesülnek. Bővebbet a kiadóhivatal. 3258

Baranya-Mágocs-on, mely 4 ezer magyar és német lakóval, vasuttal és nagy környékkel bir, egy jól jövedelmező magán **orvosi állomás** jött üresedésbe. Levelek ez ügyben a gyógyszertárba czimzendők. 2485

3196 **Ertesités sorsjegy-ügynököknek.**

Dus kereset és tisztességes foglalkozásra (**nem** részletivek vagy letétjegyek) nyilik alkalom mindazoknak, a kik hajlandók egy régi, jóhirü bankház helvettesitését a **legkedvezőbb** jutalék feltételek mellett elvállalni. Három havi eredményes tevékenység után biztos fizetés és esetleg utazási költség adatik. Ajánlatok foglalkozás éstreferenczia megnevezésével **„Tisztességes ügynökség"** alatt

Haasenstein és Vogler,

Budapest, Dorottya-utcza 12., czimére küldendők.

Betöltendő állomás.

Irodai munkákban és levelezésben jártas **fiatal ember** szerény igények mellett nyer alkalmazást. Kereskedelmi akadémiát vagy felsőbb iskolát végzettek előnyben részesülnek. Ajánlatok «R. T.» alatt a kiadóhivatalhoz intézendők. 3256

Oktatás.

Több tapasztalt német

nevelőnő,

kitünő **nyelv-** és **zeneképesitéssel,** (angol és franczia nyelv) nagyobb leányok mellé és több

német nevelőnő,

kisebb gyermekek mellé igen ajánlhatók, azonnal állást keresnek, szerény feltételek mellett. Grossé Dorottya okleveles északnémet tanitónő által, Budapest, Andrássy-ut 86. I. em. 3271

Egy végzett egyetemi hallgató,

okleveles magántanitó, kinek tanügyi tevékenysége több főv. tanintézet igazgatósága és előkelő családok által nyert kitüntető okmányokkal igazolható, óhajt szerény feltételek mellett főv. családnál **gimnáziumi, reál** vagy **elemi tantárgyakban,** valamint a **francia nyelv és hegedübon** is oktatást adni. Szives ajánlatok **«Magántanár»** czim alatt a kiadóhivatalba intézendők. 4007

Előkelő szülők

gyermekeihez ajánlkozik egy szigorló orvos korrepetitorul. Két órai napi elfoglaltságért lakást (a hol zavartalanul tanulhat) és 15 frt havi fizetést igényel. Egyéb elfogadható feltételekre is hajlandó. Szives ajánlatok «Doctorand 3995» czim alatt a kiadóhivatalba kéretnek.

Korrepetitornak

ajánlkozik egy 7-ik reálosztálytanuló szerény feltételek mellett. Czim a kiadóhivatalban megtudható. 3603

Nevelői állást keres itt a fővárosban egy egyetemi hallgató akár pénzbeli fizetésért, akár ellátásért. Több nyelvet beszél, ezenkivül tökéletesen jártas a gyorsirászatban. Bővebbet a kiadóhivatalban. 3997

Lakás és bérlet

November negyedre **különféle lakások** kiadók: **Erzsébet-körut 36.** sz. a. a négy emeletes uj épületben; továbbá rózsa-utcza 98. és felső erdősor 54. Bővebbet a házfelügyelőnél. 2474

Különféle.

Vállalkozók

kerestetnek, kik egy rendkivül érdekes illusztrált irodalmi munkára mutatvány példány mellett országszerte előfizetőket gyüjtenének, vagy a készmuukát kolportálnák több ezer példányban. Nagy haszon várható. Czim a kiadóhivatalban megtudható. 2444

Pénzt és hitelt

gavallérok és tekintélyes egyének igen olcsó kamatláb mellett kaphatnak. Értekezhetni **Rombach-utcza 14.** I. em. ajtó 10, reggel 9-ig és 12—12 óráig. 2471

Birtokcsere.

Budapest főváros egyik legjobb helyén álló **kétemeletes bérház,** mely mintegy 8000 frt tisztajövedelmet hoz évenkint s körülbelül 40,000 frt bankkölcsönnel van terhelve, megfelelő értékü birtokért elcseréltetik. Bővebbet a kiadóhivatal 4009

Pénz 5—5½%-ra.

Kölcsönpénz adatik 5—5½%-ra tőke-kamattörlesztés vagy más kombinatiók szerint 32, 40, 50 évi időtartamig ingatlanokra. **Pénzkonverziók keresztülvitele** a legmagasbb összegig; továbbá **mindennemü adóságok konvertálása** minden kigondolható kombinatiók szerint gyorsan és pontosan eszközöltetik. Ajánlatok **«Pénz 500»** sz. a. e lap kiadóhivatalához küldendők. Kivánatra diskretió! 2456

3033 **A Szt. Lukácsfürdő Külön hideg víz- uri gőzfürdőjében. Ár: gyógykezelés belépti jegyen kivül 50 kr.**

Csak 3 nap és minden tyukszem

csupán ecsetelés által a **Korn-féle biztosan ható** tinktura által eltávolittatik. Ára 50 kr. Vidékre 70 kr előre beküldése mellett **bérmentve. Korn Vilmos** gyógyszertára **Perjes**2465

Főraktár Budapesten:

TÖRÖK JÓZSEF

gyógyszerésznél

Tisztviselőtelep 200. sz. ház eladó. Értesités s a feltételek megtudhatók ujvilág-utcza, megyeház I. emelet 12. ajtó, 9—1-ig. 2470

10 forint mellékjövedelem minden nap

tőke és risico nélkül, sorsjegyek részletfizetésre való eladása által az 1883. évi XXXI. törvényczikk értelmében.

A „MERCUR"

kiadóhivatalának

bank- és váltóüzlete

POLITZER S.

BUDAPEST, V., Dorottya-utcza 12. sz. 3081

Kitünő ellátást

kaphat 1—2 gyermek, 3 évestől kezdve, jó kedélyü egyedül álló özvegynél; német és franczia társalgás és oktatás. **Bécs, VIII. Langegasse 28, I. ajtó 23.** 3259

Kölcsön

közvetitetik 6%-ra 3 év alatt visszafizetendő személyhitelü kölcsön, ugyszinte **5%-os bank-kölcsön földbirtokra** vagy nagyobb bérházakra, 1000 frtól kezdve egy millióig 32 vagy 40½ évi tőketörlesztéssel.

Értekezhetni d. u. 2½—5 óráig. Kölcsönigényben **válasz 30 kr.** levélbélyeg beküldése mellett adatik. 3274

POLLÁK JÁNOS

bizományi és ügynöki irodája Budapest, **kerepesi-ut 65.**

Hol keressük a legjobb POUDERT?

Kérjünk

MÜLLER J. L.-féle „Blaha Serail Poudert"

Blaha Luiza (báró Splényiné) szinmüvésznő legkedvenczebb arczrizspora.

Valamennyi arczpor legjelesebbje ugy nappalra, mint estére, **tekintélyek által megvizsgáltatván, vegytisztának és tökéletesen ártalmatlannak találtatott.** Mint pipere-czikk nél külözhetlen, az arczhőrnek a legyöngédebb fehérséget, ifjukori üdeséget, szépséget és rózsapirt kölcsönöz. **Egy doboz ára 60 kr., nagyobb 1 frt.**

CRÈME POMPADOUR.

Az illatászat terén jelentékeny párisi kitünőségekkel való összeköttetéseim folytán sikerült, a világhirü és fölötte hatásos **„Crème Pompadourt"** egész eredeti tisztaságában és erejében előállitanom. Ez azon szer, melylyel a hirneves **Pompadour asszony** egész agg koráig fenn tudta tartani csodaszépségét, anélkül, hogy az egészségének árfolt volna; azért nem mulasztjuk el a tisztelt hölgyvilágnak azt a lehathatósabban ajánlani. E kitünő szer jóval felülmul minden eddigi enemü gyártmányt.

„Crème Pompadour" este és reggel alkalmaztatik, arczot és kezet bedörzsölve; aztán egy kissé behinteni a **„Poudre de Serail"**-jal. **Egy tégely ára 1 frt 60 kr.**

Kapható a készitőnél:

MÜLLER J. L.

illatszer és pipereszappan gyári raktárában:

Budapest, Koronaherczeg-utcza 2.

Továbbá kapható a következő előkelő czégeknél:

Török József, gyógyszerész, Király-utcza.
Thallmayer és Seitz, Nádor-utcza.
Kochmeister utóda, Fő-ut.
Kirchknopf és Ádám (Oszwald), Hatvani-utcza.
Sigmund József, Városház-utcza 9. sz.
Kertész Tódor, Dorottya-u.
Neruda Nándor, Hatvani-utcza.
Maléter Géza, Koronaherczeg-utcza 9.
Unger V. F. fia, Bécsi-utcza.
Lustig Ede, Kerepesi-ut.
Urban József, gyógyszerész, Király-utcza 98.

A vidéken valamennyi hirneves gyógyszerész és kereskedő uraknál.

Óvakodjunk a hamisitásoktól s határozottan csak **Müller J. L.-féle «Blaha Serail Poudert»**-t kérjünk, mely a budapesti országos kiállitáson a legnagyobb kitüntetésben részesült. 2435

MME. S. A. ALLEN'S VILÁGHIRÜ HAJ RESTORER

Rövid idő alatt visszaadja az ősz hajnak eredeti szinét es itjúkori szépségét. Felélesztí a gyökerét s a fejkorpát eltávolitja és ennek uj erőt s frisseséget kölcsönöz.

"MÁR EGYETLEN EGY ÜVEG MEGTETTE HATASÁT" igy nyilatkoztak sokan kik megkisérlették midön az ősz haj lassanként visszanyerte eredeti szinét s az azelőtt kopasz helyen uj haj csirázott Mdme. **S. A. ALLEN'S** Haj Restorer egy üvegjének használata után. "Ez nem hajfestő" nem piszkitja sem a fejbört sem a fehérneműt s nem változtatja át szembetünőleg a haj szinét hanem lassankint adja vissza az eredeti ifjúkori szint.

Gyár és szészt küldési főraktár Londonban, 114 & 116 Southampton Row.

Egy üveg ára 3 frt 50 kr. 874

Magyarországi főraktár TÖRÖK JÓZSEF gyógyszertárában Budapest, király-utcza 12.

Kicsibeni eladás LUEFF M.-nél váczi-utcza 28. sz.

Igazgatóság: Nádor-u. 2. Zrinyi-u. 6. | **Üzlethelyiség:** Bécsi-utcza 7. sz. | **Gyár:** Budapest-Kőbánya.

A magyar fém- és lámpaáru-gyár részv.-társaság

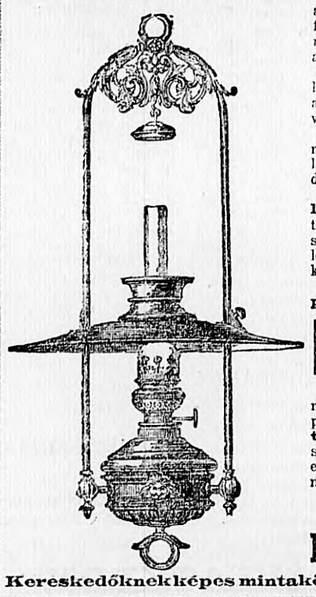

ajánlja gyártmányait a nagyérdemü közönség szives figyelmébe. A gyár bazánkban egyetlen a maga nemében és előállit mindennemü lámpát, elkezdve a legegyszerübbtől, a legolcsóbbtól a legdiszesebbig.

Hazai legelőkelőbb kereskedőink egyhangu nyilatkozata szerint a **magyar lámpagyár lámpái** a külföldiekkel minden tekintetben kiállják a versenyt.

A t. kereskedő körök, valamint egyáltalában a nagyérdemü közönség tisztelettel felkéretik, hogy lámpaszükségletét a **magyar lámpagyárban** fedezni sziveskedjék.

A magyar lámpagyárnak diszes üzlethelyiségében mindennemü asztali- és függőlámpa, továbbá minden fajta lámpa termek-, irodák-, szobák-, előszobák- és konyhák-berendezéséhez a lehető legnagyobb választékban, izléses kiállitásban kitünő minőség mellett jutányos áron kapható.

Ugyanott kapható **világitásra a legkitünőbb petroleum**

Király-olaj

név alatt. Ezen király-olaj amerikai elsőrendü petroleum, **kizárólag a mi részünkre gyártatik és csakis nálunk** kapható. Ezen király-olaj szintelen, szagtalan és rendkivüli tisztasága folytán egyáltalában **nem robban.** Kivánatra minden mennyiség **házhoz szállittatik.** 3161

A magyar lámpagyár üzlethelyisége

Budapest, bécsi-utcza 7.

Kereskedőknek képes mintakönyv és árjegyzékkel bérmentesen szolgálunk.

A gleichenbergi

János-forrás

(Fogyasztásban 1811. óta.)

a legszénsavdúsabb savanyuviz.

Rendkivüli olcsósága miatt

háztartásokban nemcsak mint **kellemes borviz,** hanem mint az **egészséget** minden tekintetben elősegitő **ivóviz legjobban ajánlható.**

Egy	1½	1	½	literes palaczk
ára	20	16	12 krajczár, az üres palaczkokért	2480
	3	3	2 krajczár téritetik vissza.	

A t. cz. közönség nagyobb kényelmére Budapesten 5 palaczktól kezdve bérmentesen házhoz szállittatik.

TELEFON Magyarországi főraktár: **TELEFON**

SCHLEINZ KÁROLY és Társai-nál, VIII., Stáczió-utcza 47.

Városi-üzlet V., Harminczad-utcza 4. Ugyszintén kapható minden füszerkereskedésben és vendéglőben.

PALLAS irodalmi és nyomdai részvénytársaság könyvkiadóhivatalában (Pest, kecskeméti-utcza 6.) megjelent

NÉPSZERÜ CSILLAGASZATTAN.

Az égboltozat egyetemes leirása.

Irta

FLAMMARION CAMILLE.

Forditotta

HOITSY PÁL.

360 ábrával, szines könyomatok és csillagászati térképek II. kötet. — **Füzve 9 frt. Diszkötésben 12 frt.**

Budapesti őszi lóversenyek

okt. 2., 4., 6., 9., 11., 13. és 16-án.

Kezdet mindig d. u. 2 óra 15 percz.

Mindennap 6 verseny. — Igen gazdag nagy dijakkal.

Helyárak: saisonjegy mind a 7 napra:

Uraknak I. osztály	30 frt.
Hölgyeknek I. osztály	15 frt.
Katonatiszteknek I. osztály	15 frt.

A saison-jegyek szeptember 20-ától kezdve válthatók az egyleti főpénztárnál (Budapest, Nemzeti-Kaszinó II. em.).

Helyárak naponkint:

I. hely uraknak	5 frt.
I. « hölgyeknek	3 frt.
I. « katonatiszteknek	3 frt.

A bekeritett fogadási helyre külön

az őszi 7 napra	15 frt.
Kis tribün	1 frt.
III. hely	50 kr.
Benn a pályán	30 kr.
Katonáknak őrmestertől lefelé	20 kr.

Mindenütt fedett helyiségek az eső ellen, vendéglők és totalisateurök. — A lóvonatu vasut és omnibuszok egész a versenytérig. 3269

VAN HOUTEN-féle CACAO

LEGJOBBNAK van elismerve és LEGOLCSÓBB a használatban.

Kapható a jobb gyógyszertárakban, gyógyfükereskedésekben, csemege- és füszerkereskedésekben s czukrázdákban bádogszelenczékben ½, ¼ és ⅛ kiló tiszta sulytartalommal. 2353

Elárusitó helyek: BUDAPESTEN Brázay Kálmán, muzeum-körut 23. **Czekkel Ferencz,** sorokári-utcza; **Detsinyi Frigyes,** drogulsa, váczi-körut, Marokkói ház; **Fanta Károly,** fürdő-utcza 5. sz.; **Halbauer testvérek,** király-utcza 9.; **Hoff Károly J. utóda,** kishid-utcza 7.; **Hall F. és fia,** sebestyéntér; **Henz Zoltán,** Andrássy-ut; **Kálmán László,** király-utcza; **Kasaniczky Gyula,** váczi-körut; **Kovács József,** váczi-körut; **Kollerits Sándor,** Andrássy-ut; **Krausz József,** Deák-tér; **Kunz J.** hamburgi kávé raktára, fürdő-utcza 9. és ujvilág-utcza 1. **Nernda Nándor,** hatvani-utcza 7.; **Ottó Gusztáv,** fehér hajó-utcza; **Pintér Gyula,** kecskeméti-utcza; **Seidl J.,** koronaherczeg-utcza; **Szirányi János,** Lipót-utcza; **Schuszter Gyula,** Andrássy-ut; **Steiner és Gitzy,** Nádor-utcza 5. Fióküzlet: Andrássy-ut 29. sz.; **Takáts Lajos,** hatvani-utcza; **Thalmayer és Seitz,** nádor-utcza; **Victor István,** Andrássy-ut; **Weningor M.** főüzlete Budán, fő-ut 28., fióküzlet vár, tárnok-utcza 8.

Csak 4 forinttal 250,000 frt nyerhető

1 bécsvárosi igérvény 3.—

Huzás október 1-én.
Főnyeremény **200,000** frt.

1 földhitel igérvény 1.50

Huzás október 15-én.
Főnyeremény **50,000** frt.

3275 Összesen . . **4.50**

Mind a 2 darab együttvéve csak **4.— frt** bélyeggel együtt.

A „MERCUR"

kiadóhivatalának

bank- és váltó-üzlete

POLITZER S.,

BUDAPEST

Dorottya-utcza 12. sz.

A „MERCUR" lap előfizetési ára egy évre, bérmentes beküldéssel együtt 8 forint.

TITKOS betegségek.

A nekünk bemutatott számtalan megbizható hiteles köszönő irat folytán ezen legrégibb és legismertebb rendelési intézet a hol a tudomány legujabb vivmányai a legbövebb tapasztalatokkal párosulva értékesittetnek, legmelegebben ajánlható.

Dr. LEITNER

44 év óta fennálló rendelési intézetében, Budapesten, dob-utcza 18. sz. titkos betegségek, tehetetlenség, önlertózes, fehérfolyás levélileg is biztosan gyógyittatnak. Rendelési órák: reggel 6—9-ig, d. u. 1—5-ig, este 7—10-ig. 3203

A PALLAS irodalmi és nyomdai részvénytársaság könyvkiadóhivatalában (Budapest, IV. ker., kecskeméti-utcza 6. szám) megjelent:

A GYÜMÖLCSTENYÉSZTÉS TANA.

Vezérfonalul gyümölcstenyésztési előadások és önképzés számára.

LUCAS E. és MEDICUS FR. NYOMÁN átdolgozta

VILLÁSI PÁL.

105 fametszvénynyel. *2 frt helyett 1 frt*

1306 **ROB BOYVEAU LAFFECTEUR**

Meggyógyitja a vér tisztátalanságából eredő összes bajokat milyenek: **görvély, izzag, pikkely, küteg, psoriasis, lichen, inpetigs és más bőrbajok, részvény és csuz.**

Meggyógyitja továbbá a **syphilis legkomolyabb tüneteit,** minők a **fokélyek, csont evesülés, csont dinganat, csont növedékek, vizenyős vérbaj, görvély és tüdőgümőkór.**

Párisban J. Ferré gyógyszerész, Boyveau Laffecteur utódjánál.

Egy üveg ára 4 frt és 2 frt 80 kr. Budapesten TÖRÖK JÓZSEF gyógyszertárában király-utcza 12.

Az „Egyetértés" előfizetési ára: egész évre 20 frt, félévre 10 frt, egy negyedévre 5 frt, egy hóra 1 frt 80 kr.

Egyedül a M. Caw Stevenson & Orr-féle szabadalmazott üvegdiszitmények

Glacier

pótolják teljesen a drága üvegfestészetet.

Olcsó árak, rendkivüli szinpompa, gazdag választék, több mint 500 minta közül. Könyenyen alkalmazható, elpusztithatatlan, oly annyira, hogy sem forróság, sem hideg vagy nedvesség nem ártathatnak neki. Ezek az előnyök a **„Glacier"** féle diszitményeket a legszélesebb körben elfogadottá és kedveltté tették. **Diszokmányokkal** és legmagasabb kitüntetéssel többszörösen jutalmazva.

Magyarázó leirások és katalogusok bérmentve és ingyen. Szinezett albumok az összes mintákkal 1 frt 50 kr. beküldése és ép állapotban való visszatérítési kötelezettség mellett megküldetnek. Minden további felvilágositással szivesen szolgál **az oszt.-magyar birodalomban kizárólagos elárusitó:** 2654

Louis Hatschek & Comp.,

BÉCS, VI., Webgasse 22.

Ismételárusitók kerestetnek.

Óvás! Hogy az értéktelen utánzások vásárlásától meg legyen óva a t. cz. közönség, kéretik arra ügyelni, hogy minden egyes ív, a teljes ezéget: „M. Caw. Stevenson & Orr's Pat. „Glacier" Window-Decoration Linenhall Works, Belfast", tartalmazza.

A PALLAS irodalmi és nyomdai részvénytársaság könyvkiadóhivatalában kapható:

FRANCZIA-MAGYAR SZOTAR.

Szójegyzék és nyelvtani megjegyzések a franczia akadémia és a legjelesebb franczia szótár irók után.

3 nagy kötet füzve 10 frt, kötve 12 frt.

AZ „ÜSTÖKÖS"

a legkiválóbb humoristikus lap,

október—deczemberi

folyamára előfizetést nyit a kiadóhivatal

2 forintjával.

Az előfizetések

Az „Üstökös"-nek Budapesten.

czimezendők.

Liebig Company-féle HUSKIVONAT

10 aranyérem és diszoklevél

Csak akkor valódi, ha minden doboz arújegye a mellékelt névaláirással van ellátva kék nyomásban. *J. Liebig*

A „Liebig Company" központi raktárhelyisége az Osztrák-Magyarbirodalom részére:

Berck Károly, osztr. csász. kir. udvari szállitónál, Bécs, I., Wollzeile 9.

Kapható továbbá valamenyi nagyobb füszer-csemege és gyógyfüszer kereskedésben, valamint, minden gyógyszertárban.

Nyomatik a kiadótulajdonos: Pallas irodalmi és nyomdai részvénytársaság körforgógépén, Budapest, IV., kecskeméti-utcza 6. szám.